

საარბიტრაჟო პროცესი (ტესტები და კაზუსები)

მეორე გამოცემა

თბილისი, 2019

*კრებული განკუთვნილია იურიდიული ფაკულტეტების
სტუდენტებისათვის, აგრეთვე არბიტრთა აკრედიტაციის
სისტემაში მონაწილეობის მიღების მსურველთათვის*

ISBN 978-9941-0-9853-6

მეორე გამოცემის წინათქმა

ტესტებისა და კაზუსების პირველი გამოცემიდან ორი წლის განმავლობაში დაიხვეწა და განახლდა სასამართლო და საარბიტრაჟო პრაქტიკა, აგრეთვე გაფართოვდა არბიტრაჟუნარიან საკითხთა წრე. კერძოდ, 2018 წლის 4 მაისს საქართველოს პარლამენტის მიერ ცვლილება იქნა შეტანილი „არბიტრაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონში და არბიტრაჟის იურისდიქცია გავრცელდა „საჯარო და კერძო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ საჯარო და კერძო თანამშრომლობის ხელშეკრულებასთან დაკავშირებულ დავებზე, რაც მეტყველებს სახელმწიფოს მხრიდან პროარბიტრაჟული განწყობის ზრდაზე. ასევე უაღრესად მნიშვნელოვანია ის ფაქტი, რომ 2018 წლის დეკემბერში ქალაქ პრალაში ხელი მოეწერა „საერთაშორისო არბიტრაჟში პროცესის ეფექტური ორგანიზაციის წესებს“ („პრალის წესები“) და კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია ის გარემოება, რომ ამ დოკუმენტს მხარს უჭერს საქართველოს არბიტრთა ასოციაცია.

ბუნებრივია, ყოველივე მითითებული საჭიროებდა შესაბამისი კორექტივების შეტანას პირველი გამოცემის ტესტებსა და კაზუსებში. მეორე გამოცემა ძირითადად ინარჩუნებს თავდაპირველ ტესტებსა და კაზუსებს, მაგრამ საკანონმდებლო ცვლილების, სასამართლო და საარბიტრაჟო პრაქტიკის დახვეწის და სფეროს სხვადასხვა ექსპერტის მოსაზრებების გათვალისწინებით წინამდებარე გამოცემაში შეტანილია დამატებითი ტესტები და კაზუსები, რომლებიც კლასიფიკაციის მიხედვით შეიძლება დაიყოს მარტივ, საშუალო სირთულის და რთულ ტესტებად და კაზუსებად.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს მასშტაბით სხვადასხვა უნივერსიტეტის სასწავლო პროგრამების ფარგლებში საარბიტრაჟო პროცესის კურსის გავლისას სტუდენტთა

მომზადების დონის შემონმება ხორციელდება პირველ გამოცემაში არსებული მასალის მიხედვით. ამასთანავე არ შეიძლება არ აღინიშნოს, რომ აღნიშნული სასწავლო დაწესებულებების სტუდენტების მხრიდან რამდენიმე შეკითხვა მივიღე, თუ სად შეიძლებოდა პასუხების ნახვა - ხომ არ იყო ხელმისაწვდომი სწორი პასუხები კონკრეტული პუბლიკაციის სახით, რაზეც ჩემი პასუხი იყო და კოლეგა პედაგოგები ალბათ დამეთანხმებიან, რომ სწორი პასუხი არის კანონში და მსჯელობაში, რომლის სისწორეს საგნის პედაგოგი ამონიშნავს. ჩემი გადასახედიდან მხოლოდ ამ გზით შეიძლება იქნეს მიღწეული ის მიზანი, რაც დასახულია როგორც პირველ, ასევე წინამდებარე გამოცემაში - არბიტრაჟის, როგორც დავის გადაწყვეტის ალტერნატიული მეთოდის არსის და საქმიანობის სრულყოფილად ათვისება და არც თუ შორეულ პერსპექტივაში სახელშეკრულებო დავების საარბიტრაჟო განხილვებში აქტიურად ჩართვა, მათ შორის არბიტრის სტატუსითაც.

დიდი მადლობა მინდა გადავუხადო არბიტრთა ასოციაციის წევრს, ბატონ პაატა კოპალეიშვილს უაღრესად საინტერესო მასალის მოწოდებისათვის, რაც აისახა წინამდებარე გამოცემაში - მითითებლი მასალა მისივე თავაზიანი თანხმობით ასევე აისახება უახლოესი პერიოდისათვის გამოსაცემ სხვა პუბლიკაციებშიც (მეგზური არბიტრაჟში, არბიტრაჟის შესახებ კანონის კომენტარი, მეორე გამოცემა - მაქსიმუმ ორ წელზე გათვლილი პროგრამა მინიმუმ). აგრეთვე დიდი მადლობა მინდა გადავუხადო ბატონ ლაშა ნოდისა და ქალბატონ სიფიო ტყემალაძეს საქართველოში არბიტრაჟის განვითარებაში უაღრესად დიდი წვლილის შეტანისთვის.

გიორგი თითბერიძე

პირველი გამოცემის წინათქმა

მოცემული კრებულის შექმნის იდეა გაჩნდა კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტში საარბიტრაჟო პროცესის, როგორც იურიდიული ფაკულტეტების სტუდენტების სამაგისტრო პროგრამის მომზადებისას. იდეა ეკუთვნის საქართველოს არბიტრთა ასოციაციის თავმჯდომარეს, ბატონ ლაშა ნოდისას, რომელმაც მოცემული კრებულის შექმნაშიც გარკვეული მონაწილეობა მიიღო.

ვფიქრობ, რომ კრებულში მოყვანილი ტესტები და კაზუსები იურიდიული ფაკულტეტების სტუდენტებისათვის სასარგებლო იქნება და დაეხმარება მათ არბიტრაჟის, როგორც დავის გადაწყვეტის ალტერნატიული მეთოდის არსის და საქმიანობის სრულყოფილად ათვისება და არც თუ შორეულ პერსპექტივაში სახელშეკრულებო დავების საარბიტრაჟო განხილვებში აქტიურად ჩართვაში.

გიორგი თითბერიძე

1. არბიტრაჟის შექმნის აუცილებელი პირობაა:

- ა. შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებად ჩამოყალიბება;
- ბ. არასამეწარმეო იურიდიულ პირად ჩამოყალიბება;
- გ. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების არსებობა;
- დ. იუსტიციის სამინისტროს გადაწყვეტილება არბიტრაჟის საქმიანობაზე ნებართვის გაცემის შესახებ.

2. საარბიტრაჟო პროცესი წარიმართება:

- ა. შეჯიბრებითობის პრინციპით;
- ბ. დისპოზიციურობის პრინციპით;
- გ. საარბიტრაჟო შეთანხმებით გათვალისწინებული წესებით;
- დ. საარბიტრაჟო შეთანხმებით გათვალისწინებული წესებით, ხოლო ასეთის არარსებობის შემთხვევაში საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მიერ მხარეთა კონსულტაციების საფუძველზე დადგენილი პროცედურული ზომებით.

3. ჩამოთვლილთაგან რომელი კატეგორიის დავა შეიძლება განიხილოს არბიტრაჟმა:

- ა. წვრილმანი ხულიგნობის;
- ბ. სამეზობლო;
- გ. სამემკვიდრეო;
- დ. ინდივიდუალური შრომითი დავა.

4. საარბიტრაჟო შეთანხმება ნიშნავს:

- ა. დავის სამედიაციო ცენტრის მიერ განხილვას;

* შენიშვნებისათვის

- ბ. დავის მუდმივმოქმედი საარბიტრაჟო დაწესებულების მიერ განხილვას;
 - გ. დავის საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მიერ განხილვას;
 - დ. დავის მაგისტრალი მოსამართლის მიერ განხილვას.
- 5. თუ საარბიტრაჟო შეთანხმების ერთ-ერთი მხარეა ადმინისტრაციული ორგანო, საარბიტრაჟო შეთანხმება უნდა დაიდოს:**
- ა. სანოტარო წესით დამონმებული სახით;
 - ბ. ხელმოწერილი უნდა იყოს ორივე მხარის მიერ;
 - გ. საკმარისია ელექტრონული შეტყობინებით გამოგზავნილი თანხმობა;
 - დ. გაფორმებული უნდა იყოს საარბიტრაჟო სარჩელისა და საარბიტრაჟო შესაგებლის გაცვლის გზით.
- 6. თუ საარბიტრაჟო შეთანხმების ერთ-ერთი მხარეა ფიზიკური პირია, საარბიტრაჟო შეთანხმება უნდა დაიდოს:**
- ა. სიტყვიერი შეთანხმებით;
 - ბ. ელექტრონული ფოსტის ურთიერთგაცვლით;
 - გ. მხოლოდ სანოტარო წესით დამონმებული განცხადებით;
 - დ. მხარეთა მიერ ხელმოწერილი დოკუმენტის სახით.
- 7. შპს „განთიადმა“ თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიმართ სარჩელით ს.ს. „პროგრესის“ წინააღმდეგ ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული მოთხოვნით. მოპასუხემ სასამართლოს წინაშე იშუამდგომლა საქმის წარმოების შეწყვეტის შესახებ იმ საფუძვლით, რომ მხარეთა შორის არ-**

* შენიშვნებისათვის

სებობდა საარბიტრაჟო შეთანხმება. მხარეთა შორის არსებულ ხელშეკრულებაში არსებობდა შემდეგი შინაარსის საარბიტრაჟო დათქმა: „ნებისმიერი დავა, რომელიც წარმოიშვება სადავო ხელშეკრულებასთან უნდა იქნეს გადაწყვეტილი არბიტრაჟის მიერ, საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრის საარბიტრაჟო წესების მიხედვით, ამ წესების შესაბამისად დანიშნული სამი არბიტრის მიერ“. როგორ გადაწყვეტს საქალაქო სასამართლო დავას:

- ა. შეწყვეტს საქმეზე წარმოებას მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების არსებობის გამო;
 - ბ. დაიწყებს საქმის არსებით განხილვას და მხარეთა პაექრობის დასრულების შემდეგ იმსჯელებს შუამდგომლობის შესახებ;
 - გ. არ დააკმაყოფილებს შუამდგომლობას, რადგანაც საარბიტრაჟო დათქმაში არ არის განსაზღვრული კონკრეტული არბიტრაჟი;
 - დ. არ დააკმაყოფილებს შუამდგომლობას, რადგანაც საარბიტრაჟო დათქმაში არ არის განსაზღვრული კონკრეტული არბიტრაჟი, მისი ადგილმდებარეობა და მხარეთა შორის არ შეთანხმებულა გამოსაყენებელი სამართალი.
8. შპს „განთიადმა“ თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიმართა სარჩელით ს.ს. „პროგრესის“ წინააღმდეგ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების დარღვევით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნით. მოპასუხემ სასამართლოს წინაშე იშუამდგომლა საქმის წარმოების შეწყვეტის შესახებ იმ საფუძველით, რომ მხარეთა შორის არსებობდა საარბიტრა-

* შენიშვნებისათვის

ყო შეთანხმება. მხარეთა შორის არსებულ ხელშეკრულებაში არსებობდა შემდეგი შინაარსის საარბიტრაჟო დათქმა: „ნებისმიერი დავა, რომელიც წარმოიშვება სადავო ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებით უნდა იქნეს გადაწყვეტილი არბიტრაჟის მიერ“. მოპასუხის შუამდგომლობასთან დაკავშირებით შპს „განთიადმა“ სასამართლოს წარუდგინა საკუთარი მოსაზრება და მიუთითა, რომ მხარეები არ შეთანხმებულან არც არბიტრთა რაოდენობაზე და არც კონკრეტულ არბიტრაჟზე. როგორ გადაწყვეტს საქალაქო სასამართლო დავას:

- ა. შეწყვეტს საქმეზე წარმოებას მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების არსებობის გამო „prima facie“-ს სტანდარტის მიხედვით;
- ბ. დაიწყებს საქმის არსებით განხილვას და მხარეთა პაექრობის დასრულების შემდეგ იმსჯელებს შუამდგომლობის შესახებ;
- გ. არ დააკმაყოფილებს შუამდგომლობას, რადგანაც საარბიტრაჟო დათქმაში არ არის განსაზღვრული კონკრეტული არბიტრაჟი;
- დ. არ დააკმაყოფილებს შუამდგომლობას, რადგანაც საარბიტრაჟო დათქმაში არ არის განსაზღვრული კონკრეტული არბიტრაჟი და არც არბიტრთა რაოდენობა.

9. პირის არბიტრად დანიშვნა არ შეიძლება, თუ:

- ა. არ გააჩნია უმაღლესი იურიდიული განათლება;
- ბ. არ გააჩნია ადვოკატად მუშაობის 5 წლის სტაჟი;

* შენიშვნებისათვის

- გ. არა აქვს სამეცნიერო ხარისხი;
- დ. არ გააჩნია არბიტრად დანიშვნის სურვილი.

10. არბიტრობის კანდიდატმა მხარეებს უნდა წარუდგინოს:

- ა. უმაღლესი განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი;
- ბ. უმაღლესი განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტის დედანი;
- გ. წერილობითი ინფორმაცია განათლებისა და არბიტრად მუშაობის გამოცდილების შესახებ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- დ. ინფორმაცია ოჯახური მდგომარეობის შესახებ.

11. საარბიტრაჟო განხილვას ესწრებიან:

- ა. საარბიტრაჟო განხილვის მხარეები;
- ბ. საარბიტრაჟო განხილვის მხარეები და დაინტერესებული პირები;
- გ. საარბიტრაჟო განხილვის მხარეები და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები;
- დ. საარბიტრაჟო განხილვის მხარეები, არასამთავრობო სექტორის და მასმედიის წარმომადგენლები.

12. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის წევრთა რაოდენობა განისაზღვრება:

- ა. სასამართლოს გადაწყვეტილებით;
- ბ. კანონის შესაბამისად;

* შენიშვნებისათვის

- გ. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით;
დ. საარბიტრაჟო დანესებულების გადანყვეტილებით.
- 13. რამდენი არბიტრის შემადგენლობით უნდა შეიქმნას საარბიტრაჟო ტრიბუნალი, თუ საარბიტრაჟო შეთანხმება არ ითვალისწინებს არბიტრთა რაოდენობას?**
- ა. ერთი;
ბ. ორი;
გ. სამი;
დ. ვერ მოხდება საარბიტრაჟო ტრიბუნალის ფორმირება.
- 14. არბიტრად დანიშვნა არ შეიძლება აეკრძალოს პირს, თუ:**
- ა. შეზღუდულ ქმედუნარიანია;
ბ. საჯარო მოხელეა;
გ. არა აქვს უმაღლესი განათლება;
დ. ნოტარიუსია.
- 15. საარბიტრაჟო შეთანხმების აუცილებელ ელემენტს არ წარმოადგენს:**
- ა. მხარეების მითითება;
ბ. განსახილველი დავის მითითება;
გ. დავის განმხილველი საარბიტრაჟო დანესებულება;
დ. არბიტრთა რაოდენობა.
- 16. საარბიტრაჟო შეთანხმების აუცილებელი ელემენტია:**
- ა. დავის განხილვის ადგილი;

* შენიშვნებისათვის

- ბ. დავის განმხილველი საარბიტრაჟო დაწესებულება;
- გ. მითითება რომელი სამართლის მიხედვით განიხილება დავა;
- დ. არბიტრთა რაოდენობა.

17. მხარეს უფლება აქვს მოითხოვოს არბიტრის აცილება, თუ:

- ა. არბიტრი არ აკმაყოფილებს მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრულ კვალიფიკაციას;
- ბ. არბიტრს არა აქვს იურიდიული განათლება;
- გ. არბიტრს არა აქვს უმაღლესი განათლება;
- დ. არბიტრი არ არის არბიტრთა ასოციაციის წევრი.

18. საარბიტრაჟო შეთანხმების ბათილობა არ შეიძლება დადგინდეს:

- ა. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილებით;
- ბ. სასამართლოს გადაწყვეტილებით;
- გ. იმ ხელშეკრულების ბათილად გამოცხადებით, რომლის ნაწილიცაა საარბიტრაჟო შეთანხმება;
- დ. მხარეთა შეთანხმებით.

19. თუ მოსარჩელე სასამართლოში შეიტანს სარჩელს იმ საკითხზე, რომელიც საარბიტრაჟო შეთანხმების ნაწილია, მოპასუხეს შეუძლია:

- ა. შეიტანოს შესაგებელი სასამართლოში და გაგრძელდეს სასამართლო განხილვა;
- ბ. არ შეიტანოს შესაგებელი სასამართლოში და სასამართლო შეწყვეტს სასამართლო განხილვას მოსარჩელისათვის არ-

* შენიშვნებისათვის

ბიტრაჟზე მითითებით;

- გ. სასამართლო განხილვის ნებისმიერ ეტაპზე გააპროტესტოს სასამართლოში საქმის განხილვა და მოითხოვოს მისი შეწყვეტა დავის არბიტრაჟისათვის გადაცემის მიზნით;
- დ. პირველი ინსტანციით სასამართლო განხილვის დასრულებაამდე, გააპროტესტოს სასამართლოში საქმის განხილვა და მოითხოვოს მისი შეწყვეტა დავაზე არბიტრაჟის კომპეტენციის საფუძველზე.

20. ვინ იღებს გადაწყვეტილებას აქვს თუ არა არბიტრაჟს დავაზე კომპეტენცია?

- ა. საარბიტრაჟო დანესებულება;
- ბ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალი;
- გ. მოსარჩელე და მოპასუხე;
- დ. სასამართლო.

21. რა ვადაში შეიძლება გაკეთდეს განცხადება არბიტრაჟის კომპეტენციის არ არსებობის შესახებ?

- ა. საარბიტრაჟო სარჩელის წარდგენამდე;
- ბ. საარბიტრაჟო შესაგებლის წარდგენამდე;
- გ. საარბიტრაჟო სხდომის დანიშვნამდე;
- დ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის ფორმირებამდე.

22. მხარეებმა საჯარო და კერძო თანამშრომლობის ხელშეკრულებაში გაითვალისწინეს საარბიტრაჟო დათქმა. ხელშეკრულების პირობების დარღვევასთან დაკავშირებით მოსარჩელემ მიმართა არბიტრაჟს. მოპასუხემ მიუთითა, რომ

* შენიშვნებისათვის

ასეთი დათქმა არ არის არბიტრაჟუნარიანი. აქვს თუ არა არბიტრაჟს კომპეტენცია ასეთ დავაზე:

- ა. საარბიტრაჟო დათქმა არბიტრაჟუნარიანია და არბიტრაჟს გააჩნია კომპეტენცია;
 - ბ. ასეთი კატეგორიის დავაზე არბიტრაჟის კომპეტენცია დამოკიდებულია საქართველოს პარლამენტის თანხმობაზე;
 - გ. ასეთი კატეგორიის დავაზე არბიტრაჟის კომპეტენცია დამოკიდებულია საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ნებართვაზე;
 - დ. ასეთი კატეგორიის დავაზე არბიტრაჟის კომპეტენცია დამოკიდებულია საქართველოს ფინანსთა და ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროების ერთობლივ თანხმობაზე.
- 23. მხარეებმა საჯარო და კერძო თანამშრომლობის ხელშეკრულებაში გაითვალისწინეს საარბიტრაჟო დათქმა. შემოსავლების სამსახურმა ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შემონმებასთან დაკავშირებით კონტრაქტორ მხარეს დაარიცხა ფულადი თანხის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდა. აქვს თუ არა არბიტრაჟს კომპეტენცია განიხილოს ასეთი კატეგორიის დავა:**

- ა. საარბიტრაჟო დათქმა არ მოიცავს საგადასახადო დავის განხილვის შესაძლებლობას;
- ბ. ასეთი კატეგორიის დავაზე არბიტრაჟის კომპეტენცია დამოკიდებულია საქართველოს პარლამენტის თანხმობაზე;
- გ. ასეთი კატეგორიის დავაზე არბიტრაჟის კომპეტენცია

* შენიშვნებისათვის

დამოკიდებულია საქართველოს პრემიერ-მინისტრის თანხმობაზე;

- დ. ასეთი კატეგორიის დავაზე არბიტრაჟის კომპეტენცია დამოკიდებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს თანხმობაზე.

24. საარბიტრაჟო წარმოების წესები წარმოადგენს:

- ა. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების ნაწილს;
- ბ. საარბიტრაჟო დანესებულების თანამშრომელთა თანამდებობრივ ინსტრუქციებს;
- გ. საარბიტრაჟო დანესებულების სამდივნოს ფუნქციონირების წესს;
- დ. საარბიტრაჟო დანესებულების სადამფუძნებლო დოკუმენტების (წესდება, შინაგანაწესი, თანამდებობრივი ინსტრუქციები) კრებულს.

25. საარბიტრაჟო დანესებულებაზე შეთანხმება ნიშნავს:

- ა. შეთანხმებას საარბიტრაჟო ტრიბუნალის წევრებზე;
- ბ. შეთანხმებას საარბიტრაჟო წარმოების წესებზე;
- გ. შეთანხმებას ad hoc არბიტრაჟზე;
- დ. შეთანხმებას დავის სამი არბიტრით განხილვაზე.

26. საარბიტრაჟო წარმოების მხარის გარდაცვალების შემთხვევაში საარბიტრაჟო წარმოება:

- ა. შეწყდება;
- ბ. გაგრძელდება ჩვეულებრივად;

* შენიშვნებისათვის

- გ. გარძელება უფლებამონაცვლის მონაწილეობით;
- დ. საარბიტრაჟო სარჩელი დატოვებული იქნება განუხილველად.

27. არბიტრის აცილება დასაშვებია, თუ არბიტრი:

- ა. არ აკმაყოფილებს მხარეთა შეთანხმებით გათვალისწინებულ კვალიფიკაციას;
- ბ. არსებობს გარემოებები, რომლებსაც შეუძლია გამოიწვიოს ეჭვი მისი მიუკერძოებლობის შესახებ;
- გ. არსებობს გარემოებები, რომელსაც შეუძლია გამოიწვიოს ეჭვი მისი დამოუკიდებლობის შესახებ;
- დ. არსებობს „ა“, „ბ“ და „გ“ პუნქტებით გათვალისწინებული საფუძვლები.

28. არბიტრის აცილება შეუძლია:

- ა. საქართველოს უზენაეს სასამართლოს;
- ბ. საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს;
- გ. პირველი ინსტანციის სასამართლოს სასამართლოს;
- დ. საქართველოს არბიტრთა ასოციაციას.

29. არბიტრი აცილებულად ჩაითვლება, თუ:

- ა. განაცხადებს თვითაცილებას;
- ბ. არბიტრის აცილების შესახებ განცხადებას დაეთანხმება მონინალმდეგე მხარე;
- გ. არბიტრის აცილების შესახებ განცხადება დააკმაყოფილა არბიტრაჟმა;

* შენიშვნებისათვის

დ. „ა“, „ბ“ და „გ“ პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

30. არბიტრის აცილებაზე უარის თქმის შესახებ არბიტრაჟის გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს:

- ა. 7 დღის ვადაში;
- ბ. 14 დღის ვადაში;
- გ. 21 დღის ვადაში;
- დ. 30 დღის ვადაში.

31. სასამართლოს გადაწყვეტილება არბიტრის აცილების საკითხზე:

- ა. შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს უზენაეს სასამართლოში;
- ბ. შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო სასამართლოში;
- გ. შეიძლება გასაჩივრდეს არბიტრის მიერ მისი აცილების განცხადების დაკმაყოფილების შემთხვევაში;
- დ. არ შეიძლება გასაჩივრდეს.

32. არბიტრაჟის კომპეტენციის შესახებ გადაწყვეტილება გამოაქვს:

- ა. პირველი ინსტანციის სასამართლოს;
- ბ. სააპელაციო სასამართლოს;
- გ. საქართველოს არბიტრთა ასოციაციას;
- დ. საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

33. არბიტრაჟის კომპეტენციის შესახებ გადაწყვეტილების მიღე-

* შენიშვნებისათვის

ბა შეიძლება:

- ა. საბოლოო საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებასთან ერთად;
- ბ. საბოლოო გადაწყვეტილების გამოტანამდე;
- გ. საბოლოო გადაწყვეტილების გამოტანის შემდეგ;
- დ. საბოლოო საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების გამოტანამდე ან საბოლოო საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებასთან ერთად.

34. არბიტრაჟის კომპეტენცია გულისხმობს:

- ა. მუდმივმოქმედი საარბიტრაჟო დანესებულების იურისდიქციას;
- ბ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის იურისდიქციას;
- გ. მუდმივმოქმედი საარბიტრაჟო დანესებულების მიუკერძოებლობას;
- დ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მიუკერძოებლობას.

35. არბიტრაჟის კომპეტენცია გულისხმობს:

- ა. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების არსებობას;
- ბ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის დამოუკიდებლობის არსებობას;
- გ. მუდმივმოქმედი საარბიტრაჟო დანესებულების დამოუკიდებლობას და მიუკერძოებლობას;
- დ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის დამოუკიდებლობასა და მიუკერძოებლობას.

36. სასამართლოს სარჩელით მიმართა შპს „პროგრესმა“ სს „ერთობა“-ს წინააღმდეგ ხელშეკრულების დარღვევიდან გამომ-

* შენიშვნებისათვის

დინარე ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნით. სს „ერთობა“-მ სასამართლოს წინაშე იშუამდგომლა საქმეზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ, რადგანაც მხარეთა შორის დადებული იყო საარბიტრაჟო შეთანხმება. აღნიშნულ შუამდგომლობაზე მოსარჩელემ წარადგინა საკუთარი განმარტება და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო შეთანხმება არ ითვალისწინებდა კონკრეტულ არბიტრაჟს და მასში ზოგადად იყო მითითებული, რომ მხარეთა შორის დავის წარმოშობის შემთხვევაში დავა განიხილებოდა არბიტრაჟის მიერ საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრის საარბიტრაჟო წესების მიხედვით. სასამართლომ, მხარეთა მოსაზრებების გაცნობის საფუძველზე:

- ა. განუსაზღვრა მოპასუხეს შესაგებლის წარდგენის ვადა;
- ბ. დანიშნა მოსამზადებელი სხდომა;
- გ. დანიშნა მთავარი სხდომა;
- დ. შეწყვიტა საქმის წარმოება.

37. დადგენილება საკუთარი კომპეტენციის შესახებ გამოაქვს:

- ა. მუდმივმოქმედ საარბიტრაჟო დაწესებულებას;
- ბ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალს;
- გ. საქალაქო/რაიონულ სასამართლოს;
- დ. სააპელაციო სასამართლოს.

38. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა შეწყვიტა საარბიტრაჟო განხილვა კომპეტენციის არარსებობის გამო. სად უნდა გაასაჩივროს მოსარჩელემ ეს განჩინება:

* შენიშვნებისათვის

- ა. საქალაქო სასამართლოში;
- ბ. სააპელაციო სასამართლოში;
- გ. არბიტრთა ასოციაციაში;
- დ. ასეთი განჩინება საბოლოოა და მასზე საჩივარი არ დაიშვება.

39. არბიტრაჟის მიერ საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება შესაძლებელია:

- ა. საარბიტრაჟო განხილვის დაწყებამდე ან საარბიტრაჟო განხილვის ნებისმიერ სტადიაზე;
- ბ. საბოლოო საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების გამოტანამდე;
- გ. საბოლოო საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების გამოტანის შემდეგ;
- დ. სააპელაციო სასამართლოს მიერ საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულების შესახებ შუამდგომლობის განხილვისას.

40. არბიტრაჟი უფლებამოსილია საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით დაავალოს მხარეს:

- ა. საბოლოო საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების გამოტანამდე შეინარჩუნოს ან აღადგინოს პირვანდელი მდგომარეობა;
- ბ. შეინახოს და შეინარჩუნოს საარბიტრაჟო დავის განხილვასთან დაკავშირებული მტკიცებულებები და მიიღოს ზომები მეორე მხარისათვის ზიანის მიყენების თავიდან ასაცილებლად;
- გ. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების აღსრულების უზრუნველსაყოფად შეინარჩუნოს აქტივები;

* შენიშვნებისათვის

დ. „ა“, „ბ“ და „გ“ პუნქტებში მითითებულ საკითხთაგან ნებისმიერი.

41. საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება დასაშვებია თუ:

- ა. საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოუყენებლობით გამონვეული ზიანი უმნიშვნელოა;
- ბ. საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიებების გამოუყენებლობა გამოიწვევს ისეთ ზიანს, რომლის თავიდან აცილება შეუძლებელი იქნება მეორე მხარისათვის ზიანის ანაზღაურების ვალდებულების დაკისრებით;
- გ. საარბიტრაჟო მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ საარბიტრაჟო სარჩელი საფუძვლიანია;
- დ. საარბიტრაჟო მოპასუხე არ ეთანხმება საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების მიზანშეწონილობას.

42. საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების შეცვლა შესაძლებელია:

- ა. მოსარჩელე მხარის მოთხოვნით;
- ბ. მოპასუხე მხარის მოთხოვნით;
- გ. არბიტრაჟის ინიციატივით;
- დ. ნებისმიერი მითითებული საფუძვლით.

43. საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება არ უნდა აღსრულდეს, თუ:

* შენიშვნებისათვის

- ა. გამოტანილია სააპელაციო სასამართლოს მიერ საარბიტრაჟო წარმოების მიმდინარეობისას;
- ბ. გამოტანილია არბიტრაჟის მიერ საარბიტრაჟო სარჩელის წარმოებაში მიღების და საქმეზე ზეპირი მოსმენის დანიშვნის შემდეგ;
- გ. გამოტანილია არბიტრაჟის მიერ საარბიტრაჟო სარჩელის წარმოებაში მიღებამდე;
- დ. გამოტანილია პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ.

44. სახელფასო დავალიანების ანაზღაურების შესახებ უცხო ქვეყნის გემთმფლობელის წინააღმდეგ აჭარის არ სავაჭრო-სამრეწველო პალატასთან არსებულ საერთაშორისო არბიტრაჟში მიმდინარე დავასთან დაკავშირებით, საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით, საარბიტრაჟო მოსარჩელეებმა, გემის ეკიპაჟის წევრებმა მოითხოვეს ამჟამად ფოთის საზღვაო აკვატორიაში მყოფი, მოპასუხის კუთვნილი გემის მიმართ ფოთის პორტის დატოვების აკრძალვის და აღნიშნულ გემზე ყადაღის დადების გამოყენება. მოსარჩელეებმა მიუთითეს, რომ გემთმფლობელის მიმართ არსებული მოთხოვნა როგორც საერთაშორისო, ასევე საქართველოს შიდასახელმწიფოებრივი სამართლის ნორმებით, წარმოადგენს ე.წ. პრივილეგირებულ საზღვაო მოთხოვნას, რომელიც ექვემდებარება პირველ რიგში დაფარვას და აღნიშნული მოთხოვნა იფარება გემის ღირებულებიდან.

რომელმა სასამართლომ უნდა განიხილოს მოთხოვნა:

- ა. ბათუმის საქალაქო სასამართლომ - განხილვის ადგილის

* შენიშვნებისათვის

- მიხედვით;
- ბ. ფოთის საქალაქო სასამართლომ - გემის ადგილმდებარეობის მიხედვით;
 - გ. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლომ - ტერიტორიული განსჯადობის პრინციპის მიხედვით;
 - დ. საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ - დავის საერთაშორისო კატეგორიიდან გამომდინარე.
45. თვითმავალი მუხლუხა ამნის ქირავნობის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე საფასურის გადახდევინების შესახებ უკრაინის სავაჭრო-სამრეწველო პალატასთან არსებულ საზღვაო საარბიტრაჟო კომისიაში ქალაქ ფოთის კომერციული სანარმოს, შპს „ერთობა“-ს წინააღმდეგ აღძრულ სარჩელთან დაკავშირებით დუნაის საზღვაო სანაოსნო მოითხოვა მოპასუხის უძრავ-მოძრავ ქონებაზე ყადაღის დადება. წარმოდგენილი მტკიცებულებების თანახმად საარბიტრაჟო მოპასუხეს უძრავი ქონებები გააჩნია როგორც ფოთში, ასევე ზუგდიდში და თბილისში, ხოლო მოძრავი ქონებები - ფოთში.

რომელმა სასამართლომ უნდა განიხილოს მოთხოვნა:

- ა. ფოთის საქალაქო სასამართლომ;
 - ბ. თბილისის საქალაქო სასამართლომ;
 - გ. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლომ;
 - დ. საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ.
46. მხარეთა შეთანხმების შესაბამისად საარბიტრაჟო განხილვის ადგილია ქ.თბილისი. საარბიტრაჟო განხილვა გაიმართა ორივე მხარის ადგილსამყოფელის მიხედვით - ქალაქ ზუგ-

* შენიშვნებისათვის

დიდში, მოსარჩელის ადგილსამყოფელის მიხედვით და ქალაქ თელავში. მოპასუხე მხარემ მიიჩნია, რომ არსებობს არბიტრის აცილების საფუძველი. არბიტრაჟმა არ დააკმაყოფილა მხარის განცხადება არბიტრის აცილების შესახებ. რომელი სასამართლო განიხილავს არბიტრის აცილების შესახებ განცხადებას:

- ა. თბილისის საქალაქო სასამართლო;
- ბ. ზუგდიდის რაიონული სასამართლო;
- გ. ზუგდიდის საქალაქო სასამართლო;
- დ. თელავის საქალაქო სასამართლო.

47. საარბიტრაჟო განხილვაში ადვოკატის მონაწილეობა:

- ა. სავალდებულოა;
- ბ. არ არის სავალდებულო;
- გ. დამოკიდებულია მხარეთა შეთანხმებაზე;
- დ. დაუშვებელია.

48. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ მუდმივმოქმედ საარბიტრაჟო დანესებულებაში წარადგინა შეტყობინება საარბიტრაჟო დავის დანების შესახებ, რომელიც მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სამდივნოს მიერ გადაეგზავნა მოპასუხე მხარეს. აღნიშნულის შემდეგ საარბიტრაჟო მოსარჩელემ წერილობითი სარჩელი არ წარადგინა. რა საპროცესო ქმედებას განახორციელებს არბიტრაჟი:

- ა. მხარეთა პოზიციების დასადგენად დანიშნავს ზეპირი მოსმენის თარიღს;

* შენიშვნებისათვის

- ბ. დაავალებს მოპასუხეს წარმოადგინოს მოსაზრებები საარბიტრაჟო მოსარჩელის შეტყობინებასთან დაკავშირებით;
- გ. მოპასუხეს განუსაზღვრავს ვადას შესაგებლის წარმოსადგენად;
- დ. უარს განაცხადებს საარბიტრაჟო განხილვის დაწყებაზე.

49. მხარეთა შეთანხმების შესაბამისად საარბიტრაჟო განხილვის ადგილია ქ.თბილისი. საარბიტრაჟო განხილვა გაიმართა ორივე მხარის ადგილსამყოფელის მიხედვით - ქალაქ ზუგდიდში, მოსარჩელის ადგილსამყოფელის მიხედვით და ქალაქ თელავში, მოპასუხე მხარის ადგილსამყოფელის მიხედვით. არბიტრაჟის გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულების მოთხოვნით მოსარჩელე მხარემ უნდა მიმართოს:

- ა. ზუგდიდის საქალაქო სასამართლოს;
- ბ. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს;
- გ. თელავის რაიონულ სასამართლოს;
- დ. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს.

50. მხარეები შეთანხმდნენ დავის მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესებით განხილვის შესახებ. დებულებაში გათვალისწინებულია შეტყობინების განმეორებითი ჩაუბარებლობის შემთხვევაში სატელეფონო შეტყობინების ფორმა, რომელიც საბოლოოა, მიუხედავად იმისა, მოხერხდა თუ არა მხარესთან დაკავშირება. თავდაპირველი გზავნილის ჩაუბარებლობის გამო არბიტრაჟის სამდივნომ ხელახლა გააგზავნა გზავნილი საარბიტრაჟო მოპასუხის მისამართზე და გზავნილის ჩაბარება ვერც ამ შემთხვევაში

* შენიშვნებისათვის

მოხერხდა. რა მოქმედება უნდა განახორციელოს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სამდივნომ?

- ა. საარბიტრაჟო გზავნილი უნდა ჩააბაროს სატელეფონო შეტყობინებით;
- ბ. უნდა მოამზადოს საჯარო შეტყობინება პრესაში გამოქვეყნებით;
- გ. უნდა მოამზადოს საჯარო შეტყობინება ტელევიზიით გამოსაქვეყნებლად;
- დ. შეტყობინების ჩაბარება უნდა სთხოვოს პოლიციის ადგილობრივ ორგანოს მოპასუხის ადგილსამყოფელის მიხედვით.

51. მხარეთა შეთანხმებით საარბიტრაჟო განხილვის ენად განისაზღვრა ინგლისური ენა. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ სარჩელი წარადგინა ინგლისურ ენაზე. საარბიტრაჟო მოპასუხემ საარბიტრაჟო შესაგებელი წარადგინა რუსულ ენაზე, ხოლო შესაგებელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებების დამადასტურებელი მტკიცებულებები წარადგინა ესპანურ ენაზე. რა მოქმედება უნდა განახორციელოს არბიტრაჟმა?

- ა. უნდა მიუთითოს საარბიტრაჟო მოპასუხეს საარბიტრაჟო შესაგებლის ქართულ ენაზე თარგმნა;
- ბ. უნდა მიუთითოს საარბიტრაჟო მოპასუხეს მტკიცებულებების ქართულ ენაზე თარგმნა;
- გ. უნდა მიუთითოს საარბიტრაჟო მოპასუხეს შესაგებლისა და თანდართული მტკიცებულებების ქართულ ენაზე თარგმნა;
- დ. უნდა მიუთითოს საარბიტრაჟო მოპასუხეს შესაგებლისა და

* შენიშვნებისათვის

თანდართული მტკიცებულებების ინგლისურ ენაზე თარგმნა.

52. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ არბიტრაჟში წარადგინა სარჩელი, რომლის ფორმა განსხვავდება მხარეთა შეთანხმებით დადგენილი ფორმისაგან. დაინყებათ არა საარბიტრაჟო განხილვა?

- ა. დაინყება;
- ბ. არ დაინყება;
- გ. დაინყება, თუ დაეთანხმა მოპასუხე;
- დ. დაინყება, თუ სააპელაციო სასამართლო მიიღებს გადაწყვეტილებას საარბიტრაჟო განხილვის დაწყების შესახებ.

53. საარბიტრაჟო მოპასუხემ არბიტრაჟში არ წარადგინა შესაგებელი მის წინააღმდეგ აღძრულ საარბიტრაჟო სარჩელზე. რა პროცესუალურ ქმედებას განახორციელებს არბიტრაჟი ასეთ შემთხვევაში?

- ა. გამოიტანს დაუსწრებელ გადაწყვეტილებას საარბიტრაჟო სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ;
- ბ. დააჯარიმებს საარბიტრაჟო მოპასუხეს შესაგებლის წარმოუდგენლობის გამო;
- გ. შეწყვეტს საარბიტრაჟო განხილვას;
- დ. გამოიტანს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას საქმეში არსებული მტკიცებულებების საფუძველზე.

54. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებაში განსაზღვრული არ არის საქმის განხილვის ფორმა. არბიტრაჟმა მიზანშე-

** შენიშვნებისათვის*

წონილად მიიჩნია საქმის განხილვა მხოლოდ საბუთებისა და საქმეზე წარმოდგენილი მტკიცებულებების საფუძველზე. საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების გამოტანამდე საარბიტრაჟო მოსარჩელემ იშუამდგომლა ზეპირი მოსმენის ჩატარების შესახებ. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს არბიტრაჟი?

- ა. არ გაითვალისწინებს შუამდგომლობას და მიიღებს საბოლოო გადაწყვეტილებას საქმეში არსებული მტკიცებულებების საფუძველზე;
- ბ. ჩათვლის, რომ საარბიტრაჟო მოსარჩელე აჭიანურებს საქმის განხილვას და შეწყვეტს საარბიტრაჟო განხილვას;
- გ. მოისმენს საარბიტრაჟო მოპასუხის მოსაზრებას და ისე მიიღებს გადაწყვეტილებას შუამდგომლობასთან დაკავშირებით;
- დ. დანიშნავს ზეპირ მოსმენას.

55. საარბიტრაჟო განხილვაზე არ გამოცხადდა საარბიტრაჟო მოპასუხე და არც რაიმე სახის მტკიცებულება წარმოუდგენია. როგორი იქნება არბიტრაჟის რეაგირება:

- ა. გამოიტანს დაუსწრებელ გადაწყვეტილებას საარბიტრაჟო სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ;
- ბ. დააჯარიმებს საარბიტრაჟო მოპასუხეს საარბიტრაჟო განხილვაზე გამოუცხადებლობის გამო;
- გ. შეწყვეტს საარბიტრაჟო განხილვას;
- დ. გამოიტანს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას საქმეში არსებული მტკიცებულებების საფუძველზე.

* შენიშვნებისათვის

56. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით გათვალისწინებულია, რომ შესაბამისი საფუძვლის არსებობის შემთხვევაში ექსპერტიზის დასკვნას წარმოადგენს დაინტერესებული მხარე (საარბიტრაჟო მოსარჩელე ან საარბიტრაჟო მოპასუხე). საქმეზე წარმოდგენილი მასალების მიხედვით არბიტრაჟმა მიზანშეწონილად მიიჩნია ექსპერტის დანიშვნა. ერთ-ერთმა მხარემ პროტესტი გამოთქვა არბიტრაჟის ასეთი გადაწყვეტილების მიმართ. აქვს თუ არა მხარეს ასეთი პროტესტის გამოხატვის საფუძველი:

- ა. ექსპერტის დანიშვნა გამართლებულია საქმეზე ობიექტური გადაწყვეტილების გამოტანის თვალსაზრისით და მხარის პროტესტი უსაფუძვლოა;
- ბ. ექსპერტის დანიშვნა არბიტრაჟს პირველი ინსტანციის სასამართლოს ნებართვით შეეძლო და მხარის პროტესტი სწორია;
- გ. ექსპერტის დანიშვნა არბიტრაჟს სააპელაციო სასამართლოს ნებართვით შეეძლო და მხარის პროტესტი სწორია;
- დ. არბიტრაჟის მიერ ექსპერტის დანიშვნა ეწინააღმდეგება მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებას და მხარის პროტესტი საფუძვლიანია.

57. მხარე არ დაეთანხმა ექსპერტის მიერ წარმოდგენილ დასკვნას და აცხადებს, რომ ექსპერტი მიკერძოებულია. რა წესით უნდა გადაწყდეს ექსპერტის აცილების საკითხი?

- ა. საექსპერტო დაწესებულების დებულების შესაბამისად;

* შენიშვნებისათვის

- ბ. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის შესაბამისად;
- გ. ექსპერტის აცტილებისათვის „არბიტრაჟის შესახებ“ კანონით გათვალისწინებული წესით.
- დ. არბიტრის აცტილებისათვის „არბიტრაჟის შესახებ“ კანონით გათვალისწინებული წესით.

58. საარბიტრაჟო განხილვაში მონმის დაკითხვა შესაძლებელია:

- ა. პროცესის ნებისმიერ სტადიაზე;
- ბ. საარბიტრაჟო შესაგებლის წარმოდგენამდე;
- გ. მხოლოდ საარბიტრაჟო შესაგებლის წარმოდგენის შემდეგ;
- დ. მხოლოდ საბოლოო საარბიტრაჟო განხილვისას.

59. მხარეს შეუძლია მოსთხოვოს სასამართლოს დახმარება მტკიცებულებათა მოპოვებაში:

- ა. მეორე მხარის თანხმობით;
- ბ. სასამართლოს თანხმობით;
- გ. არბიტრაჟის თანხმობით;
- დ. საარბიტრაჟო დაწესებულების სამდივნოს თანხმობით.

60. მტკიცებულებათა მოპოვებაში დახმარების აღმოჩენის მიზნით არბიტრაჟი სასამართლოს მიმართავს:

- ა. საარბიტრაჟო მოსარჩელის თანხმობით;
- ბ. საარბიტრაჟო მოსარჩელის და საარბიტრაჟო მოპასუხის თანხმობით;
- გ. საარბიტრაჟო შესაგებლის წარმოდგენის შემდეგ;
- დ. საარბიტრაჟო განხილვის ნებისმიერ სტადიაზე.

* შენიშვნებისათვის

61. სასამართლოს დახმარებით გამოძახებული მოწმის დაკითხვა ხდება:

- ა. საქართველოს არბიტრთა ეთიკის კოდექსის მიხედვით;
- ბ. არბიტრაჟის დებულების მიხედვით;
- გ. UNCITRAL-ის მოდელური კანონის მიხედვით;
- დ. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მიხედვით.

62. არბიტრაჟი დავას გადაწყვეტს მხარეთა მიერ არჩეული სამართლის იმ ნორმების შესაბამისად, რომლებიც:

- ა. დავის არსებით ნაწილზე ვრცელდება;
- ბ. საარბიტრაჟო შეთანხმებაზე ვრცელდება;
- გ. საარბიტრაჟო დაწესებულებას მიაჩნია სწორად;
- დ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალს მიაჩნია სწორად.

63. მხარეთა შეთანხმების არარსებობისას საარბიტრაჟო განხილვისას გამოიყენება:

- ა. საარბიტრაჟო დაწესებულების მიერ განსაზღვრული ნორმები;
- ბ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მიერ განსაზღვრული ნორმები;
- გ. სასამართლოს მიერ განსაზღვრული ნორმები;
- დ. არბიტრთა ასოციაციის მიერ განსაზღვრული ნორმები.

64. მითითება რომელიმე ქვეყნის კანონმდებლობაზე ან სამართლებრივ სისტემაზე გულისხმობს:

- ა. ამ ქვეყნის მატერიალურ სამართალს;

* შენიშვნებისათვის

- ბ. ამ ქვეყნის საპროცესო სამართალს;
- გ. კოლიზიურ ნორმებს;
- დ. საერთაშორისო კერძო სამართლის ნორმებს.

65. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული იდენტიფიცირებადი არბიტრაჟის შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „განთიადმა“ მიმართა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა საარბიტრაჟო შესაგებელი, რომლის თანახმად მის მიმართ წარდგენილი სარჩელი არ სცნო უსაფუძვლობის მოტივით. ამასთან, შესაგებელში აღნიშნა, რომ არბიტრაჟს არ გააჩნია მოცემული დავის განხილვის კომპეტენცია. რა გადანყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი:

- ა. გააგრძელებს საარბიტრაჟო განხილვას;
- ბ. შეწყვეტს საარბიტრაჟო განხილვას;
- გ. საარბიტრაჟო სარჩელს დაუშვებლად სცნობს;
- დ. შეაჩერებს საარბიტრაჟო განხილვას კომპეტენციის შესახებ სასამართლო გადანყვეტილების მიღებამდე.

66. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული იდენტიფიცირებადი არბიტრაჟის შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „გან-

* შენიშვნებისათვის

თიადმა“ მიმართა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა საარბიტრაჟო შესაგებელი, რომლის თანახმად მის მიმართ წარდგენილი სარჩელი არ სცნო იმ მოტივით, რომ მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულება არის ბათილი და მიუთითა, რომ ერთობლივი საქმიანობის დადების შესახებ ასეთი ხელშეკრულების დადებას ესაჭიროებოდა ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს გადანყვეტილება. შესაბამისად მიიჩნია, რომ არბიტრაჟს არ გააჩნია მოცემული დავის განხილვის კომპეტენცია, რადგანაც, მისი მოსაზრებით არბიტრაჟი საარბიტრაჟო სარჩელს ბათილი ხელშეკრულების საფუძველზე არ უნდა იხილავდეს. რა გადანყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი:

- ა. დაადგენს, რომ ძირითადი ხელშეკრულების ბათილობა არ არის საარბიტრაჟო დათქმის ბათილობის საფუძველი და შეუდგება საქმის განხილვას;
 - ბ. შეწყვეტს საარბიტრაჟო განხილვას;
 - გ. საარბიტრაჟო სარჩელს დაუშვებლად სცნობს;
 - დ. შეაჩერებს საარბიტრაჟო განხილვას კომპეტენციის შესახებ სასამართლო გადანყვეტილების მიღებამდე.
67. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული იდენტიფიცირებადი არბიტრაჟის შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „განთიადს“ მიმართა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა საარბიტრაჟო შესაგებელი, ამასთან,

* შენიშვნებისათვის

დანიშნა არბიტრი. მოგვიანებით წარადგინა განცხადება არბიტრაჟის შესაბამისი კომპეტენციის არქონის შესახებ და მიუთითა კონკრეტული გარემოებები, რომლებზე დაყრდნობითაც მიიჩნევდა არბიტრაჟის კომპეტენციის არ არსებობას. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი:

- ა. შეწყვეტს საარბიტრაჟო განხილვას;
- ბ. მიიღებს დადგენილებას კომპეტენციის არსებობის შესახებ იმ მოტივით, რომ მხარემ თავად დანიშნა არბიტრი, რაც მიანიშნებს კომპეტენციის აღიარებაზე და გააგრძელებს საქმის განხილვას;
- გ. იმსჯელებს წარმოდგენილი შუამდგომლობის მოტივებზე და ისე მიიღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას;
- დ. შეაჩერებს საარბიტრაჟო განხილვას კომპეტენციის შესახებ სასამართლო გადაწყვეტილების მიღებამდე.

68. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული იდენტიფიცირებადი არბიტრაჟის შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „განთიადმა“ მიმართა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა საარბიტრაჟო შესაგებელი, ამასთან, დანიშნა არბიტრი. ს.ს. „პროგრესმა“ ამასთანავე, განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას არბიტრაჟის კომპეტენციის არარსებობის შესახებ. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საქალაქო სასამართლო:

* შენიშვნებისათვის

- ა. უარის იტყვის განცხადების წარმოებაში მიღების შესახებ იმ მოტივით, რომ ეს საკითხი ჯერ თავად საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა უნდა განიხილოს;
- ბ. ზეპირი მოსმენის გარეშე არსებითად იმსჯელებს განცხადების მოტივებზე და ისე მიიღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას;
- გ. დანიშნავს ზეპირ განხილვას მხარეთა მოსაზრებების გასარკვევად;
- დ. განცხადებას სცნობს დაუშვებლად ამ საკითხზე საქალაქო სასამართლოს კომპეტენციის არარსებობის გამო.

69. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული იდენტიფიცირებადი არბიტრაჟის შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „განთიადს“ მიმართა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა საარბიტრაჟო შესაგებელი, ამასთან, დანიშნა არბიტრი. ს.ს. „პროგრესმა“ ამასთანავე, განცხადებით მიმართა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს არბიტრაჟის კომპეტენციის არარსებობის შესახებ. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სასამართლო:

- ა. უარის იტყვის განცხადების წარმოებაში მიღების შესახებ იმ მოტივით, რომ ეს საკითხი ჯერ თავად საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა უნდა განიხილოს;
- ბ. ზეპირი მოსმენის გარეშე არსებითად იმსჯელებს განცხადების მოტივებზე და ისე მიიღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას;

** შენიშვნებისათვის*

- გ. არ დააკმაყოფილებს განცხადებას იმ მოტივით, რომ მხარემ არბიტრის დანიშვნით თავად აღიარა არბიტრაჟის კომპეტენცია;
- დ. განცხადებას სცნობს დაუშვებლად ამ საკითხზე სააპელაციო სასამართლოს კომპეტენციის არარსებობის გამო.

70. საარბიტრაჟო განხილვაზე არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესით გაფრთხილების და პროცესზე მონვევის მიუხედავად მხარეები ზეპირ განხილვაზე არ გამოცხადდნენ. რა საპროცესო აქტი იქნება მიღებული არბიტრაჟის მიერ:

- ა. საარბიტრაჟო სარჩელი დატოვებული იქნება განუხილველად;
- ბ. შეწყდება წარმოება საარბიტრაჟო სარჩელზე;
- გ. მხარეთა გამოუცხადებლობის გამო გადაიდება საქმის განხილვა;
- დ. საქმის განხილვა განხორციელდება წარმოდგენილი მტკიცებულებების მიხედვით.

71. საარბიტრაჟო განხილვაზე არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესით გაფრთხილების და პროცესზე მონვევის მიუხედავად, საქმის ზეპირ განხილვაზე არ გამოცხადდა საარბიტრაჟო მოსარჩელე. საარბიტრაჟო მოპასუხემ მოითხოვა დაუსწრებელი გადანყვეტილების გამოტანა საარბიტრაჟო სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ. რა გადანყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი:

- ა. მიიღებს განჩინებას საარბიტრაჟო სარჩელის განუხილველად დატოვების შესახებ;

* შენიშვნებისათვის

- ბ. მიიღებს დაუსწრებელ გადაწყვეტილებას სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ;
 - გ. მიიღებს განჩინებას საარბიტრაჟო სარჩელზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ;
 - დ. მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე წაგენილი მტკიცებულებების შესაბამისად.
- 72. საარბიტრაჟო განხილვაზე არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესით გაფრთხილების და პროცესზე მონვევის მიუხედავად, საქმის ზეპირ განხილვაზე არ გამოცხადდა საარბიტრაჟო მოსარჩელე. საარბიტრაჟო მოპასუხემ მოითხოვა საარბიტრაჟო სარჩელის განუხილველად დატოვება. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი:**
- ა. მიიღებს განჩინებას საარბიტრაჟო სარჩელის განუხილველად დატოვების შესახებ;
 - ბ. მიიღებს დაუსწრებელ გადაწყვეტილებას სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ;
 - გ. მიიღებს განჩინებას საარბიტრაჟო სარჩელზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ;
 - დ. მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე წარდგენილი მტკიცებულებების შესაბამისად.
- 73. საარბიტრაჟო განხილვაზე არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესით გაფრთხილების და პროცესზე მონვევის მიუხედავად, საქმის ზეპირ განხილვაზე არ გამოცხადდა საარბიტრაჟო მოპასუხე. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ მოითხოვა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანა საარბიტრაჟო**

* შენიშვნებისათვის

სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ მოპასუხის გამოუცხადებლობის გამო. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი:

- ა. მიიღებს განჩინებას საარბიტრაჟო სარჩელის განუხილველად დატოვების შესახებ;
- ბ. მიიღებს დაუსწრებელ გადაწყვეტილებას სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ;
- გ. მიიღებს განჩინებას საარბიტრაჟო სარჩელზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ;
- დ. მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე წარდგენილი მტკიცებულებების შესაბამისად.

74. საარბიტრაჟო განხილვაზე არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესით გაფრთხილების და პროცესზე მონვევის მიუხედავად, საქმის ზეპირ განხილვაზე არ გამოცხადდა არც ერთი მხარე. ამასთან, მოპასუხეს არ ჰქონდა წარმოდგენილი საარბიტრაჟო შესაგებელი. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი:

- ა. მიიღებს განჩინებას საარბიტრაჟო სარჩელის განუხილველად დატოვების შესახებ;
- ბ. მიიღებს დაუსწრებელ გადაწყვეტილებას სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ;
- გ. მიიღებს განჩინებას საარბიტრაჟო სარჩელზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ;
- დ. მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე წარდგენილი მტკიცებულებების შესაბამისად.

* შენიშვნებისათვის

75. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა მიიღო გადაწყვეტილება საქმის ზეპირი მოსმენის შესახებ და დანიშნა საქმის მოსმენის თარიღი. საარბიტრაჟო მოპასუხეს ორჯერ გაეგზავნა უწყება საარბიტრაჟო სარჩელში მითითებულ მისამართზე და უწყება ორჯერვე, ფოსტის მიერ დაბრუნდა ჩაუბარებელი სახით. როგორი იქნება არბიტრაჟის რეაგირება:

- ა. განახორციელებს საჯარო შეტყობინებას ცენტრალური პრესის მეშვეობით;
- ბ. განახორციელებს საჯარო შეტყობინებას სატელევიზიო კომპანია „რუსთავი 2“-ის მეშვეობით;
- გ. მიიღებს განჩინებას საარბიტრაჟო სარჩელზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ;
- დ. იმოქმედებს ასეთი შემთხვევისათვის მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით და ძირითადი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული წესით და ამის შემდეგ მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე წარდგენილი მტკიცებულებების შესაბამისად.

76. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით საქმის განხილვის ენად განისაზღვრა რუსული ენა. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომელიც რუსულენოვანი, მაგრამ საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, საარბიტრაჟო სარჩელი და მტკიცებულებები წარადგინა რუსულ ენაზე. საარბიტრაჟო სარჩელის მოპასუხეებიდან ერთ-ერთი, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირიც ეროვნებით არაბები არიან, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხის დამფუძნებლები და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების

* შენიშვნებისათვის

მქონე პირი - ქართველები. პირველმა მოპასუხემ (არაბები) საარბიტრაჟო შესაგებელი წარადგინა არაბულ ენაზე, ხოლო მტკიცებულებები - ინგლისურ ენაზე. მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხემ - ქართულ ენაზე. როგორი იქნება მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის მოქმედება ასეთ შემთხვევაში:

- ა. მოსარჩელეს და პირველ მოპასუხეს დაავალეს ყველა საპროცესო დოკუმენტი წარმოადგინოს ქართულ ენაზე;
 - ბ. ყველა მხარეს დაავალეს საპროცესო დოკუმენტების რუსულ ენაზე წარმოადგენას;
 - გ. ორივე მოპასუხეს დაავალეს შესაგებლის და მტკიცებულებების რუსულ ენაზე წარმოდგენას;
 - დ. ორივე მოპასუხეს დაავალეს საპროცესო დოკუმენტების საარბიტრაჟო განხილვის ენაზე შესრულებული თარგმანის წარმოდგენას.
77. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით საქმის განხილვის ენად განისაზღვრა რუსული ენა. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომელიც უკრაინულ ენოვანი, მაგრამ საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, საარბიტრაჟო სარჩელი წარადგინა რუსულ ენაზე, ხოლო მისი დანართი მტკიცებულებები უკრაინულ ენაზე. საარბიტრაჟო სარჩელის მოპასუხეებიდან ერთ-ერთი, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირიც ეროვნებით არაბები არიან, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხის დამფუძნებლები და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირი - ქართველები. პირველმა მოპასუხემ (არაბები) საარბიტრაჟო შესაგებელი

* შენიშვნებისათვის

წარადგინა არაბულ ენაზე, ხოლო მტკიცებულებები - ინგლისურ ენაზე. მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხემ - ქართულ ენაზე. როგორი იქნება მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის მოქმედება ასეთ შემთხვევაში:

- ა. მოსარჩელეს და პირველ მოპასუხეს დაავალებს ყველა საპროცესო დოკუმენტი წარმოადგინოს ქართულ ენაზე;
 - ბ. ყველა მხარეს დაავალებს საპროცესო დოკუმენტების რუსულ ენაზე წარმოადგენას;
 - გ. ორივე მოპასუხეს დაავალებს შესაგებლის და მტკიცებულებების რუსულ ენაზე წარმოდგენას, ხოლო მოსარჩელეს დაავალებს სარჩელის დანართის რუსულ ენაზე წარმოდგენას;
 - დ. მოსარჩელეს და ორივე მოპასუხეს დაავალებს საპროცესო დოკუმენტების საარბიტრაჟო განხილვის ენაზე შესრულებული თარგმანის წარმოდგენას.
78. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით საქმის განხილვის ენად განისაზღვრა რუსული ენა. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომელიც უკრაინულ ენოვანი, მაგრამ საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, საარბიტრაჟო სარჩელი და მტკიცებულებები წარადგინა უკრაინულ ენაზე. საარბიტრაჟო სარჩელის მოპასუხეებიდან ერთ-ერთი, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირიც ეროვნებით არაბები არიან, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხის დამფუძნებლები არიან ბერძნები, ხოლო წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირი - ებრაელი.

* შენიშვნებისათვის

პირველმა მოპასუხემ (არაბები) საარბიტრაჟო შესაგებელი წარადგინა არაბულ ენაზე, ხოლო მტკიცებულებები - ინგლისურ ენაზე. მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხემ - ბერძნულ ენაზე. როგორი იქნება მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის მოქმედება ასეთ შემთხვევაში:

- ა. მოსარჩელეს და პირველ მოპასუხეს დაავალებს ყველა საპროცესო დოკუმენტი წარმოადგინოს ქართულ ენაზე;
 - ბ. ყველა მხარეს დაავალებს საპროცესო დოკუმენტების რუსულ ენაზე წარმოადგენას;
 - გ. ორივე მოპასუხეს დაავალებს შესაგებლის და მტკიცებულებების რუსულ ენაზე წარმოდგენას, ხოლო მოსარჩელს დაავალებს სარჩელის რუსულ ენაზე წარმოდგენას;
 - დ. ორივე მოპასუხეს დაავალებს შესაგებლის რუსულ ენაზე წარმოდგენას, მოსარჩელეს დაავალებს საარბიტრაჟო სარჩელის რუსულ ენაზე წარმოდგენას და დაადგენს, რომ არბიტრაჟში მხარეთა მიერ წარდგენილ მტკიცებულებებს თან უნდა ახლდეს თარგმანი საარბიტრაჟო განხილვის ენაზე.
- 79. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით საქმის განხილვის ენად განისაზღვრა ინგლისური ენა. საქართველოში რეგისტრირებულმა საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირიც ქართველები არიან, საარბიტრაჟო სარჩელი წარადგინა ქართულ ენაზე. საარბიტრაჟო სარჩელის მოპასუხეებიდან ერთ-ერთი, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი**

* შენიშვნებისათვის

უფლებამოსილების მქონე პირიც ეროვნებით არაბები არიან, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხის დამფუძნებლები და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირი - პოლონელები. პირველმა მოპასუხემ (არაბები) საარბიტრაჟო შესაგებელი და დანართი დოკუმენტები წარადგინა ინგლისურ ენაზე, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხემ - ქართულ ენაზე. როგორი იქნება მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის მოქმედება ასეთ შემთხვევაში:

- ა. პირველ მოპასუხეს დაავალებს ყველა საპროცესო დოკუმენტი წარმოადგინოს ქართულ ენაზე;
 - ბ. ყველა მხარეს დაავალებს საპროცესო დოკუმენტების ინგლისურ ენაზე წარმოადგენას;
 - გ. მეორე მოპასუხეს დაავალებს შესაგებლის და მტკიცებულებების ინგლისურ ენაზე წარმოადგენას, ხოლო მოსარჩელს დაავალებს სარჩელის ინგლისურ ენაზე წარმოადგენას;
 - დ. მეორე მოპასუხეს დაავალებს შესაგებლის ინგლისურ ენაზე წარმოადგენას, მოსარჩელეს დაავალებს საარბიტრაჟო სარჩელის ინგლისურ ენაზე წარმოადგენას და დაადგენს, რომ არბიტრაჟში მხარეთა მიერ წარდგენილ მტკიცებულებებს თან უნდა ახლდეს თარგმანი საარბიტრაჟო განხილვის ენაზე.
- 80. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით საქმის განხილვის ენად განისაზღვრა ინგლისური ენა. საქართველოში რეგისტრირებულმა საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირებიც ქართველები არიან, საარბიტრაჟო სარჩელი წარად-**

* შენიშვნებისათვის

გინა ქართულ ენაზე. საარბიტრაჟო სარჩელის მოპასუხეებიდან ერთ-ერთი, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირიც ეროვნებით არაბები არიან, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხის დამფუძნებლები და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირი - პოლონელები. პირველმა მოპასუხემ (არაბები) საარბიტრაჟო შესაგებელი წარადგინა ინგლისურ ენაზე, ხოლო შესაგებელში მითითებული გარემოებების დამადასტურებელი მტკიცებულებები რუსულ ენაზე, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხემ - საარბიტრაჟო შესაგებელი წარადგინა ინგლისურ ენაზე, ხოლო შესაბამისი მტკიცებულებები კი ქართულ ენაზე. როგორი იქნება მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის მოქმედება ასეთ შემთხვევაში:

- ა. პირველ მოპასუხეს დაავალებს ყველა საპროცესო დოკუმენტი წარმოადგინოს ქართულ ენაზე;
- ბ. ყველა მხარეს დაავალებს საპროცესო დოკუმენტების ინგლისურ ენაზე წარმოადგენას;
- გ. ორივე მოპასუხეს დაავალებს მტკიცებულებების ინგლისურ ენაზე წარმოადგენას, ხოლო მოსარჩელს დაავალებს სარჩელის ინგლისურ ენაზე წარმოადგენას;
- დ. მოსარჩელეს დაავალებს საარბიტრაჟო სარჩელის ინგლისურ ენაზე წარმოადგენას და დაადგენს, რომ არბიტრაჟში მხარეთა მიერ წარდგენილ მტკიცებულებებს თან უნდა ახლდეს თარგმანი საარბიტრაჟო განხილვის ენაზე.

81. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით განისაზღვრა საქმის

* შენიშვნებისათვის

განხილვის ფორმა - ზეპირი მოსმენის გარეშე, წარმოდგენილი მტკიცებულებების საფუძველზე. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს მიმართა საარბიტრაჟო სარჩელით და წარადგინა შესაბამისი მტკიცებულებები. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა შესაგებელი და იშუამდგომლა საქმის ზეპირი განხილვის ჩატარების შესახებ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა მიიჩნია, რომ არ არსებობდა შუამდგომლობის დაკმაყოფილების საფუძველი და გადაწყვეტილება გამოიტანა საქმეზე მხარეთა მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებების საფუძველზე, ზეპირი განხილვის დანიშნის გარეშე. შეაფასეთ საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება:

- ა. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით განისაზღვრა საქმის განხილვის ფორმა და საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე განხილვის შესახებ სწორია;
 - ბ. არბიტრაჟი ვალდებულია ჩაატაროს ზეპირი მოსმენა;
 - გ. საქმის ზეპირი მოსმენის საკითხი უნდა გადაწყვიტოს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის უფლებამოსილმა სტრუქტურამ;
 - დ. საქმის ზეპირი მოსმენით განხილვა უნდა გადაწყვიტოს პირველი ინსტანციის სასამართლომ.
- 82. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით განისაზღვრა საქმის განხილვის ფორმა - ზეპირი მოსმენის გარეშე, წარმოდგენილი მტკიცებულებების საფუძველზე. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს მიმართა საარბიტრაჟო სარჩელით და წარადგინა შესაბამისი მტკიცებულებები. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა შესაგებელი და იშუამდგომლა საქმის**

** შენიშვნებისათვის*

ზეპირი განხილვის ჩატარების შესახებ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა მიიჩნია, რომ არ არსებობდა შუამდგომლობის დაკმაყოფილების საფუძველი და გადაწყვეტილება გამოიტანა საქმეზე მხარეთა მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებების საფუძველზე, ზეპირი განხილვის დანიშვნის გარეშე. შეაფასეთ საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება:

- ა. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით განისაზღვრა საქმის განხილვის ფორმა და საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე განხილვის შესახებ სწორია;
- ბ. არბიტრაჟი ვალდებულია ჩაატაროს ზეპირი მოსმენა;
- გ. საქმის ზეპირი მოსმენის საკითხი უნდა გადაწყვიტოს სააპელაციო სასამართლომ;
- დ. საქმის ზეპირი მოსმენით განხილვა უნდა გადაწყვიტოს პირველი ინსტანციის სასამართლომ.

83. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა საკუთარი ინიციატივით დანიშნა 2 ექსპერტი სხვადასხვა საკითხზე კონკრეტული დასკვნის წარმოსადგენად. ექსპერტებმა დასკვნა არბიტრაჟში წარადგინეს. არბიტრაჟმა ექსპერტების წერილობითი დასკვნები გადაუგზავნა მხარეებს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ მეორე ექსპერტის დასკვნაში მითითებული მოსაზრების გასაბათილებლად, საკუთარი ინიციატივით ჩაატარებინა ექსპერტიზა სხვა ექსპერტს და წარადგინა აღნიშნული დასკვნა ზეპირი განხილვის დროს. რა რეაგირება ექნება საარბიტრაჟო ტრიბუნალს:

* შენიშვნებისათვის

- ა. მოინვევს სამივე ექსპერტს;
- ბ. მოინვევს იმ ექსპერტს, რომლის დასკვნასაც არ ეთანხმება მხარე;
- გ. მოინვევს იმ ექსპერტს, რომლის დასკვნასაც არ ეთანხმება მხარე და იმ ექსპერტს, რომელმაც მხარის ინიციატივით ჩაატარა ექსპერტიზა;
- დ. გაიზიარებს ბოლო ექსპერტის მიერ გაცემულ დასკვნას.

84. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა საკუთარი ინიციატივით დანიშნა 2 ექსპერტი სხვადასხვა საკითხზე კონკრეტული დასკვნის წარმოსადგენად. ექსპერტებმა დასკვნა არბიტრაჟში წარადგინეს. არბიტრაჟმა ექსპერტების წერილობითი დასკვნები გადაუგზავნა მხარეებს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ ერთ-ერთი ექსპერტის დასკვნაში მითითებული მოსაზრების გასაბათილებლად, საკუთარი ინიციატივით ჩაატარებინა ექსპერტიზა სხვა ექსპერტს და წარადგინა აღნიშნული დასკვნა ზეპირი განხილვის დროს. ამავდროულად მოითხოვა მისი ინიციატივით ჩატარებული ექსპერტიზის დასკვნის შემდგენელი ექსპერტის მიწვევა საქმის ზეპირ განხილვაზე, ხოლო არბიტრაჟის მიერ დანიშნული ექსპერტის მიმართ განაცხადა აცილება. რა რეაგირება ექნება საარბიტრაჟო ტრიბუნალს:

- ა. მოინვევს სამივე ექსპერტს;
- ბ. მოინვევს იმ ექსპერტს, რომლის დასკვნასაც არ ეთანხმება მხარე;
- გ. დ. მოინვევს იმ ექსპერტს, რომლის დასკვნასაც არ ეთანხმება მხარე და იმ ექსპერტს, რომელმაც მხარის ინიციატივით ჩაატარა ექსპერტიზა, ხოლო ექსპერტის აცილების

* შენიშვნებისათვის

საკითხს განიხილავს ექსპერტის აცილებისათვის განსაზღვრული საფუძვლებითა და წესით;

დ. მოიწვევს იმ ექსპერტს, რომლის დასკვნასაც არ ეთანხმება მხარე და იმ ექსპერტს, რომელმაც მხარის ინიციატივით ჩაატარა ექსპერტიზა, ხოლო ექსპერტის აცილების საკითხს განიხილავს არბიტრის აცილებისათვის განსაზღვრული საფუძვლებითა და წესით.

85. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით განსაზღვრულმა არბიტრაჟმა საკუთარი ინიციატივით მოსთხოვა სასამართლოს დახმარება მტკიცებულებათა მოპოვებაში, ამასთანავე მოითხოვა დახმარება კონკრეტული მონმეების საარბიტრაჟო განხილვაში მონაწილეობის მიზნით. სასამართლომ უარი განაცხადა ორივე მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე იმ მოტივით, რომ დავა წარმოადგენს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის განხილვის საგანს. შეაფასეთ როგორც არბიტრაჟის, ასევე სასამართლოს მოქმედება.

- ა. არბიტრაჟის მოქმედება სწორია და გამომდინარეობს კანონის მოთხოვნებიდან;
- ბ. სასამართლოს მოქმედება სწორია, რადგანაც სახეზეა მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმება, დავა იხილება არბიტრაჟში და სასამართლო არაა უფლებამოსილი ჩაერიოს საარბიტრაჟო განხილვის პროცედურულ საკითხებში;
- გ. სასამართლოს უფლება აქვს არბიტრაჟს აღმოუჩინოს დახმარება მხოლოდ მტკიცებულებათა მოპოვებაში;
- დ. სასამართლოს უფლება აქვს არბიტრაჟს აღმოუჩინოს დახმარება მხოლოდ მონმეთა საარბიტრაჟო განხილვაში

* შენიშვნებისათვის

მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად.

86. საქართველოს არბიტრაჟი იხილავს დავას ჩინეთის და თურქეთის კომპანიებს შორის. მხარეთა შეთანხმებით გამოყენებული უნდა იქნეს საარბიტრაჟო მოსარჩელის, ჩინეთის რესპუბლიკის კანონმდებლობა. დავის განხილვის პროცესში საარბიტრაჟო მოპასუხემ, თურქეთის კომპანიამ სადავოდ გახადა როგორც ძირითადი ხელშეკრულების, ასევე ამ ხელშეკრულების შემადგენელი საარბიტრაჟო დათქმის ნამდვილობა. რომელი ქვეყნის კანონმდებლობით უნდა გადაწყდეს თურქული კომპანიის მიერ სადავოდ გამხდარი გარიგებების ნამდვილობა:

- ა. დავის განხილვის ადგილის - საქართველოს კანონმდებლობით;
- ბ. თურქეთის კანონმდებლობით;
- გ. ჩინეთის კანონმდებლობით;
- დ. ძირითადი გარიგების ნამდვილობა უნდა გადაწყდეს ჩინეთის რესპუბლიკის კანონმდებლობის, ხოლო საარბიტრაჟო დათქმის ნამდვილობა - საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით.

87. საქართველოს არბიტრაჟი იხილავს დავას ჩინეთის და თურქეთის კომპანიებს შორის. მხარეები არ შეთანხმებულან გამოსაყენებელი სამართლის ნორმების შესახებ. დავის განხილვის პროცესში საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, ჩინეთის რესპუბლიკის კომპანიამ სადავო საკითხის გადაწყვეტა მოითხოვა ჩინეთის რესპუბლიკის მატერიალური და საპროცესო სამართ-

* შენიშვნებისათვის

ლის მიხედვით, რასაც არ დაეთანხმა თურქეთის კომპანია და, თავის მხრივ, დავის განხილვა მოითხოვა თურქეთის კანონმდებლობის მიხედვით, რადგანაც ხელშეკრულებით განსაზღვრული შესრულების ადგილია თურქეთი. რომელი ქვეყნის კანონმდებლობით უნდა გადაწყდეს დავა:

- ა. დავის განხილვის ადგილის - საქართველოს კანონმდებლობით;
- ბ. თურქეთის კანონმდებლობით, რადგანაც ხელშეკრულებით განსაზღვრული შესრულების ადგილია თურქეთი;
- გ. ჩინეთის კანონმდებლობით, რადგანაც დამკვეთი და ხელშეკრულებით განსაზღვრული საფასურის გადამხდელი ჩინური კომპანიაა;
- დ. არბიტრაჟის მიერ განსაზღვრული სამართლის ნორმების მიხედვით.

88. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით გათვალისწინებული არბიტრაჟის მიერ გადაწყვეტილების გამოტანა არბიტრთა ხმების უბრალო უმრავლესობით. კონკრეტული დავის განხილვისას 3 არბიტრისაგან შემდგარმა არბიტრაჟმა 2 არბიტრის გადაწყვეტილებით საარბიტრაჟო სარჩელის დაკმაყოფილებაზე განაცხადა უარი. მესამე არბიტრმა გადაწყვეტილებას დაურთო განსხვავებული აზრი, რომლის მიხედვით საარბიტრაჟო სარჩელი ექვემდებარებოდა დაკმაყოფილებას. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომლის სანინააღმდეგოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება 2 არბიტრის მიერ, მიიჩნია, რომ არბიტრებმა შელახეს მისი უფლებები და რომ 2 არბიტრმა უგულვებლყო მესამე არბიტრის კანონიერი პოზიცია მის

* შენიშვნებისათვის

სარჩელთან დაკავშირებით, რის გამოც გადაწყვეტილება გაასაჩივრა საქართველოს არბიტრთა ასოციაციაში. არბიტრთა ასოციაციამ განიხილა საჩივარი და მიიჩნია, რომ არბიტრებმა არასწორი გადაწყვეტილება მიიღეს. სწორია თუ არა საქართველოს არბიტრთა ასოციაციის მოქმედება:

- ა. არბიტრთა ასოციაციის მოქმედება სწორია;
- ბ. არბიტრთა ასოციაციის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც არბიტრაჟის გადაწყვეტილების გასაჩივრება შეიძლება ბოდა პირველი ინსტანციის სასამართლოში;
- გ. არბიტრთა ასოციაციის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც არბიტრაჟის გადაწყვეტილების გასაჩივრება შეიძლება ბოდა სააპელაციო სასამართლოში;
- დ. არბიტრთა ასოციაციის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც არბიტრაჟის გადაწყვეტილების გასაჩივრება შეიძლება ბოდა საქართველოს უზენაეს სასამართლოში.

89. სამი არბიტრისაგან შემდგარმა არბიტრაჟმა განიხილა დავა. გადაწყვეტილებას ხელი არ მოაწერა ერთ-ერთმა არბიტრმა, რომელიც არ დაეთანხმა დანარჩენი არბიტრების მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებას. როგორ შეაფასებთ უმცირესობაში დარჩენილი არბიტრის გადაწყვეტილებას:

- ა. არბიტრის მოქმედება სწორია, რადგანაც არ დაეთანხმა დანარჩენი არბიტრების გადაწყვეტილებას;
- ბ. არბიტრის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც მას არა აქვს უფლება არ მოაწეროს ხელი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას;

* შენიშვნებისათვის

- გ. არბიტრის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც მას არა აქვს უფლება თავი შეიკავოს ხმის მიცემისაგან;
- დ. არბიტრის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც მართალია მან ხელი არ მოაწერა გადაწყვეტილებას, მაგრამ წერილობით უნდა დაეფიქსირებინა საკუთარი პოზიცია განსხვავებული აზრის სახით.

90. საარბიტრაჟო განხილვისას დასრულებისას, მთავარ სხდომაზე მხარეები მორიგდნენ და არბიტრაჟს წარუდგინეს მორიგების აქტი. არბიტრაჟმა უარი განაცხადა ასეთი აქტის მიღებაზე იმ მოტივით, რომ მიმდინარეობდა მთავარი სხდომა და არბიტრაჟი ვალდებული იყო გამოეთანა გადაწყვეტილება არსებულ დავაზე. შეაფასეთ არბიტრაჟის მოქმედება:

- ა. არბიტრაჟის მოქმედება სწორია, რადგანაც მხარეთა მორიგება შესაძლებელია მხოლოდ საქმის მომზადების ეტაპზე;
- ბ. არბიტრაჟის მოქმედება სწორია, რადგანაც მხარეთა მორიგება შესაძლებელია მხოლოდ საარბიტრაჟო შესაგებლის წარმოდგენამდე;
- გ. არბიტრაჟის მოქმედება სწორია, რადგანაც არბიტრაჟში მხარეთა მორიგება დაუშვებელია;
- დ. არბიტრაჟის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც არბიტრაჟში მხარეთა მორიგება დასაშვებია პროცესის ნებისმიერ სტადიაზე.

91. საარბიტრაჟო განხილვისას დასრულებისას, მთავარ სხდომაზე მხარეები მორიგდნენ, არბიტრაჟს წარუდგინეს

* შენიშვნებისათვის

მორიგების აქტი და ითხოვეს გადაწყვეტილების გამოტანა მორიგების აქტის დამტკიცების შესახებ, რომელიც ითვალისწინებდა მორიგების პირობების შეუსრულებლობის შემტხვევაში სააღსრულებო ფურცლის გაცემას. არბიტრაჟმა უარი განაცხადა ასეთი აქტის მიღებაზე იმ მოტივით, რომ კანონი არ ითვალისწინებს სააღსრულებო ფურცლის გაცემას. შეაფასეთ არბიტრაჟის მოქმედება:

- ა. არბიტრაჟის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც მას უნდა მიეღო მორიგების აქტი და საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებით დაემტკიცებინა მორიგების არსებითი პირობების ნაწილში, ხოლო სააღსრულებო ფურცლის გაცემაზე მითითების ნაწილში მორიგების პირობები არ უნდა გაეზიარებინა;
 - ბ. არბიტრაჟის მოქმედება სწორია, რადგანაც არბიტრაჟს გადაწყვეტილება გამოაქვს არსებული დავის არსებითად განხილვის შედეგად;
 - გ. არბიტრაჟის მოქმედება სწორია, რადგანაც კანონი არ ითვალისწინებს მორიგების აქტის საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილების ცნობა-აღსრულებას;
 - დ. არბიტრაჟის მოქმედება სწორია, რადგანაც არბიტრაჟში მხარეთა მორიგება დაუშვებელია.
- 92. არბიტრაჟმა გადაწყვეტილება გამოიტანა 2016 წლის 10 თებერვალს და მისი სათანადოდ დამონმებული ასლი გადასცა მხარეებს. 2016 წლის 11 მარტს საარბიტრაჟო მოსარჩელემ აღმოჩინა, რომ გადაწყვეტილებაში მოცემულ გაანგარიშებაში დაშვებული იყო შეცდომა და მიმართა არბიტრაჟს**

* შენიშვნებისათვის

განგარიშებაში დაშვებული შეცდომის გასწორების მოთხოვნით და აღნიშნულის შესახებ შეატყობინა საარბიტრაჟო მოპასუხესაც. მოპასუხემ განცხადებით მიმართა არბიტრაჟის და მოითხოვა მოსარჩელის განცხადების დაუშვებლად ცნობა იმ მოტივით, რომ მოსარჩელემ გაუშვა არბიტრაჟის გადანყვეტილებაში შესწორების შეტანის მოთხოვნის ვადა. არბიტრაჟმა, მოპასუხის პროტესტის მიუხედავად გაასწორა შეცდომა, რაც დააფიქსირა შესაბამისი გადანყვეტილებით (უსწორების გასწორების შესახებ). სწორია თუ არა არბიტრაჟის მოქმედება:

- ა. არბიტრაჟის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც საარბიტრაჟო მოსარჩელემ გაუშვა არბიტრაჟის გადანყვეტილებაში შესწორების შეტანის მოთხოვნის ერთთვიანი ვადა;
 - ბ. არბიტრაჟის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც საარბიტრაჟო გადანყვეტილებაში შესწორების შეტანა შეიძლება მხოლოდ საარბიტრაჟო მოპასუხის თანხმობით;
 - გ. არბიტრაჟის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც საარბიტრაჟო გადანყვეტილებაში შესწორების შეტანა დაუშვებელია;
 - დ. არბიტრაჟის მოქმედება სწორია, რადგანაც საარბიტრაჟო გადანყვეტილებაში შესწორების შეტანა შეიძლება საარბიტრაჟო გადანყვეტილების გამოტანიდან 30 დღის განმავლობაში და საარბიტრაჟო მოსარჩელეს ეს ვადა არააქვს გაშვებული.
- 93. არბიტრაჟმა გადანყვეტილება გამოიტანა 2016 წლის 10 თებერვალს და მისი სათანადოდ დამონებული ასლი გადასცა მხარეებს. 2016 წლის 16 მარტს საარბიტრაჟო მოსარჩელემ**

* შენიშვნებისათვის

აღმოჩინა, რომ გადანყვეტილებაში მოცემულ გაანგარიშებაში დაშვებული იყო შეცდომა და მიმართა არბიტრაჟს გაანგარიშებაში დაშვებული შეცდომის გასწორების მოთხოვნით და აღნიშნულის შესახებ შეატყობინა საარბიტრაჟო მოპასუხესაც. მოპასუხემ განცხადებით მიმართა არბიტრაჟს და მოითხოვა მოსარჩელის განცხადების დაუშვებლად ცნობა იმ მოტივით, რომ მოსარჩელემ გაუშვა არბიტრაჟის გადანყვეტილებაში შესწორების შეტანის მოთხოვნის ვადა. არბიტრაჟმა, მოპასუხის პროტესტის მიუხედავად გაასწორა შეცდომა, რაც დააფიქსირა შესაბამისი გადანყვეტილებით (უსწორობის გასწორების შესახებ), რომელშიც მიუთითა, რომ მხარეებს გადანყვეტილება გადაეცათ 2016 წლის 17 თებერვალს და არ იყო გასული შეცდომის გასწორების მოთხოვნით მიმართვის ვადა. სწორია თუ არა არბიტრაჟის მოქმედება:

- ა. არბიტრაჟის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც საარბიტრაჟო მოსარჩელემ გაუშვა არბიტრაჟის გადანყვეტილებაში შესწორების შეტანის მოთხოვნის ერთთვიანი ვადა, რადგანაც მოთხოვნის დაყენება შეიძლებოდა გადანყვეტილების გამოტანიდან 30 დღის განმავლობაში;
- ბ. არბიტრაჟის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც საარბიტრაჟო გადანყვეტილებაში შესწორების შეტანა შეიძლება მხოლოდ საარბიტრაჟო მოპასუხის თანხმობით;
- გ. არბიტრაჟის მოქმედება არ არის სწორი, რადგანაც საარბიტრაჟო გადანყვეტილებაში შესწორების შეტანა დაუშვებელია;
- დ. არბიტრაჟის მოქმედება სწორია, რადგანაც საარბიტრაჟო

* შენიშვნებისათვის

გადანყვეტილებაში შესწორების შეტანა შეიძლება საარბიტრაჟო გადანყვეტილების დამონმებული ასლის ჩაბარებიდან 30 დღის განმავლობაში და საარბიტრაჟო მოსარჩელეს ეს ვადა არა აქვს გაშვებული.

94. ქათუმის და ქთელავის ორგანიზაციებს შორის არსებულ დავაზე საარბიტრაჟო სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანყვეტილება გაასაჩივრა საარბიტრაჟო მოპასუხემ. რომელი სასამართლოა უფლებამოსილი განიხილოს მხარის საჩივარი:

- ა. ბათუმის საქალაქო სასამართლო;
- ბ. თელავის რაიონული სასამართლო;
- გ. თბილისის საქალაქო სასამართლო;
- დ. ჩამოთვლილთაგან არც ერთი.

95. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანყვეტილებით საარბიტრაჟო სარჩელი დაკმაყოფილდა. რომელ სასამართლოში შეიძლება საარბიტრაჟო გადანყვეტილების გასაჩივრება:

- ა. თბილისის სააპელაციო სასამართლოში;
- ბ. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოში;
- გ. თბილისის საქალაქო სასამართლოში;
- დ. სააპელაციო სასამართლოში საქმის განხილვის ადგილის მიხედვით.

96. საქმის განხილვის ადგილია ქალაქი ზუგდიდი. არბიტრაჟმა ქ.ზუგდიდისა და ქ.გორის ორგანიზაციებს შორის არსებულ დავაზე საარბიტრაჟო სხდომა ჩაატარა როგორც ქ.ზუგდიდში,

* შენიშვნებისათვის

მოსარჩელის ადგილმდებარეობის მიხედვით, ასევე ქ.გორში, მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით და საარბიტრაჟო სარჩელი დააკმაყოფილა. რომელ სასამართლოში შეიძლება საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების გასაჩივრება:

- ა. გორის რაიონულ სასამართლოში;
- ბ. ზუგდიდის რაიონულ სასამართლოში;
- გ. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოში;
- დ. თბილისის სააპელაციო სასამართლოში.

97. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა მას არასწორად დააკისრა ფულადი ვალდებულება, რადგანაც არ წარმოადგენდა სათანადო მოპასუხეს. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. საჩივარს მიიღებს წარმოებაში და იმსჯელებს არასათანადო მოპასუხის სათანადო მოპასუხით შეცვლის შესახებ;
- ბ. საჩივარს მიიღებს წარმოებაში, იმსჯელებს საჩივრის საფუძვლიანობაზე და ისე მიიღებს შესაბამის;
- გ. ზეპირი მოსმენის გარეშე დააკმაყოფილებს საჩივარს და არასათანადო მოპასუხის სათანადო მოპასუხით შეცვლის მიზნით საქმეს დაუბრუნებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალს;
- დ. საჩივარს დაუშვებლად სცნობს და არ მიიღებს წარმოებაში.

98. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართ-

* შენიშვნებისათვის

ლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა მას არ შეატყობინა საარბიტრაჟო განხილვის შესახებ. რა გადანწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანწყვეტილებას;
- ბ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში, შეუდგება მის არსებითად განხილვას და საჩივრის საფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში გააუქმებს საარბიტრაჟო გადანწყვეტილებას;
- გ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და თავად განიხილავს მხარეთა შორის არსებულ დავას;
- დ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და საქმეს დაუქვემდებარებს უფლებამოსილ სასამართლოს.

99. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო შეთანხმების გაფორმების დროს მხარე იყო არაუფლებამოსილი. რა გადანწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანწყვეტილებას;
- ბ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში შეუდგება მის არსებითად განხილვას და საჩივრის საფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში გააუქმებს საარბიტრაჟო გადანწყვეტილებას;
- გ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და თავად განიხილავს მხარეთა შორის არსებულ დავას;
- დ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და საქმეს დაუქვემდებარებს

* შენიშვნებისათვის

უფლებამოსილ სასამართლოს.

100. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, არ იყო სათანადოდ ინფორმირებული არბიტრის დანიშვნის შესახებ. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილებას;
- ბ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში შეუდგება მის არსებითად განხილვას და საჩივრის საფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას;
- გ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და თავად განიხილავს მხარეთა შორის არსებულ დავას;
- დ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და საქმეს დაუქვემდებარებს უფლებამოსილ სასამართლოს.

101. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო განხილვისას არ მიეცა შესაძლებლობა წარმოედგინა საკუთარი პოზიცია. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილებას;
- ბ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში შეუდგება მის არსებითად განხილვას და საჩივრის საფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას;

** შენიშვნებისათვის*

- გ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და თავად განიხილავს მხარეთა შორის არსებულ დავას;
- დ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და საქმეს დაუქვემდებარებს უფლებამოსილ სასამართლოს.

102. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა გადაწყვეტილება მიიღო ისეთ საკითხზე, რომელიც არბიტრაჟში მხარეთა მოთხოვნის ფარგლებს სცილდება. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილებას;
- ბ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში შეუდგება მის არსებითად განხილვას და საჩივრის საფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას;
- გ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და თავად განიხილავს მხარეთა შორის არსებულ დავას;
- დ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და საქმეს დაუქვემდებარებს უფლებამოსილ სასამართლოს.

103. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა გადაწყვეტილება მიიღო ისეთ საკითხზე, რომელიც არბიტრაჟში მხარეთა მოთხოვნის ფარგლებს სცილდება. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

* შენიშვნებისათვის

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანყვეტილებას;
- ბ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში, შეუდგება მის არსებითად განხილვას და გადანყვეტილებას გააუქმებს მხოლოდ იმ ნაწილში, რომელიც შეიცავს გადანყვეტილებას ისეთ საკითხზე, რომელიც არბიტრაჟში მხარეთა მოთხოვნის ფარგლებს სცილდება თუ საარბიტრაჟო დავის საგანი რამდენიმე მოთხოვნისაგან შედგებოდა, ხოლო თუ გაცხადებული იყო მხოლოდ ერთი მოთხოვნა, გააუქმებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მიერ მიღებულ გადანყვეტილებას;
- გ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და თავად განიხილავს მხარეთა შორის არსებულ დავას;
- დ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და საქმეს დაუქვემდებარებს უფლებამოსილ სასამართლოს.

104. რამდენიმე მოთხოვნისაგან შემდგარ საქმეზე საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხეზე გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა გადანყვეტილება მიიღო ისეთ საკითხზეც, რომელიც არბიტრაჟში მხარეთა მოთხოვნის ფარგლებს სცილდება. რა გადანყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანყვეტილებას;
- ბ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში, შეუდგება მის არსებითად განხილვას და გადანყვეტილებას გააუქმებს მხოლოდ იმ ნაწილში, რომელიც შეიცავს გადანყვეტილებას ისეთ

* შენიშვნებისათვის

საკითხზე, რომელიც არბიტრაჟში მხარეთა მოთხოვნის ფარგლებს სცილდება;

- გ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და თავად განიხილავს მხარეთა შორის არსებულ დავას;
- დ. დააკმაყოფილებს საჩივარს და საქმეს დაუქვემდებარებს უფლებამოსილ სასამართლოს.

105. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ არბიტრაჟის შემადგენლობა არ შეესაბამებოდა მხარეთა შეთანხმებას. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილებას;
- ბ. გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას და თავად განიხილავს დავას;
- გ. გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას და დავას დაუქვემდებარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს;
- დ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში, შეუდგება მის არსებითად განხილვას და გადაწყვეტილებას გააუქმებს საჩივრის საფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში.

106. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო წარმოება არ შეესაბამებოდა მხარეთა შეთანხმებას. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

* შენიშვნებისათვის

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გად-
ანყვეტილებას;
- ბ. გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას და თავად გა-
ნხილავს დავას;
- გ. გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას და დავას დაუ-
ქვემდებარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს;
- დ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში, შეუდგება მის არსებითად
განხილვას და გადაწყვეტილებას გააუქმებს საჩივრის სა-
ფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში.

**107. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრა-
ჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართ-
ლოში და მიუთითა, რომ საქართველოს კანონმდებლობის
თანახმად, დავა არ შეიძლება იყოს საარბიტრაჟო განხილ-
ვის საგანი. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სა-
სამართლო:**

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გად-
ანყვეტილებას;
- ბ. გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას და თავად გა-
ნხილავს დავას;
- გ. გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას და დავას დაუ-
ქვემდებარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს;
- დ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში, შეუდგება მის არსებითად
განხილვას და გადაწყვეტილებას გააუქმებს საჩივრის სა-
ფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში.

108. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო

* შენიშვნებისათვის

მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება ენინააღმდეგება საქართველოში არსებულ საჯარო წესრიგს. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. ბათილად სცნობს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილებას;
- ბ. გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას და თავად განიხილავს დავას;
- გ. გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას და დავას დაუქვემდებარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს;
- დ. მიიღებს საჩივარს წარმოებაში, შეუდგება მის არსებითად განხილვას და გადაწყვეტილებას გააუქმებს საჩივრის საფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში.

109. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების მისთვის ჩაბარებიდან 4 თვის გასვლის შემდეგ. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. საჩივარს მიიღებს წარმოებაში, განიხილავს მის მოტივებს და დააკმაყოფილებს საჩივარს მისი საფუძვლიანობის შემთხვევაში;
- ბ. საჩივარს მიიღებს წარმოებაში, შეამონმებს დაცულია თუ არა გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადა და გასაჩივრების ვადის გასვლის შემთხვევაში არ დააკმაყოფილებს საჩივარს;
- გ. დაუშვებლად სცნობს საჩივარს;

* შენიშვნებისათვის

დ. საჩივარს მიიღებს წარმოებაში, მის ასლს გადაუგზავნის მონინალმდეგე მხარეს და გადანყვეტილებას მიიღებს მონინალმდეგე მხარის მოსაზრებებიდან გამომდინარე.

110. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა სააპელაციო სასამართლოს მიერ გადანყვეტილების ცნობისა და აღსასრულებლად მიქცევის შემდეგ. რა გადანყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. დაუშვებლად ცნობს საჩივარს, რადგანაც უკვე არსებობს სააპელაციო სასამართლოს გადანყვეტილება საარბიტრაჟო გადანყვეტილების ცნობისა და აღსასრულებლად მიქცევის შესახებ;
- ბ. საჩივარს მიიღებს წარმოებაში და იმსჯელებს მის მოტივებზე;
- გ. საჩივარს მიიღებს წარმოებაში და თუ დაადგენს, რომ საჩივარში მითითებული საფუძვლის შესახებ სააპელაციო სასამართლოს უკვე ჰქონდა მსჯელობა საარბიტრაჟო გადანყვეტილების ცნობისა და აღსასრულებლად მიქცევის შესახებ შუამდგომლობის განხილვისას, შეწყვეტს საქმის წარმოებას;
- დ. საჩივარს მიიღებს წარმოებაში და თუ დაადგენს, რომ საჩივარში მითითებული საფუძვლის შესახებ სააპელაციო სასამართლოს უკვე ჰქონდა მსჯელობა საარბიტრაჟო გადანყვეტილების ცნობისა და აღსასრულებლად მიქცევის შესახებ შუამდგომლობის განხილვისას, არ დააკმაყოფილებს საჩივარს.

* შენიშვნებისათვის

111. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა სააპელაციო სასამართლოს მიერ გადანყვეტილების ცნობისა და აღსასრულებლად მიქცევის შემდეგ. საჩივარში მითითებული იყო საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მიერ დაშვებული პროცედურული დარღვევების შესახებ. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომელსაც გადაეგზავნა საარბიტრაჟო მოპასუხის საჩივრის ასლი, სააპელაციო სასამართლოს მიმართა აღნიშნული განცხადების განხილვის შეჩერების და გადანყვეტილების გაუქმების საფუძვლის აღმოფხვრის მიზნით საქმის არბიტრაჟისათვის გადაგზავნის მოთხოვნით. რა გადანყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. დაუშვებლად სცნობს საჩივარს იმ მოტივით, რომ სააპელაციო პალატის მიერ უკვე მიღებულია გადანყვეტილება საარბიტრაჟო გადანყვეტილების ცნობისა და აღსრულების შესახებ;
- ბ. საჩივარს დატოვებს განუხილველად იმ მოტივით, რომ სააპელაციო პალატის მიერ უკვე მიღებულია გადანყვეტილება საარბიტრაჟო გადანყვეტილების ცნობისა და აღსრულების შესახებ;
- გ. გადანყვეტილების გამომტან არბიტრაჟს გაუგზავნის განჩინებას საჩივარზე წარმოების შეჩერების შესახებ;
- დ. გადანყვეტილების გამომტან არბიტრაჟს გაუგზავნის უწყებას საჩივარზე წარმოების შეჩერების შესახებ.

112. საქართველოში გამოტანილ საარბიტრაჟო გადანყვეტილების ცნობასა და აღსრულებაზე შუამდგომლობის განხილვის

* შენიშვნებისათვის

უფლებამოსილი სასამართლოა:

- ა. რაიონული/საქალაქო სასამართლო საარბიტრაჟო მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით;
- ბ. რაიონული/საქალაქო სასამართლო საარბიტრაჟო მოსარჩელის ადგილმდებარეობის მიხედვით;
- გ. საქართველოს უზენაესი სასამართლო;
- დ. სააპელაციო სასამართლო საქმის განხილვის ადგილის მიხედვით.

113. საქართველოში გამოტანილ საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებაზე საჩივრის განხილვის უფლებამოსილი სასამართლოა:

- ა. რაიონული/საქალაქო სასამართლო საარბიტრაჟო მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით;
- ბ. რაიონული/საქალაქო სასამართლო საარბიტრაჟო მოსარჩელის ადგილმდებარეობის მიხედვით;
- გ. საქართველოს უზენაესი სასამართლო;
- დ. სააპელაციო სასამართლო საქმის განხილვის ადგილის მიხედვით.

114. საქართველოში შესაძლებელია აღსრულდეს:

- ა. ევროკავშირის წევრი ქვეყნის საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება;
- ბ. ნებისმიერი ქვეყნის საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება;
- გ. საქართველოში გამოტანილი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება;
- დ. ნიუ-იორკის 1958 წლის კონვენციის მონაწილე ქვეყნის საა-

* შენიშვნებისათვის

რბიტრაჟო გადაწყვეტილება.

115. საქართველოს ფარგლებს გარეთ გამოტანილი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულებაზე შუამდგომლობის განხილვის უფლებამოსილი სასამართლოა:

- ა. რაიონული/საქალაქო სასამართლო საარბიტრაჟო მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით;
- ბ. რაიონული/საქალაქო სასამართლო საარბიტრაჟო მოსარჩელის ადგილმდებარეობის მიხედვით;
- გ. საქართველოს უზენაესი სასამართლო;
- დ. სააპელაციო სასამართლო საქმის განხილვის ადგილის მიხედვით.

116. მხარემ, რომელიც შუამდგომლობს საქართველოში გამოტანილი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობასა და აღსრულებაზე, შესაბამის სააპელაციო უნდა წარადგინოს:

- ა. ამონაწერი სამენარმეო რეესტრიდან;
- ბ. შუამდგომლობის ასლის საარბიტრაჟო მოპასუხისათვის გაგზავნის დამადასტურებელი მტკიცებულება;
- გ. საარბიტრაჟო შეთანხმება, საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება და საარბიტრაჟო სარჩელი;
- დ. საარბიტრაჟო შეთანხმების და საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ასლები.

117. მხარემ, რომელიც შუამდგომლობს საქართველოს ფარგლებს გამოტანილი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობასა და აღსრულებაზე, საქართველოს უზენაეს სასამართლოს უნდა

* შენიშვნებისათვის

წარუდგინოს:

- ა. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სათანადოდ დამონმებული დედანი ან სათანადოდ დამონმებული ასლი და საარბიტრაჟო შეთანხმების დედანი ან მისი სათანადოდ დამონმებული ასლი;
- ბ. საარბიტრაჟო სარჩელის ასლი, საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სათანადოდ დამონმებული დედანი ან სათანადოდ დამონმებული ასლი და საარბიტრაჟო შეთანხმების დედანი ან მისი სათანადოდ დამონმებული ასლი;
- გ. საარბიტრაჟო სარჩელის ასლის, საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სათანადოდ დამონმებული დამონმებული ასლის და საარბიტრაჟო შეთანხმების სათანადოდ დამონმებული ასლის თარგმანი ქართულ ენაზე;
- დ. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სათანადოდ დამონმებული დედნის ან სათანადოდ დამონმებული ასლის და საარბიტრაჟო შეთანხმების დედნის ან მისი სათანადოდ დამონმებული ასლის ქართულ ენაზე სათანადოდ დამონმებული თარგმანი.

118. მხარემ, რომელიც შუამდგომლობს საქართველოს ფარგლებს გამოტანილი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობასა და აღსრულებაზე, საქართველოს უზენაეს სასამართლოს უნდა წარუდგინოს:

- ა. სამენარმეო რეესტრის ამონაწერი, საჯარო რეესტრის ამონაწერი, საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სათანადოდ დამონმებული დედანი ან სათანადოდ დამონმებული ასლი

* შენიშვნებისათვის

და საარბიტრაჟო შეთანხმების დედანი ან მისი სათანადოდ დამონმებული ასლი;

- ბ. სამენარმეო რეესტრის ამონაწერი, საარბიტრაჟო სარჩელის ასლი, საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სათანადოდ დამონმებული დედანი ან სათანადოდ დამონმებული ასლი და საარბიტრაჟო შეთანხმების დედანი ან მისი სათანადოდ დამონმებული ასლი;
- გ. საარბიტრაჟო სარჩელის ასლის, საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სათანადოდ დამონმებული დამონმებული ასლის და საარბიტრაჟო შეთანხმების სათანადოდ დამონმებული ასლის თარგმანი ქართულ ენაზე;
- დ. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სათანადოდ დამონმებული დედნის ან სათანადოდ დამონმებული ასლის და საარბიტრაჟო შეთანხმების დედნის ან მისი სათანადოდ დამონმებული ასლის ქართულ ენაზე სათანადოდ დამონმებული თარგმანი.

119. კანონით გათვალისწინებული, შესაბამისი საფუძველების არსებობისას, საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობასა და აღსრულებაზე უარის თქმა:

- ა. სასამართლოს უფლებაა;
- ბ. სასამართლოს ვალდებულებაა;
- გ. დამოკიდებულია საარბიტრაჟო მოპასუხის თანხმობაზე;
- დ. დამოკიდებულია დავის შინაარსზე.

120. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ შესაბამის სააპელაციო სასამართლოს მიმართა საქართველოში გამოტანილი საარბი-

* შენიშვნებისათვის

ტრაჟო გადანყვეტილების ცნობისა და აღსრულების მოთხოვნით. საარბიტრაჟო მოპასუხემ (მონინალმდევე მხარე) სააპელაციო სასამართლოში წარადგინა დასაბუთებული მოსაზრება საარბიტრაჟო გადანყვეტილების ცნობისა და აღსრულებაზე უარის თქმის საფუძვლების არსებობის შესახებ. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ სააპელაციო სასამართლოს წარუდგინა მტკიცებულება, რომ საარბიტრაჟო მოპასუხის მიერ მითითებული არგუმენტები უკვე განხილული იყო სასამართლოს მიერ, როდესაც საარბიტრაჟო მოპასუხემ იგივე არგუმენტებით მიმართა სააპელაციო სასამართლოს საარბიტრაჟო გადანყვეტილების გაუქმების მოთხოვნით და მიუთითა, რომ ასეთი მოთხოვნა არ იქნა დაკმაყოფილებული. რა საპროცესო მოქმედებას განახორციელებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. სააპელაციო მოპასუხის საჩივარზე შეწყვეტს წარმოებას;
- ბ. სააპელაციო მოპასუხის არგუმენტების საფუძვლიანობაზე იმსჯელებს, განცხადებას დააკმაყოფილებს საფუძვლიანობის შემთხვევაში და მიიღებს გადანყვეტილებას საარბიტრაჟო გადანყვეტილების ცნობისა და აღსრულებაზე უარის თქმის შესახებ;
- გ. სააპელაციო მოპასუხის საჩივარზე შეწყვეტს წარმოებას და მიიღებს გადანყვეტილებას საარბიტრაჟო გადანყვეტილების ცნობისა და აღსასრულებლად მიქცევის შესახებ;
- დ. სააპელაციო მოპასუხის არგუმენტების საფუძვლიანობაზე იმსჯელებს, განცხადებას დააკმაყოფილებს საფუძვლიანობაზე.

* შენიშვნებისათვის

ნობის შემთხვევაში და მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმის გასახილველად უფლებამოსილი სასამართლოსათვის დაქვემდებარების შესახებ.

121. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ 2016 წლის 16 ივნისს მის სასარგებლოდ გამოტანილი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულების მოთხოვნით, 2017 წლის 2 მარტს მიმართა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ, რომელსაც საკუთარი მოსაზრებების წარსადგენად გადაეგზავნა ამ შუამდგომლობის ასლი, სააპელაციო სასამართლოს განცხადებით მიმართა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულებაზე უარის თქმის შესახებ დასაბუთებული მოთხოვნით. რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო:

- ა. შუამდგომლობას და განცხადებას მიიღებს წარმოებაში და იმსჯელებს მათ დასაბუთებულობაზე და საარბიტრაჟო მოპასუხის განცხადების საფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში არ დააკმაყოფილებს შუამდგომლობას;
- ბ. შუამდგომლობას და განცხადებას მიიღებს წარმოებაში და იმსჯელებს მათ დასაბუთებულობაზე და საარბიტრაჟო მოპასუხის განცხადების საფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას;
- გ. შუამდგომლობას და განცხადებას მიიღებს წარმოებაში და იმსჯელებს მათ დასაბუთებულობაზე და საარბიტრაჟო მოპასუხის განცხადების საფუძვლიანად მიჩნევის შემთხვევაში გააუქმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას და საქმეს განსახილველად დაუქვემდებარებს შესაბამის სასამართ-

* შენიშვნებისათვის

ლოს;

- დ. უარს განაცხადებს საარბიტრაჟო მოპასუხის განცხადების წარმოებაში მიღებაზე დაუშვებლობის გამო და იმსჯელებს შუამდგომლობის საფუძვლიანობის შესახებ.

122. უცხოურ და საქართველოს კომპანიებს შორის დაიდო ნასყიდობის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად საქართველოს კომპანიამ (მყიდველი) უცხოურ კომპანიას (გამყიდველი) დაუკვეთა გარკვეული პროდუქციის მონოდება და ივალდებულა გადაეხადა შეთანხმებული საზღაური. ხელშეკრულება შეიცავს საარბიტრაჟო დათქმას, რომლის თანახმად მხარეები შეთანხმდნენ, რომ ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებით წარმოშობილ დავას მხარეები გადანყვეტენ ურთიერთშეთანხმებით, ხოლო შედეგის მიუღწევლობის შემთხვევაში დავა გადანყდება არბიტრაჟის მიერ ინგლისის სამართლის გამოყენებით, იურისდიქციის ადგილი ლონდონი. საარბიტრაჟო დათქმა არ ითვალისწინებს კონკრეტულ საარბიტრაჟო დანესებულებას.

სახელშეკრულებო პირობების დარღვევის გამო მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულება შეწყვეტილი იქნა.

უცხოურმა კომპანიამ (გამყიდველი) საქართველოს კომპანიასთან უშედეგო მოლაპარაკების შემდეგ შესთავაზა მას შეთანხმება არბიტრის კანდიდატურაზე. მყიდველმა (ქართული კომპანია) არ დააფიქსირა საკუთარი პოზიცია. მხარეთა შორის ურთიერთობის მარეგულირებელი ინგლისის კანონმდებლობის („არბიტრაჟის შესახებ“ ინგლისის 1996 წლის აქტი)

* შენიშვნებისათვის

შესაბამისად, უცხოურმა კომპანიამ მიმართა ინგლისის სასამართლოს არბიტრის დანიშვნის შესახებ და მიუთითა, რომ დავის საგანია ხელშეკრულების შეწყვეტიდან წარმოშობილი ზიანის ანაზღაურება. ინგლისის მართლმსაჯულების უმაღლესი სასამართლოს გადაწყვეტილებით, მხარეთა შორის არსებული ნასყიდობის ხელშეკრულებაში არსებული საარბიტრაჟო დათქმის შესაბამისად, დაინიშნა ერთპიროვნული არბიტრი.

არბიტრის მიერ მიღებული იქნა პროცედურული ბრძანება, რომლითაც დადგინდა პროცესის მიმდინარეობის განრიგი. აღნიშნულის მიხედვით, მყიდველს (საქართველოს კომპანია) საარბიტრაჟო პრეტენზიაზე პასუხი უნდა წარედგინა მისი ელექტრონული ფორმით ჩაბარებიდან 30 დღეში ან ამ ვადის გასვლამდე 2 დღით ადრე მაინც მოეთხოვა ხსენებული ვადის გახანგრძლივება. მყიდველს არბიტრის მიერ განსაზღვრულ ვადაში პასუხი (შესაგებელი) არ წარუდგენია. არბიტრმა კვლავ მიიღო პროცედურული ბრძანება და მყიდველს დამატებით ორი კვირით გაუხანგრძლივა შეპასუხების წარდგენის ვადა. მყიდველს (ქართული კომპანია) საკუთარი პოზიცია არც ამ ვადაში წარუდგენია არბიტრისათვის. არბიტრის მიერ დამატებით მიცემული ორკვირიანი ვადის ბოლო დღეს მყიდველმა ითხოვა შესაგებლის წარდგენის ვადის გაგრძელება, რაც არ იქნა დაკმაყოფილებული არბიტრის მიერ იმ საფუძვლით, რომ მყიდველმა (ქართული კომპანია, მოპასუხე) მის წინააღმდეგ პროცესის დაწყების შესახებ იცოდა ჯერ კიდევ არბიტრის ინგლისის მართლმსაჯულების უმაღლესი

* შენიშვნებისათვის

სასამართლოს გადანყვეტილებით დანიშნამდე საკმაო ხნით ადრე, როდესაც მას ჩაბარდა საარბიტრაჟო პრეტენზია და ყველა დოკუმენტაცია და კორესპოდენცია და ჰქონდა საშუალება, რათა უზრუნველყო სათანადო წარმომადგენლობა დავაში. ამის შემდგომ არბიტრმა დანიშნა საქმის ზეპირი მოსმენა და მოპასუხე (ქართული კომპანია) მიიწვია ზეპირ მოსმენაზე. მოპასუხე ზეპირ მოსმენაზე არ გამოცხადდა და არც რაიმე სახის მტკიცებულება წარუდგენია არბიტრისათვის, შესაბამისად არ ისარგებლა შესაგებლის წარდგენის უფლებით.

არბიტრის გადანყვეტილებით საარბიტრაჟო სარჩელი დაკმაყოფილდა და მოპასუხე მხარეს დაეკისრა საარბიტრაჟო სარჩელში მითითებული თანხა, აგრეთვე საქმის წარმოებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი.

უცხოურმა კომპანიამ მიმართა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს და მოითხოვა ინგლისელი არბიტრის გადანყვეტილების ცნობა და აღსასრულებლად მიქცევა.

ქართულმა კომპანიამ (მყიდველი, მოპასუხე) უზენაესი სასამართლოს ყურადღება მიაპყრო იმ გარემოებაზე, რომ საარბიტრაჟო შეთანხმება ითვალისწინებდა ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული დავების არბიტრაჟის მიერ განხილვას და რომ საარბიტრაჟო სარჩელი აღძრული იყო ხელშეკრულების შეწყვეტის საფუძველზე წარმოშობილი ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნით, რაც სცილდებოდა მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების ფარგლებს. ქართული კომპანია

* შენიშვნებისათვის

ამასთანავე მიუთითებდა, რომ არბიტრმა მას არ მისცა შესაძლებლობა წარედგინა საკუთარი მოსაზრებები.

რა გადანყვეტილებას მიიღებს უზენაესი სასამართლო:

- ა. ცნობს და აღასრულებს ინგლისის არბიტრის გადანყვეტილებას;
- ბ. დაეთანხმება არბიტრის კომპეტენციას, რადგანაც დანიშნული იყო ინგლისის მართლმსაჯულების უმაღლესი სასამართლოს გადანყვეტილებით, მაგრამ უარს იტყვის აღსრულებაზე, რადგანაც მხარეს შეეზღუდა საკუთარი მოსაზრების წარდგენის შესაძლებლობა;
- გ. უარს იტყვის შუამდგომლობის დაკმაყოფილებაზე, რადგანაც არბიტრი გასცდა მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების ფარგლებს;
- დ. უარს იტყვის შუამდგომლობის დაკმაყოფილებაზე, რადგანაც არბიტრი გასცდა მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების ფარგლებს და, ამასთან, მხარეთა შორის არ არსებობს შეთანხმება კონკრეტულ არბიტრაჟზე;

* შენიშვნებისათვის

კაზუსები

1. მსესხებლის მიერ აღებული სესხის დაბრუნების საგარანტიო უზრუნველყოფის მიზნით შპს „ა“-მ საკრედიტო დაწესებულებასთან გააფორმა თავდებობის ხელშეკრულება, რომელშიც არსებობს შემდეგი შინაარსის საარბიტრაჟო შეთანხმება:

„მხარეები თანხმდებიან, რომ მხარეთა შორის დავას განიხილავს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟი „პროგრესი“. იმ შემთხვევაში, თუ საარბიტრაჟო სარჩელის (პრეტენზიის) წარდგენის მომენტში ზემოხსენებული არბიტრაჟი იქნება ლიკვიდირებული ან მას შეჩერებული/შენწყვეტილი ექნება ფუნქციონირება დავას განიხილავს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟი „განთიადი“.

არის თუ არა ასეთი საარბიტრაჟო შეთანხმება კანონშესაბამისი?

2. საარბიტრაჟო დაწესებულების ადმინისტრირებით განსახილველ საერთაშორისო დავაში საარბიტრაჟო მოპასუხემ იშუამდგომლა დავის „საერთაშორისო არბიტრაჟში პროცესის ეფექტური ორგანიზაციის წესებით“ („პრალის წესები“) განხილვის შესახებ. საარბიტრაჟო მოსარჩელე მოითხოვს პროცედურული საკითხების წარმართვას მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებისა და საარბიტრაჟო დაწესებულების საარბიტრაჟო წარმოების წესების შესაბამისად.

** შენიშვნებისათვის*

რა გადანყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი შუამდგომლობასთან დაკავშირებით?

3. საბანკო დაწესებულებასა და ფიზიკურ პირს შორის დაიდო საბანკო კრედიტის ხელშეკრულება და ამავე ხელშეკრულებაში ერთ-ერთი მუხლი წარმოადგენს საარბიტრაჟო შეთანხმებას, რომლის მიხედვით, თუ დავის საგნის ღირებულება არ აღემატება 3500 ლარს, მხარეთა შორის წარმოშობილ დავას განიხილავს კონკრეტული საარბიტრაჟო დაწესებულება (დასახელება მითითებულია), ხოლო თუ დავის საგანი მითითებულ თანხაზე მეტია, საბანკო დაწესებულება უფლებამოსილია მიმართოს საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას. მსესხებელმა მოითხოვა საარბიტრაჟო დატემის ბათილად ცნობა იმ საფუძვლით, რომ მხარეები არათანაბარ მდგომარეობაში იმყოფებოდნენ და შესაბამისი სარჩელით მიმართა სასამართლოს.

რა გადანყვეტილებას გამოიტანს სასამართლო?

4. მხარეები საარბიტრაჟო შეთანხმების თანახმად, კონკრეტული სასესხო ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავის წარმოშობის შემთხვევაში, თუ მოთხოვნა არ აღემატება 2000 ლარს, დავას განიხილავს სასამართლო და მხარეები თანხმდებიან რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადანყვეტილება აღსრულდეს დაუყოვნებლივ. ამასთანავე, თუ დავის საგნის ღირებულება აღემატება 2000 ლარს, ბანკს შეუძლია მიმართოს დავის გადანყვეტის მიზნით არბიტრაჟს. ამ შემთხვევაში დავას განიხილავს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟი, „დავების

* შენიშვნებისათვის

განმხილველი ცენტრი“ სარჩელის შეტანის მომენტში მოქმედი დებულების შესაბამისად.

არის თუ არა ასეთი საარბიტრაჟო დათქმა უნაკლო?

5. სამშენებლო ორგანიზაციასა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს შორის დაიდო ნარდობის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად სამშენებლო ორგანიზაციამ ივალდებულა შეესრულებინა გარკვეული სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები. ხელშეკრულებით არ განსაზღვრულა შესაძლო დავის გადაწყვეტი ორგანო. დამკვეთმა შესრულებელს არ გადაუხადა თანხა და მიიჩნია, რომ მენარდემ დაარღვია ხელშეკრულების პირობები, რის გამოც შესრულებული სამუშაოს საფასური არ უნდა ანაზღაურებულიყო ნაკლოვანებების აღმოფხვრამდე. მენარდემ დამკვეთს წერილობით აუხსნა, რომ დამკვეთის პრეტენზიები უსაფუძვლო იყო და შესთავაზა სადავო საკითხის გადასაწყვეტად მიემართათ კონკრეტული საარბიტრაჟო დაწესებულებისათვის. მიღებულ წერილობით წინადადებას დამკვეთი დათანხმდა და საპასუხო წერილით მენარდეს დაუდასტურა მისი თანხმობა მენარდეს მიერ მითითებული არბიტრაჟისათვის მიმართვის თაობაზე. არბიტრაჟმა, მენარდეს სარჩელის საფუძველზე მიიღო საქმის მასალების შესაბამისი გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ. მენარდემ არბიტრაჟის გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულების შესახებ მიმართა სააპელაციო სასამართლოს.

ჰქონდა თუ არა არბიტრაჟს მოცემული დავის განხილვის კომპეტენცია?

** შენიშვნებისათვის*

6. საბანკო დანესებულებასა და მსესხებელს შორის გაფორმებული გენერალური საკრედიტო ხაზის შესახებ ხელშეკრულება ითვალისწინებს შემდეგი სახის საარბიტრაჟო შეთანხმებას:

„ხელშეკრულების ან/და მასთან დაკავშირებული სხვა ხელშეკრულებების ირგვლივ წამოჭრილი ნებისმიერი დავა (მათ შორის, ხელშეკრულებების ან/და მასთან დაკავშირებული სხვა ხელშეკრულებების არსებობასთან, ინტერპრეტაციასთან, შესრულებასთან და აღსრულებასთან დაკავშირებით) ნყდება მოლაპარაკებით. დავის მოუგვარებლობის შემთხვევაში, მხარეები მიმართავენ სასამართლოს. ამასთან, მხარეები თანხმდებიან, რომ დავასთან დაკავშირებით პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ ბანკის სასარგებლოდ მიღებული გადაწყვეტილება მიქცეული იქნება დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად.

მიუხედავად, წინამდებარე გენერალური საკრედიტო ხაზის ხელშეკრულების პუნქტით განსაზღვრული დებულებისა, იმ შემთხვევაში თუ მხარეთა შორის დავა უკვე არ არის გადაცემული სასამართლოში განსახილველად , ბანკი უფლებამოსილია საკუთარი შეხედულებისამებრ დავის გადასაწყვეტად მიმართოს არბიტრაჟს. ასეთ შემთხვევაში, კლიენტი სრულად და უპირობოდ ეთანხმება ამ პუნქტით გათვალისწინებულ საარბიტრაჟო დათქმას და გამოთქვამს თანხმობას დავის განხილვა მოხდეს არბიტრაჟში, ხოლო სადავო საკითხები განსახილველად და საბოლოოდ გადასაწყვეტად გადაეცეს (შემდგომში-მუდმივმოქმედი არბიტრაჟი. ან

* შენიშვნებისათვის

მის სამართალ მემკვიდრეს. საარბიტრაჟო განხილვა მოხდება ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების პუნქტში მოცემული დებულების შესაბამისად. საარბიტრაჟო განხილვა ჩატარდება საქართველოში (ქ. თბილისში), ქართულ ენაზე, ქართული სამართლის ნორმების (კანონმდებლობის) შესაბამისად და მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის რეგლამენტის/ დებულების იმ რედაქციის შესაბამისად, რომელიც იქნება მოქმედი საარბიტრაჟო სარჩელის მიღების თარიღისათვის და ამასთან, სრულად ან ნაწილობრივ არ იქნება შეუსაბამო ამ პუნქტით და ხელშეკრულების დანართი N1 -ის პუნქტში განსაზღვრულ საარბიტრაჟო მთავანებებთან, თუ ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული ან მხარეთა დამატებითი წერილობითი შეთანხმებით სხვაგვარად არ იქნა განსაზღვრული. არბიტრაჟის მეშვეობით დავის განხილვის პირობები მოცემულია ხელშეკრულების დანართი N1-ის პუნქტში.

ხელშეკრულებიდან (მათ შორის მისი დანართებიდან) ან/და მასთან დაკავშირებული სხვა ხელშეკრულებ(ებ)იდან გამომდინარე ნებისმიერი დავის არბიტრაჟისთვის გადაცემის შემთხვევაში, თუ დავის საგნის ღირებულება არ აღემატება 100000 (ასიათასი) ლარს ან მის ექვივალენტს (საარბიტრაჟო სარჩელის წარდგენის თარიღისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ფიქსირებული კურსით) უცხოურ ვალუტაში მხარეთა შორის დავა განიხილება 1 (ერთი) არბიტრისაგან შემდგარი საარბიტრაჟო სასამართლოს მიერ, რომელსაც საარბიტრაჟო სარჩელის მიღებიდან 7 (შვიდი)

* შენიშვნებისათვის

კალენდარული დღის ვადაში ნიშნავს თავად მუდმივმოქმედი სასამართლოს თავჯდომარე მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის არბიტრთა ნუსხიდან;

თუ დავის საგნის ღირებულება აღემატება 100000 (ასი ათასი) ლარს ან მის ექვივალენტს (საარბიტრაჟო სარჩელის წარდგენის თარიღისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ფიქსირებული კურსით) უცხოურ ვალუტაში, მხარეთა შორის დავა განიხილება მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის არბიტრთა ნუსხიდან დანიშნული 3 (სამი) არბიტრისაგან შემდგარი საარბიტრაჟო სასამართლოს მიერ, რომელთაგან თითო არბიტრს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის რეგლამენტის/დებულების შესაბამისად ნიშნავს თითოეული მხარე. ხოლო მესამე არბიტრს - მიდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავჯდომარე. ამასთან;

მოსარჩელე არბიტრს ნიშნავს საარბიტრაჟო სარჩელის წარმოებაში მიღების დღიდან 7 (შვიდი) კალენდარული დღის ვადაში, ხოლო მოპასუხე - მისთვის საარბიტრაჟო სარჩელის გადაცემიდან 7 (შვიდი) კალენდარული დღის ვადაში (თუ მოპასუხე წარმოდგენილია ერთზე მეტი პირით, მაშინ ვადის ათვლადიწყება საარბიტრაჟო სარჩელის ერთ-ერთი მათგანისთვის (ყველაზე ადრე ჩაბარების გათვალისწინებით) ჩაბარების შემდეგი დღიდან. თუ კი საარბიტრაჟო დავაში რომელიმე მხარე მონაწილეობს ერთზე მეტი პირი, მათ ერთობლივად უნდა ისარგებლონ არბიტრის დანიშვნის უფლებით;

* შენიშვნებისათვის

მესამე არბიტრის, რომელიც ამავე დროს იქნება საარბიტრაჟო სასამართლოს თავმჯდომარე, დანიშვნის უფლებას მხარეები გადასცემენ მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავმჯდომარეს, რომელიც არბიტრს ნიშნავს საარბიტრაჟო სარჩელის წარმოებაში მიღებიდან 7 (შვიდი) კალენდარული დღის ვადაში;

იმ შემთხვევაში თუ რომელიმე მხარე არ დანიშნავს არბიტრს ხელშეკრულების დანართი N1-ის 8.4.2.1. ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ვადაში, ჩაითვლება რომ ის უარს ამბობს ისარგებლოს არბიტრის უშუალოდ დანიშვნის უფლებით და რომ არბიტრის დანიშვნის უფლებას იგი გადასცემს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავმჯდომარეს. ამ შემთხვევაში მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავმჯდომარე არბიტრს ნიშნავს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის არბიტრთა ნუსხიდან, შესაბამისი მხარის მიერ არბიტრის დანიშვნის ვადის გაშვებიდან 7 (შვიდი) კალენდარული დღის ვადაში. ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად არბიტრის დანიშვნის თანადროულად შესაბამისმა მხარემ მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს უნდა წარუდგინოს არბიტრობის კანდიდატის წერილობითი თანხმობა არბიტრობაზე;

მოვალეობის შესრულების შუძლებლობის ან სხვა რაიმე მიზეზით უმოქმედობის შემთხვევაში, არბიტრს შუწყდება უფლებამოსილება საკუთარი მოთხოვნის საფუძველზე ან მუდმივმოქმედი სასამართლოს თავმჯდომარის მიერ საკუთარი ინიციატივით ან ერთ-ერთი მხარის დასაბუთებული

* შენიშვნებისათვის

წერილობითი განცხადებით;

მხარეს, რომელსაც განზრახული აქვს აცილება გამოუცხადოს არბიტრს, ვალდებულია აცილების შესახებ წერილობითი განცხადება წარუდგინოს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავჯდომარეს და არბიტრებს 7 (შვიდი) კალენდარული დღის ვადაში იმ დღიდან, როდესაც მისთვის ცნობილი გახდა შესაბამისი არბიტრის დანიშვნა ან კანონმდებლობით გათვალისწინებული რომელიმე გარემოება, რომელიც არბიტრის აცილების საფუძველია. განცხადებაში უნდა მიეთითოს აცილების საფუძველი და მოტივები. თუ არბიტრი, აცილების საკითხიც განიხილება, არ აცხადებს თვითაცილებას ან თუ მეორე მხარე დაეთანხმა აცილებას მისთვის არბიტრის აცილების თაობაზე წერილობითი განცხადების წარდგენიდან 7 (შვიდი) კალენდარული დღის ვადაში, მაშინ აცილების საკითხს გადაწყვეტს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავჯდომარე ამ ვადი ამონურვიდან 7 (შვიდი) კალენდარული დღის ვადაში. მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავჯდომარის ეს გადაწყვეტილება საბოლოოა, არ გასაჩივრდება და მხარეები თანხმდებიან არბიტრის აცილების მოთხოვნით მიმართინ სასამართლოს;

არბიტრის უფლებამოსილების შეწყვეტიდან ან აცილებიდან/თვითაცილებიდან 7 (შვიდი) კალენდარული დღის ვადაში ამგვარი არბიტრის ნაცვლად არბიტრს ნიშნავს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავჯდომარე მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის არბიტრთა ნუსხიდან;

* შენიშვნებისათვის

საარბიტრაჟო განხილვის დაწყებიდან ან განხილვის ნებისმიერ სტადიაზე საბოლოო საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების გამოტანამდე, მხარეს შეუძლია შუამდგომლობით მიმართოს მუდმივმოქმედი არბიტაჟის სასამართლოს თავმჯდომარეს საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების შესახებ. მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავმჯდომარის მიერ გამოყენებული საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიებას აქვთ სავალდებულო ძალა და უნდა აღსრულდეს შესაბამისად მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავმჯდომარის მიერ გაცემული სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე. ზემოაღნიშნული დათქმიდან გამომდინარე, მხარეები თანხმდებიან, რომ საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიებების აღსრულებით სავალდებულოა სასამართლოსათვის მიმართვა და სასამართლოს მიერ მათი ცნობა არ არის საჭირო;

საარბიტრაჟო დავის განხილვა იწყება მოპასუხისათვის საარბიტრაჟო სარჩელის გადაცემის მომენტიდან;

თუ დავის საგნის ღირებულება არ აღემატება;

50000 (ორმოცდაათი ათასი) ლარს ან მის ექვივალენტს (საარბიტრაჟო სარჩელის წარდგენის თარიღისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ფიქსირებული კურსით უცხოურ ვალუტაში და დავა განიხილება 1 (ერთი) არბიტრისაგან შემდგარი საარბიტრაჟო სასამართლოს მიერ, საარბიტრაჟო სასამართლო დავას განიხილავს ზეპირი

* შენიშვნებისათვის

განხილვის/მოსმენის გარეშე.

20000 (ორასი ათასი) ლარს ან მის ექვივალენტს (საარბიტრაჟო სარჩელის წარდგენის თარიღისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ფიქსირებული კურსით) უცხოურ ვალუტაში და დავა განიხილება 3 (სამი) არბიტრისაგან შემდგარი საარბიტრაჟო სასამართლოს მიერ, საარბიტრაჟო სასამართლო დავას განიხილავს ზეპირი განხილვის/მოსმენის გარეშე.

საარბიტრაჟო დავასთან დაკავშირებულ საარბიტრაჟო თუ სხვა მოსაკრებელს და გადასახდელს გადაიხდის/აანაზღაურებს და ხარჯებს გაიღებს/აანაზღაურებს ნაგებული მხარე;

მოპასუხეს უფლება აქვს საარბიტრაჟო სარჩელზე შესაგებელი/შეპასუხება წარმოადგინოს საარბიტრაჟო სარჩელის მიღებიდან 7 (შვიდი) კალენდარული დღის ვადაში. ამ ვადის უშედეგოდ გასვლის შემდეგ ჩაითვლება, რომ მოპასუხემ უარი განაცხადა შესაგებელზე/შეპასუხებაზე;

საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება გამოტანილი უნდა იქნეს საარბიტრაჟო სარჩელის განხილვის დაწყებიდან 30 (ოცდაათი) კალენდარული დღის ვადაში. აუცილებლობის შემთხვევაში ეს ვადა შესაძლებელია გაიზარდოს გონივრული ვადით, მაგრამ არაუმეტეს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვადისა. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება ძალაში შედის მიდი გამოტანის მომენტიდან. საარბიტრაჟო სასამართლოს თავმჯდომარემ საარბიტრა-

* შენიშვნებისათვის

ყო გადაწყვეტილების გამოტანის მომენტიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება, რომელიც სხვა აუცილებელ შემადგენელ ნაწილებთან ერთად უნდა შეიცავდეს ასევე სამოტივაციო ნაწილს, უნდა გადასცეს მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის სასამართლოს თავმჯდომარეს, რომელი გადაწყვეტილებას უნდა გადაეცეს მხარეს მისი ზეპირი ან წერილობითი მოთხოვნისთანავე.“

არის თუ არა ასეთი საარბიტრაჟო დათქმა უნაკლო?

7. ფიზიკურმა პირმა მიმართა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის მიმართ და მოითხოვა საკრედიტო ხელშეკრულების ბათილად ცნობა. სასამართლომ სარჩელი წარმოებაში მიიღო. მოპასუხეს შესაგებლის წარსადგენად განესაზღვრა 10 დღის ვადა. შესაგებელი წარდგენილი იქნა 5 დღის ვადაში, ხოლო სასამართლო გზავნილის მიღებიდან მე-10 დღეს წარადგინა შუამდგომლობა საქმეზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ იმ საფუძველით, რომ საკრედიტო ხელშეკრულებაში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა, რომლის მიხედვით საკრედიტო ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ნებისმიერი დავა უნდა გადაწყდეს არბიტრაჟის მიერ, მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის დავების განმხილველი ცენტრის საარბიტრაჟო წარმოების წესებით (დებულება).

რა გადაწყვეტილება მიიღებს სასამართლო მოპასუხის შუამდგომლობაზე?

* შენიშვნებისათვის

8. საარბიტრაჟო დავაში, რომელიც საარბიტრაჟო დანესებულების ადმინისტრირებით ხორციელდება, არბიტრი ველარ ასრულებს მის მოვალეობას. საარბიტრაჟო მოპასუხემ მიმართა სასამართლოს არბიტრის უფლებამოსილების შეწყვეტის შესახებ, ხოლო საარბიტრაჟო მოსარჩელემ - საარბიტრაჟო დანესებულების სტრუქტურას - სასამართლოს, რომელმაც მოცემულ დავაზე დანიშნა სხვა არბიტრი.

არის თუ არა უფლებამოსილი საერთო სასამართლოს სისტემის სასამართლო განიხილოს მოცემული განცხადება?

დადებით შემთხვევაში ჩამოაყალიბეთ შესაბამისი საპროცესო აქტი.

9. შპს „ოქროს თავთავმა“ საარბიტრაჟო სარჩელით მიმართა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს და მიუთითა, რომ მასსა და ფიზიკურ პირს შორის დაიდო ხელშეკრულება, რომლის თანახმად ფიზიკურ პირს მიენოდა საფურაჟე სიმინდი და რომ მისი ღირებულება ფიზიკურ პირს არ ჰქონდა გადახდილი. მხარეთა შორის საარბიტრაჟო შეთანხმება ერთიანი დოკუმენტის სახით არ ყოფილა დადებული. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ საარბიტრაჟო სარჩელში მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო მოპასუხესთან მიღწეულია შეთანხმება დავის ამ კონკრეტულ მუდმივმოქმედ არბიტრაჟში განხილვის შესახებ. საარბიტრაჟო მოპასუხეს საარბიტრაჟო შესაგებელი არ წარუდგენია. არბიტრაჟმა სარჩელი დააკმაყოფილა. შპს „ოქროს თავთავმა“ საარბიტრაჟო გადანყვეტილების ცნობისა და აღსრულების მოთხოვნით მიმართა სააპელაციო სა-

* შენიშვნებისათვის

სამართლოს. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით არ იქნა დაკმაყოფილებული საარბიტრაჟო მოსარჩელის მოთხოვნა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულების შესახებ.

სწორია თუ არა სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება. რა არგუმენტი შეეძლო მოეყვანა სააპელაციო სასამართლოს?

10. ქალაქ ზუგდიდის ერთ-ერთ კომერციულ სანარმოსა და ქალაქ თელავის ასევე ერთ-ერთ კომერციულ სანარმოს შორის დაიდო ნარდობის ხელშეკრულება. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების მიხედვით დავის განხილვის ადგილია ქალაქი თბილისი. საარბიტრაჟო შეთანხმება დავის განხილვის ფორმად ითვალისწინებს საქმის ზეპირი მოსმენით განხილვას. მხარეთა თხოვნით, საარბიტრაჟო მოსმენა განხორციელდა როგორც ქალაქ ზუგდიდში, მოსარჩელის ადგილმდებარეობის მიხედვით, ასევე ქალაქ თელავში, მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით. მხარეთა პოზიციების მოსმენის, მონმეთა დაკითხვის, ადგილობრივი დათვალიერებისა და მტკიცებულებების გამოკვლევის პროცესში ერთ-ერთ მხარეს გაუჩნდა ეჭვი არბიტრის მიუკერძოებლობის არარსებობის შესახებ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა არ დააკმაყოფილა მოპასუხე მხარის შუამდგომლობა აცილების შესახებ და მიიღო გადაწყვეტილება არბიტრის აცილებაზე უარის თქმის შესახებ, გააგრძელა განხილვა და შემდეგ კი გამოიტანა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ. რომელ სასამართლოს უნდა მიმართონ მხარეებმა:

* შენიშვნებისათვის

საარბიტრაჟო მოსარჩელემ საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულების შესახებ?

საარბიტრაჟო მოპასუხემ არბიტრის აცილების შესახებ?

11. მოსარჩელემ თანაარბიტრად დაასახელა შესაბამისი პიროვნება, რომელმაც შეავსო განაცხადი მხარეთაგან დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის შესახებ. მოპასუხემ მოითხოვა მოსარჩელის მიერ მითითებული კანდიდატურის აცილება და მიუთითა, რომ ის ვერ იქნებოდა მიუკერძოებელი, რადგანაც სხვა ანალოგიურ დავაში მონაწილეობდა მხარის (სხვა მხარის, რომელიც მოცემულ საქმეში არ მონაწილეობს) წარმომადგენლის სახით და იმ სასამართლო განხილვაში გამოხატა პოზიცია რომელიც სრულიად ეწინააღმდეგება ამ პროცესში მოპასუხის პოზიციას. მოპასუხემ მიუთითა, რომ ის სადავოდ არ ხდის მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი კანდიდატის დამოუკიდებლობას, ის სადავოს ხდის მხოლოდ მის მიუკერძოებლობას. მოსარჩელე არ დაეთანხმა მოპასუხის პოზიციას და მიუთითა რომ დაუკავშირებელი მხარის წარმომადგენლობა ამ დავასთან დაუკავშირებელ პროცესში არ განაპირობებს არბიტრის მიკერძოებულობას.

დაასაბუთეთ, არსებობს თუ არა არბიტრის აცილების საფუძველი?

12. მოსარჩელემ დაასახელა თანაარბიტრობის კანდიდატი. მოპასუხე არ ეთანხმება არბიტრად მის დანიშვნას, ვინაიდან იურიდიული კომპანია, სადაც მოსარჩელის მიერ დასახელე-

* შენიშვნებისათვის

ბული არბიტრობის კანდიდატი პარტნიორია და თავად მოსარჩელის წარმომადგენელი იურიდიული კომპანია წარმოადგენენ საქართველოს იურიდიული ფირმების ასოციაციის (სიფა) წევრებს. შესაბამისად, არბიტრობის კანდიდატს და მოსარჩელის წარმომადგენელს გააჩნიათ გარკვეული ურთიერთობა და საერთო მიზნები და ეჭვს იწვევს მისი დამოუკიდებლობა. არბიტრობის კანდიდატმა მოპასუხის არგუმენტების საპასუხოდ გააკეთა შემდეგი კომენტარები - მას არა აქვს ინტერესთა კონფლიქტი, დამოუკიდებელია და დარჩება ასეთად. მართალია იცნობს მოსარჩელის წარმომადგენელს, შეხვედრია მას კონფერენციებზე, მაგრამ მას არასოდეს ჰქონია მასთან საქმიანი ურთიერთობა მოსარჩელის წარმომადგენელთან. მანვე აღნიშნა, რომ სიფა არ წარმოადგენს მომგებიან ორგანიზაციას და არ ნაწილდება მოგება მის წევრებს შორის.

დაასაბუთეთ, არსებობს თუ არა არბიტრობის კანდიდატის აცილების საფუძველი?

13. „არბიტრაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-13 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, ერთი არბიტრისაგან შემდგარი არბიტრაჟის შემთხვევაში მხარეს უფლება აქვს არბიტრის დანიშნიდან ან იმ დღიდან, როდესაც მისთვის ცნობილი გახდა ამ კანონით გათვალისწინებული რომელიმე გარემოება, რომელიც არბიტრის აცილების საფუძველია, 30 დღის ვადაში მიმართოს სასამართლოს არბიტრის აცილების მოთხოვნით.

* შენიშვნებისათვის

დაასაბუთეთ, თუ ასეთი არბიტრი დანიშნულია საარბიტრაჟო დანესებულების მიერ მისი სიითი შემადგენლობიდან, პირდაპირ სასამართლოსათვის მიმართვა ხომ არ ეწინააღმდეგება საარბიტრაჟო დანესებულების საარბიტრაჟო განხილვის წესებს, რომელთა მიხედვით, შესაბამისი საფუძვლის არსებობისას არბიტრის საქმის განხილვიდან ჩამოცილება შესაძლებელია თავად ამ საარბიტრაჟო დანესებულების მიერ

14. საქართველოს არბიტრთა ასოციაციის არბიტრთა ეთიკის კოდექსის თანახმად, პირი უნდა დათანხმდეს არბიტრად დანიშვნას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ დარწმუნდება, რომ:

- ა. მას შეუძლია იმოქმედოს მიუკერძოებლად;
- ბ. მას შეუძლია იმოქმედოს მხარეებისაგან, პოტენციური მონიშვნებისაგან და სხვა არბიტრებისაგან დამოუკიდებლად;
- გ. გააჩნია სათანადო კომპეტენცია;
- დ. აქვს საკმარისი დრო დაიწყოს საარბიტრაჟო განხილვა პროცესის მოთხოვნების შესაბამისად და განხილვის დანყების შემდეგ დაუთმოს სათანადო დრო და ყურადღება პროცესს.

არის თუ არა შესაძლებელი დაინიშნოს პირი არბიტრად მითითებული პრინციპების დაუცველად?

15. რა უნდა მოიმოქმედოს საქმეზე არბიტრად დანიშნულმა პირმა, თუ მას საქმის მასალების გაცნობის შემდეგ ეჭვი შეეპარა

* შენიშვნებისათვის

თავის უნარში, დარჩეს მიუკერძოებელი ან დამოუკიდებელი?

16. შეუძლია თუ არა არბიტრობის კანდიდატს იკითხოს მხარეების, მათი წარმომადგენლების და მოწმეების ვინაობა, ასევე საქმის ზოგადი საკითხები?
17. უნდა ესწრებოდეს თუ არა არბიტრი მხარეთა მორიგების ან მედიაციის პროცესში?
18. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული საარბიტრაჟო დაწესებულების შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „განთიადმა“ მიმართა შეთანხმებულ საარბიტრაჟო დაწესებულებას. საარბიტრაჟო მოპასუხემ საარბიტრაჟო შესაგებლის წარდგენისათვის გასაზღვრული ვადის ამოწურვამდე არბიტრაჟში წარადგინა განცხადება არბიტრაჟის კომპეტენციის არარსებობის შესახებ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა მოცემულ განცხადებას უპასუხა მხოლოდ საბოლოო საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების გამოტანისას, საბოლოო საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილში.

სწორია თუ არა საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მოქმედება?

19. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული საარბიტრაჟო დაწესებულების

* შენიშვნებისათვის

შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „განთიადმა“ მიმართა საარბიტრაჟო დაწესებულებას. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა საარბიტრაჟო შესაგებელი, რომლის თანახმად მის მიმართ წარდგენილი სარჩელი არ სცნო უსაფუძვლობის მოტივით. ამასთან, შესაგებელში აღნიშნა, რომ არბიტრაჟს არ გააჩნია მოცემული დავის განხილვის კომპეტენცია.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

20. საარბიტრაჟო სარჩელის წარმოებაში მიღების შემდეგ საარბიტრაჟო დაწესებულებამ საარბიტრაჟო მოპასუხე, შპს „გარანტს“ გაუგზავნა საარბიტრაჟო სარჩელი, რომელიც ფოსტის მიერ დაბრუნებული იქნა იმ მოტივით, რომ გზავნილში მითითებულ მისამართზე ასეთი ადრესატი არ იმყოფება. საარბიტრაჟო დაწესებულების სამდივნომ გზავნილი გაუგზავნა მოპასუხის წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილ პირს მისი ბინის მისამართზე და, ამავდროულად განახორციელა სატელეფონო დაკავშირების რამდენიმე მცდელობა, რაც აღმოჩნდა წარუმატებელი - ტელეფონი იყო გამორთული. სამენარმეო რეესტრის ამონაწერის მიხედვით საარბიტრაჟო დაწესებულების რეგისტრატორმა დაადგინა მოპასუხის დამფუძნებლის ვინაობა და მისი საცხოვრებელი ბინის მისამართი და გზავნილი გაუგზავნა მას, ბინის მისამართზე აღნიშნული გზავნილი ადრესატს ვერ ჩაბარდა.

აქვს თუ არა საარბიტრაჟო ტრიბუნალს საფუძველი გზავნილის ჩაბარებულად მიჩნევისათვის?

* შენიშვნებისათვის

21. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმება ითვალისწინებდა ნასყიდობის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ნებისმიერი შეთანხმების გადაჭრას მოლაპარაკების გზით, ხოლო შეთანხმების მიუღწევლობის შემთხვევაში არბიტრაჟის მიერ. მყიდველის მიერ ნაკისრი ვალდებულების დარღვევის გამო გამყიდველმა შეწყვიტა ხელშეკრულება და მოითხოვა ხელშეკრულების შეწყვეტიდან გამომდინარე ზიანის ანაზღაურება. მხარეები ვერ შეთანხმდნენ არბიტრის კანდიდატურაზე და საბოლოოდ არბიტრი დანიშნული იქნა საქალაქო სასამართლოს მიერ. არბიტრმა სარჩელი დააკმაყოფილა. მოპასუხემ გაასაჩივრა გადაწყვეტილება და მოითხოვა მისი გაუქმება იმ საფუძველზე, რომ არბიტრაჟს არ ჰქონდა კომპეტენცია განეხილა მეორადი მოთხოვნა.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო?

22. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული იდენტიფიცირებადი არბიტრაჟის შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „განთიადმა“ მიმართა საარბიტრაჟო დანესებულებას. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა საარბიტრაჟო შესაგებელი, რომლის თანახმად მის მიმართ წარდგენილი სარჩელი არ სცნო უსაფუძვლობის მოტივით. ამასთან, შესაგებელში აღნიშნა, რომ არბიტრაჟს არ გააჩნია მოცემული დავის განხილვის კომპეტენცია, რადგანაც, მისი მოსაზრებით არბიტრაჟი უნდა იხილავდეს მხოლოდ ქონებრივ დავებს.

* შენიშვნებისათვის

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

23. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული საარბიტრაჟო დაწესებულების შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „განთიადმა“ მიმართა მხარეთა მიერ შეთანხმებულ არბიტრაჟს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა საარბიტრაჟო შესაგებელი, რომლის თანახმად მის მიმართ წარდგენილი სარჩელი არ სცნო იმ მოტივით, რომ მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულება არის ბათილი და მიუთითა, რომ ერთობლივი საქმიანობის დადების შესახებ ასეთი ხელშეკრულების დადებას ესაჭიროებოდა ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს გადაწყვეტილება. შესაბამისად მიიჩნია, რომ არბიტრაჟს არ გააჩნია მოცემული დავის განხილვის კომპეტენცია, რადგანაც, მისი მოსაზრებით არბიტრაჟი ბათილი ხელშეკრულების საფუძველზე საარბიტრაჟო სარჩელს არ უნდა იხილავდეს.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

24. შპს „განთიადმა“ თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიმართა სარჩელით ს.ს. „პროგრესის“ წინააღმდეგ ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული მოთხოვნით. მოპასუხემ სასამართლოს წინაშე იშუამდგომლა საქმის წარმოების შეწყვეტის შესახებ იმ საფუძველით, რომ მხარეთა შორის არსებობდა საარბიტრაჟო შეთანხმება. მხ-

* შენიშვნებისათვის

არეთა შორის არსებულ ხელშეკრულებაში არსებობდა შემდეგი შინაარსის საარბიტრაჟო დათქმა: „ნებისმიერი დავა, რომელიც წარმოიშვება სადავო ხელშეკრულებასთან უნდა იქნეს გადაწყვეტილი არბიტრაჟის მიერ, საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრის საარბიტრაჟო წესების მიხედვით, ამ წესების შესაბამისად დანიშნული სამი არბიტრის მიერ“. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ შეწყვიტა საქმის წარმოება. შპს „განთიადმა“ კერძო საჩივრით გაასაჩივრა მითითებული განჩინება.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო?

25. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული იდენტიფიცირებადი არბიტრაჟის შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „განთიადმა“ მიმართა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა საარბიტრაჟო შესაგებელი, ამასთან, დანიშნა არბიტრი. ს.ს. „პროგრესმა“ ამასთანავე, განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას არბიტრაჟის კომპეტენციის არარსებობის შესახებ.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საქალაქო სასამართლო?

26. მხარეებმა საჯარო და კერძო თანამშრომლობის ხელშეკრულებაში გაითვალისწინეს საარბიტრაჟო დათქმა.

* შენიშვნებისათვის

შემოსავლების სამსახურმა ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შემონმებასთან დაკავშირებით კონტრაქტორ მხარეს დაარიცხა ფულადი თანხის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდა.

აქვს თუ არა არბიტრაჟს კომპეტენცია განიხილოს ასეთი კატეგორიის დავა?

27. შპს „განთიადს“ და ს.ს. „პროგრესს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება ერთობლივი საქმიანობის შესახებ. ხელშეკრულების ერთ-ერთ პუნქტში არსებობს საარბიტრაჟო დათქმა კონკრეტული იდენტიფიცირებადი არბიტრაჟის შესახებ. ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო შპს „განთიადმა“ მიმართა მხარეთა მიერ შეთანხმებულ საარბიტრაჟო დანესებულებას. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა საარბიტრაჟო შესაგებელი, ამასთან, დანიშნა არბიტრი. ს.ს. „პროგრესმა“ ამასთანავე, განცხადებით მიმართა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს არბიტრაჟის კომპეტენციის არარსებობის შესახებ.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო?

28. საბანკო დანესებულებას და შპს „კერამიკას“ შორის გაფორმდა საკრედიტო ხელშეკრულება. საკრედიტო ხელშეკრულება უზრუნველყოფილი იქნა შპს „კერამიკას“ დირექტორის თავდებობით. საკრედიტო ხელშეკრულება, რომელიც ხელმოწერილია შპს „კერამიკას“ დირექტორის მიერ, შეიცავს საარბიტრაჟო დათქმას. ასეთი დათქმა არ არის თავდებობის ხელშეკრულებაში, მაგრამ მას ხელს აწერს შპს „კერა-

* შენიშვნებისათვის

მიკას“ დირექტორი. საკრედიტო ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების დარღვევის გამო საბანკო დაწესებულებამ მიმართა საკრედიტო ხელშეკრულებით მხარეთა მიერ შეთანხმებულ არბიტრაჟს.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

29. საარბიტრაჟო განხილვაზე არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესით გაფრთხილების და პროცესზე მონვევის მიუხედავად მხარეები ზეპირ განხილვაზე არ გამოცხადდნენ.

რა საპროცესო აქტი იქნება მიღებული არბიტრაჟის მიერ?

30. საარბიტრაჟო განხილვაზე არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესით გაფრთხილების და პროცესზე მონვევის მიუხედავად, საქმის ზეპირ განხილვაზე არ გამოცხადდა საარბიტრაჟო მოსარჩელე. საარბიტრაჟო მოპასუხემ მოითხოვა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანა საარბიტრაჟო სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

31. საარბიტრაჟო განხილვაზე არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესით გაფრთხილების და პროცესზე მონვევის მიუხედავად, საქმის ზეპირ განხილვაზე არ გამოცხადდა საარბიტრაჟო მოსარჩელე. საარბიტრაჟო მოპასუხემ მოითხოვა საარბიტრაჟო სარჩელის განუხილველად დატოვება.

* შენიშვნებისათვის

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

32. საარბიტრაჟო განხილვაზე არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესით გაფრთხილების და პროცესზე მონვევის მიუხედავად, საქმის ზეპირ განხილვაზე არ გამოცხადდა საარბიტრაჟო მოპასუხე. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ მოითხოვა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანა საარბიტრაჟო სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ მოპასუხის გამოუცხადებლობის გამო.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

33. საარბიტრაჟო განხილვაზე არბიტრაჟის დებულებით გათვალისწინებული წესით გაფრთხილების და პროცესზე მონვევის მიუხედავად, საქმის ზეპირ განხილვაზე არ გამოცხადდა არც ერთი მხარე. ამასთან, მოპასუხეს არ ჰქონდა წარმოდგენილი საარბიტრაჟო შესაგებელი.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

34. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა მიიღო გადაწყვეტილება საქმის ზეპირი მოსმენის შესახებ და დანიშნა საქმის მოსმენის თარიღი. საარბიტრაჟო მოპასუხეს ორჯერ გაეგზავნა უწყება და უწყება ორჯერვე ფოსტის მიერ დაბრუნდა ჩაუბარებელი სახით.

როგორი იქნება არბიტრაჟის რეაგირება?

35. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით საქმის განხილვის ენად განისაზღვრა რუსული ენა. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ,

* შენიშვნებისათვის

რომელიც რუსულენოვანი, მაგრამ საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, საარბიტრაჟო სარჩელი წარადგინა რუსულ ენაზე. საარბიტრაჟო სარჩელის მოპასუხებიდან ერთ-ერთი, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირიც ეროვნებით არაბები არიან, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხის დამფუძნებლები და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირი - ქართველები. პირველმა მოპასუხემ (არაბები) საარბიტრაჟო შესაგებელი წარადგინა ინგლისურ ენაზე, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხემ - ქართულ ენაზე.

როგორი იქნება საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მოქმედება ასეთ შემთხვევაში?

36. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით საქმის განხილვის ენად განისაზღვრა ინგლისური ენა. საქართველოში რეგისტრირებულმა საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირებიც ქართველები არიან, საარბიტრაჟო სარჩელი წარადგინა ქართულ ენაზე. საარბიტრაჟო სარჩელის მოპასუხეებიდან ერთ-ერთი, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირიც ეროვნებით არაბები არიან, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხის დამფუძნებლები და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირი - პოლონელები. პირველმა მოპასუხემ (არაბები) საარბიტრაჟო შესაგებელი წარადგინა ინგლისურ ენაზე, ხოლო

* შენიშვნებისათვის

მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხემ - ქართულ ენაზე.

როგორი იქნება საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მოქმედება ასეთ შემთხვევაში?

37. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით საქმის განხილვის ენად განისაზღვრა ინგლისური ენა. საქართველოში რეგისტრირებულმა საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირებიც ქართველები არიან, საარბიტრაჟო სარჩელი წარადგინა ქართულ ენაზე. საარბიტრაჟო სარჩელის მოპასუხეებიდან ერთ-ერთი, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირიც ეროვნებით არაბები არიან, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხის დამფუძნებლები და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირი - პოლონელები. პირველმა მოპასუხემ (არაბები) საარბიტრაჟო შესაგებელი წარადგინა ინგლისურ ენაზე, ხოლო შესაგებელში მითითებული გარემოებების დამადასტურებელი მტკიცებულებები რუსულ ენაზე, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხემ - საარბიტრაჟო შესაგებელი წარადგინა ინგლისურ ენაზე, ხოლო შესაბამისი მტკიცებულებები კი ქართულ ენაზე.

როგორი იქნება საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მოქმედება ასეთ შემთხვევაში?

38. სახელფასო დავალიანების ანაზღაურების შესახებ უცხო ქვეყნის გემთმფლობელის წინააღმდეგ აჭარის არ სავაჭ-

* შენიშვნებისათვის

რო-სამრეწველო პალატასთან არსებულ საერთაშორისო არბიტრაჟში მიმდინარე დავასთან დაკავშირებით, საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით, საარბიტრაჟო მოსარჩელებმა, გემის ეკიპაჟის წევრებმა მოითხოვეს ამჟამად ფოთის საზღვაო აკვატორიაში მყოფი, მოპასუხის კუთვნილი გემის მიმართ ფოთის პორტის დატოვების აკრძალვის და აღნიშნულ გემზე ყადაღის დადების გამოყენება. მოსარჩელებმა მიუთითეს, რომ გემთმფლობელის მიმართ არსებული მოთხოვნა როგორც საერთაშორისო, ასევე საქართველოს შიდასახელმწიფოებრივი სამართლის ნორმებით, წარმოადგენს ე.წ. პრივილეგირებულ საზღვაო მოთხოვნას, რომელიც ექვემდებარება პირველ რიგში დაფარვას და აღნიშნული მოთხოვნა იფარება გემის ღირებულებიდან.

რომელმა სასამართლომ უნდა განიხილოს აღნიშნული განცხადება?

რა გადანყვეტილებას მიიღებს სასამართლო?

39. უცხოურმა კომპანიამ ლონდონის საზღვაო არბიტრების ასოციაციის არბიტრაჟს (L.M.A.A.) ინდოეთის გემთმფლობელი კომპანიის წინააღმდეგ მიმართა სარჩელით ჩარტერის ხელშეკრულების პირობების დარღვევით მიყენებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნით. საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით საარბიტრაჟო მოსარჩელემ განცხადებით მიმართა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს და მოითხოვა ფოთის პორტის რეიდზე მყოფ გემზე ყადაღის დადება და პორტის ტერიტორიის დატოვების აკრძალვა.

* შენიშვნებისათვის

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს განჩინებით განცხადება არ იქნა დაკმაყოფილებული. სასამართლომ მიუთითა, რომ:

- მხარეები შეთანხმებულები იყვნენ დავის ინგლისის სამართლის მიხედვით გადაწყვეტაზე;
- „საზღვაო სივრცის შესახებ“ საქართველოს კანონის 26-ე მუხლის შესაბამისად საქართველოს შიდა საზღვაო წყლებში და ტერიტორიულ ზღვებში უცხო ქვეყნის გემის მიერ საქართველოს კანონმდებლობისა და საერთაშორისო სამართლის ნორმების დარღვევის შემთხვევაში სარჩელი აღიძვრება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად და განიხილება მხოლოდ საქართველოს სასამართლოების მიერ;
- უცხო ქვეყნის გემის მიმართ, რომელიც გამოვიდა საქართველოს შიდა საზღვაო წყლებიდან და კვეთს საქართველოს ტერიტორიულ ზღვას ან იმყოფება საქართველოს ტერიტორიულ ზღვაში, შეიძლება მიღებული იქნეს იძულებითი ზომები სამოქალაქო სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით;
- მითითებული ნორმა ეხება სასამართლოებში არსებითად განსახილველ დავებს;
- მოცემული ნორმა არ ეხება სახელმწიფოს ფარგლებს გარეთ მოქმედ არბიტრაჟებში განსახილველ დავებს, რადგანაც აღნიშნული ტიპის არბიტრაჟებთან მიმართებაში მოცემული კანონი ადგენს განსხვავებულ წესს. კერძოდ, „საერთაშორისო კერძო სამართლის შესახებ“ საქართველოს კანონის

* შენიშვნებისათვის

73 1 მუხლის თანახმად, საქართველოს ფარგლებს გარეთ გამოტანილი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებების ცნობა და აღსრულება ხდება არბიტრაჟის შესახებ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით; მხარეთა შეთანხმება ინგლისის სამართლის წესების გამოყენებაზე მოიცავს როგორც მატერიალური, ასევე საპროცესო სამართლის ნორმებს.

მითითებული განჩინება უცხოურმა კომპანიამ გაასაჩივრა სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა:

- „არბიტრაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონის 36-ე მუხლის თანახმად ნებისმიერი მითითება რომელიმე ქვეყნის კანონმდებლობაზე ან სამართლებრივ სისტემაზე გულისხმობს ამ ქვეყნის მატერიალურ და არა საპროცესო და კოლიზიურ ნორმებს. შესაბამისად, მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებაში აღნიშნული ინგლისის სამართლის შესახებ შეთანხმება არ მოიცავს ინგლისის საპროცესო ნორმების გამოყენების შესაძლებლობას;
- „საზღვაო სივრცის შესახებ“ საქართველოს კანონის 26-ე მუხლი შეიცავს სამ კოლიზიურ ნორმას და მათი სტრუქტურული ელემენტები (ჰიპოთეზა და დისპოზიცია) განსხვავებულია ერთმანეთისაგან და ისინი წარმოადგენენ დამოუკიდებელ კოლიზიურ ნორმებს; მითითებული კანონის 26-ე მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული წესი გაგებული უნდა იქნეს მხოლოდ ზოგადად და სასამართლოს მსჯელობა არ გამომდინარეობს საქართველოს კანონმდებლობიდან - საქართველოს მიერ აღიარებულია და წარმოადგენს

* შენიშვნებისათვის

მისი სამართლებრივი სისტემის შემადგენელ ნაწილს „საზღვაო სამართლის შესახებ“ გაეროს 1982 წლის კონვენცია (საქართველო შეუერთდა საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის 1995 წლის 9 სექტემბრის 562 დადგენილებით);

- სასამართლოს მიერ დაუსაბუთებლად მიითითებული „საერთაშორისო კერძო სამართლის შესახებ“ კანონის მე-20 მუხლზე, რადგანაც მიითითებული ნორმა საერთოდ არ ეხება საქართველოს ფარგლებს გარეთ მოქმედ არბიტრაჟებში განსახილველ საქმეებს, ნორმის შინაარსიდან მხოლოდ ის იკვეთება, რომ უზრუნველყოფის ღონისძიებები უნდა იყოს აღსასრულებელი საქართველოში ან საქართველოს სასამართლოს გააჩნდეს საერთაშორისო კომპეტენცია;
- საქართველოში სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნებისათვის საქართველოს სასამართლოსათვის არანაირი მნიშვნელობა არა აქვს, საქართველოს ფარგლებს გარეთ დავა არბიტრაჟში მიმდინარეობს თუ სასამართლოში. ამ შემთხვევაში უზრუნველყოფის ზომების შესახებ განცხადების განმხილველი სასამართლო უნდა შემოიფარგლოს დაინტერესებული მხარის მიერ მიითითებული დავის ორგანოს კომპეტენტურობის ფორმალური კონტროლით. კერძოდ, წარმოდგენილი მტკიცებულებებით უნდა დასტურდებოდეს, რომ იმავე მხარეებს შორის არსებითი დავა ნამდვილად აღძრულია მხარეთა შეთანხმებით გათვალისწინებულ ან დავის არსებითად განხილვის ქვეყნის კანონმდებლობით დადგენილ ორგანოში;
- „არბიტრაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის

* შენიშვნებისათვის

თანახმად ყოველ დაინტერესებულ მხარეს ენიჭება უფლება სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების მოთხოვნით მიმართოს საქართველოს შესაბამის სასამართლოს რომელსაც, თავის მხრივ, საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის საკითხებში გააჩნია იგივე უფლებამოსილება, რაც სამართალწარმოებაში სარჩელის უზრუნველყოფის საკითხებთან დაკავშირებით. ამასთან, სასამართლოს მიერ, ასეთი ასეთი უზრუნველყოფის გამოყენების პროცედურა უნდა განხორციელდეს ერთი პირობით გათვალისწინებული იქნას საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოების თავისებურებები. ნორმის ანალიზით ცალსახაა, რომ მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლოს მიერ საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის გამოყენების საკითხის გადაწყვეტა შესაძლებელია იზღუდებოდეს მხოლოდ საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოების თავისებურებით და არა რაიმით - ნორმით არაა განსაზღვრული, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში, სასამართლოს მიერ უზრუნველყოფის ზომების გამოყენების დამაბრკოლებელი, საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოების თავისებურებით გათვალისწინებული ე.წ. „ნეგატიური პირობის“ არარსებობა წარმოადგენს დაინტერესებული მხარის მტკიცების საგანს. შესაბამისად, სასამართლომ არ უნდა თქვას უარი მოთხოვნაზე იმ გარემოებათა გამო, რომელიც არ წარმოადგენს განმცხადებლის მტკიცების ვალდებულებას. შესაბამისად, სასამართლო უნდა შემოიფარგლოს სარჩელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებებით (მხარეებს შორის არსებითი დავა ნამდვილად აღძრულია მხარეთა შეთანხმებით გათვალისწინებულ ან დავის არსებ-

* შენიშვნებისათვის

ითად განხილვის ქვეყნის კანონმდებლობით დადგენილ ორგანოში) და ზოგადად სარჩელის უზრუნვეყოფის, როგორც სამართლებრივი ინსტიტუტის პრეიუდიციული ბუნებით.

დაასაბუთეთ წარდგენილ საჩივარზე სააპელაციო სასამართლოს მიერ მისაღები განჩინება.

40. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით განისაზღვრა საქმის განხილვის ფორმა - ზეპირი მოსმენის გარეშე, წარმოდგენილი მტკიცებულებების საფუძველზე. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ საარბიტრაჟო დაწესებულებას მიმართა საარბიტრაჟო სარჩელით და წარადგინა შესაბამისი მტკიცებულებები. საარბიტრაჟო მოპასუხემ წარადგინა შესაგებელი და იშუამდგომლა საქმის ზეპირი განხილვის ჩატარების შესახებ. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა მიიჩნია, რომ არ არსებობდა შუამდგომლობის დაკმაყოფილების საფუძველი და გადაწყვეტილება გამოიტანა საქმეზე მხარეთა მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებების საფუძველზე, ზეპირი განხილვის დანიშვნის გარეშე.

შეაფასეთ საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მოქმედება.

41. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა საკუთარი ინიციატივით დანიშნა 2 ექსპერტი სხვადასხვა საკითხზე კონკრეტული დასკვნის წარმოსადგენად. ექსპერტებმა დასკვნა არბიტრაჟში წარადგინეს. არბიტრაჟმა ექსპერტების წერილობითი დასკვნები გადაუგზავნა მხარეებს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ ერთ-ერთი ექსპერტის დასკვნაში მითითებული მოსაზრების გასაბათილებლად, საკუთარი ინიციატივით ჩაატარე-

* შენიშვნებისათვის

ბინა ექსპერტიზა სხვა ექსპერტს და წარადგინა აღნიშნული დასკვნა ზეპირი განხილვის დროს. ამავედროულად მოითხოვა მისი ინიციატივით ჩატარებული ექსპერტიზის დასკვნის შემდგენელი ექსპერტის მიწვევა საქმის ზეპირ განხილვაზე, ხოლო არბიტრაჟის მიერ დანიშნული ექსპერტის მიმართ განაცხადა აცილება.

რა რეაგირება ექნება საარბიტრაჟო ტრიბუნალს?

42. საარბიტრაჟო მოპასუხემ საარბიტრაჟო ტრიბუნალის ერთ-ერთი წევრის აცილების შესახებ შესაბამისი განცხადებით მიმართა საარბიტრაჟო დანესებულებას. ხსენებული განცხადება განსახილველად გადაეცა საარბიტრაჟო ტრიბუნალს. აცილების საფუძველად განმცხადებელი მიუთითებდა იმ გარემოებას, რომ ასაცილებელი წევრი როგორც ადვოკატი სოციალურ ქსელში მეგობრობდა საარბიტრაჟო მოსარჩელის ინტერესების დამცველთან და ამ მეგობრობის ფარგლებში ჰქონდათ არაერთი გაზიარება. მითითებული განცხადების განხილვაში მონაწილეობა მიიღო ტრიბუნალის იმ წევრმა, რომლის აცილების საკითხიც განიხილებოდა და მან დაადასტურა განცხადებაში მოყვანილი გარემოება. ტრიბუნალის გადაწყვეტილებით განცხადება მიჩნეული იქნა უსაფუძვლოდ.

შეაფასეთ:

- ა. საარბიტრაჟო დანესებულების ქმედება;
- ბ. არსებობდა თუ არა აცილების საფუძველი;
- გ. უნდა მიეღო თუ არა მონაწილეობა ტრიბუნალის წევრს

** შენიშვნებისათვის*

განცხადების განხილვაში

43. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა საკუთარი ინიციატივით მოსთხოვა სასამართლოს დახმარება მტკიცებულებათა მოპოვებაში, ამასთანავე მოითხოვა დახმარება კონკრეტული მონემების საარბიტრაჟო განხილვაში მონაწილეობის მიზნით. სასამართლომ უარი განაცხადა ორივე მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე იმ მოტივით, რომ დავა წარმოადგენს საარბიტრაჟო განხილვის საგანს.

შეაფასეთ როგორც საარბიტრაჟო ტრიბუნალის, ასევე სასამართლოს მოქმედება.

44. არბიტრაჟმა გადაწყვეტილება გამოიტანა 2016 წლის 10 თებერვალს და მისი სათანადოდ დამონმებული ასლი გადასცა მხარეებს. 2016 წლის 16 მარტს საარბიტრაჟო მოსარჩელემ აღმოჩინა, რომ გადაწყვეტილებაში მოცემულ გაანგარიშებაში დაშვებული იყო შეცდომა და მიმართა არბიტრაჟს გაანგარიშებაში დაშვებული შეცდომის გასწორების მოთხოვნით და აღნიშნულის შესახებ შეატყობინა საარბიტრაჟო მოპასუხესაც. მოპასუხემ განცხადებით მიმართა არბიტრაჟს და მოითხოვა მოსარჩელის განცხადების დაუშვებლად ცნობა იმ მოტივით, რომ მოსარჩელემ გაუშვა არბიტრაჟის გადაწყვეტილებაში შესწორების შეტანის მოთხოვნის ვადა. არბიტრაჟმა, მოპასუხის პროტესტის მიუხედავად გაასწორა შეცდომა, რაც დააფიქსირა შესაბამისი გადაწყვეტილებით (უსწორობის გასწორების შესახებ), რომელშიც მიუთითა, რომ მხარეებს გადაწყვეტილება გადაეცათ 2016 წლის 17

* შენიშვნებისათვის

თებერვალს და არ იყო გასული შეცდომის გასწორების მოთხოვნით მიმართვის ვადა.

შეფასეთ საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მოქმედება.

45. საბანკო დაწესებულებას და მსესხებელს შორის დაიდო საკრედიტო პროდუქტებით მომსახურების შესახებ გენერალური ხელშეკრულება, რომელიც ითვალისწინებდა საარბიტრაჟო დათქმას. ხელშეკრულება აგრეთვე ითვალისწინებდა, რომ მისი პირობები ვრცელდებოდა შემადგენელ საკრედიტო ხელშეკრულებებზეც. გენერალური ხელშეკრულების საფუძველზე დაიდო საბანკო კრედიტის ხელშეკრულება და მსესხებელს მიეცა კრედიტი. საკრედიტო ხელშეკრულებით არ იყო გათვალისწინებული დავის გადაწყვეტის წესი. საკრედიტო ხელშეკრულება მსესხებლის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების დარღვევის გამო კრედიტის გამცემის მიერ ვადაზე ადრე იქნა შეწყვეტილი. საბანკო დაწესებულებამ შესაბამისი სარჩელით მიმართა გენერალური ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ საარბიტრაჟო დაწესებულებას. მსესხებელმა მიმართა საქალაქო სასამართლოს არბიტრაჟის კომპტენციის არარსებობის აღიარების და ხელშეკრულების მოქმედების აღდგენის მოთხოვნით. საბანკო დაწესებულებამ მოითხოვა საქმის განხილვის შეწყვეტა მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებაზე მინიშნებით.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საქალაქო სასამართლო?

46. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით განსაზღვრულმა საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა საკუთარი ინიციატივით მოსთხოვა

* შენიშვნებისათვის

სასამართლოს დახმარება მტკიცებულებათა მოპოვებაში, ამასთანავე მოითხოვა დახმარება კონკრეტული მოწმეების საარბიტრაჟო განხილვაში მონაწილეობის მიზნით. სასამართლომ უარი განაცხადა ორივე მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე იმ მოტივით, რომ დავა წარმოადგენს საარბიტრაჟო ტრიბუნალის განხილვის საგანს.

შეაფასეთ როგორც საარბიტრაჟო ტრიბუნალის, ასევე სასამართლოს მოქმედება.

47. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა საკუთარი ინიციატივით დანიშნა 2 ექსპერტი სხვადასხვა საკითხზე კონკრეტული დასკვნის წარმოსადგენად. ექსპერტებმა დასკვნა არბიტრაჟში წარადგინეს. არბიტრაჟმა ექსპერტების წერილობითი დასკვნები გადაუგზავნა მხარეებს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ ერთ-ერთი ექსპერტის დასკვნაში მითითებული მოსაზრების გასაბათილებლად, საკუთარი ინიციატივით ჩატარებინა ექსპერტიზა სხვა ექსპერტს და წარადგინა აღნიშნული დასკვნა ზეპირი განხილვის დროს. ამავდროულად მოითხოვა მისი ინიციატივით ჩატარებული ექსპერტიზის დასკვნის შემდგენელი ექსპერტის მიწვევა საქმის ზეპირ განხილვაზე, ხოლო არბიტრაჟის მიერ დანიშნული ექსპერტის მიმართ განაცხადა აცილება.

რა გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა?

48. კომპანია „მეგობრობამ“ და ფიზიკურმა პირმა 2018 წლის 15 იანვარს გაფორმეს ხელშეკრულება, რომლის თანახმად მხა-

* შენიშვნებისათვის

რეები შეთანხმდნენ, რომ ფიზიკური პირი კომპანიისაგან შეიძენდა 66 000 ლარის ელექტროსაქონელს. ხელშეკრულების თანახმად, ფიზიკურ პირს კომპანიისათვის 10 დღის ვადაში უნდა გადაეხადა მის მიერ შეკვეთილი საქონლის საფასური, ხოლო კომპანიას კი თანხის მიღებიდან ერთი თვის ვადაში უნდა უზრუნველყო ამ საქონლის ფიზიკური პირისათვის მიწოდება. ხელშეკრულებით დათქმულ ვადაში ფიზიკურმა პირმა ვალდებულება შეასრულა, ხოლო კომპანიამ მისი ვალდებულება არ შეასრულა. კომპანიის უშედეგო წერილობითი გაფრთხილების შემდეგ ფიზიკურმა პირმა ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული საარბიტრაჟო დათქმის შესაბამისად სარჩელით მიმართა საარბიტრაჟო დათქმით გათვალისწინებულ საარბიტრაჟო დანესებულებას. სარჩელის სამართლებრივ საფუძვლად მითითებული იყო საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 316-ე, 317-ე, 361-ე, 352-ე და 405-ე მუხლები. საარბიტრაჟო მოპასუხემ, კომპანია „მეგობრობამ“ საარბიტრაჟო შესაგებელში მიუთითა, რომ ვალდებულების შეუსრულებლობაში არ არის მისი ბრალი, რადგანაც კონტრაქტით გათვალისწინებული საქონელი მას არ მოაწოდა თავისმა მომწოდებელმა, რომელთანაც გაფორმებული ჰქონდა ხელშეკრულება და ამ უკანასკნელმა დაარღვია მიწოდების ვადები.

რა გადანყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი და შებოჭილია თუ არა ტრიბუნალი მოსარჩელის მიერ მითითებული სამართლებრივი საფუძვლებით?

49. კომპანია „აბრეშუმის გზა“-ს (მყიდველი) და კომპან-

* შენიშვნებისათვის

ია „ესკულაპე“-ს (გამყიდველი) შორის დაიღო ნასყიდობის ხელშეკრულება, რომლის მიხედვითაც „ესკულაპე“-ს „აბრეშუმის გზა“-სთვის უნდა მიენოდებინა სამედიცინო მედიკამენტები. ხელშეკრულება ითვალისწინებდა შემდეგ საარბიტრაჟო დათქმას:

„წინამდებარე ხელშეკრულებიდან გამომდინარე და მასთან დაკავშირებული გარკვეული დავა საბოლოო განხილვისა და გადაწყვეტისთვის გადაეცემა არბიტრაჟს, თბილისში. იმ შემთხვევაში თუ დავის ღირებულება იქნება 500 000 ლარამდე დავა გადაეცემა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს „დავების განმხილველ ცენტრს“ მისი საარბიტრაჟო წარმოების წესების შესაბამისად საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, ხოლო თუ დავის ღირებულება აღემატება 500 000 ლარს დავა გადაეცემა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს „საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრს“ მისი საარბიტრაჟო წესების შესაბამისად საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების მიზნით. დავა განიხილება სამი არბიტრისგან შემდგარი ტრიბუნალის მიერ, რომელთაგან თითოეული მხარე დანიშნავს ერთ არბიტრს, ხოლო მესამე - თავმჯდომარე არბიტრი დაინიშნება მხარეთა ურთიერთშეთანხმებით, ამასთან ყველა არბიტრი უნდა იყოს საქართველოს არბიტრთა ასოციაციის მიერ წარმოებული არბიტრთა სიიდან. დავა გადაწყდება ქართული სამართლის მიხედვით“. 2017 წლის აგვისტოში დავა წარმოიშვა მხარეებს შორის „აბრეშუმის გზა“-მ წერილი გაუგზავნა „ესკულაპე“-ს, რომლითაც განაცხადა, რომ ამ უკანასკნელის მიერ მოწოდებული პროდუქცია არ შეესაბამებოდა ხელშეკრულებით გათ-

* შენიშვნებისათვის

ვალისწინებულ ტექნიკურ მახასიათებლებს და ამასთანავე, ადგილი ჰქონდა მიწოდების ვადის დარღვევას. აღნიშნულის შედეგად მყიდველი უთითებდა, რომ მისთვის უკვე საერთოდ აზრს კარგავდა ხელშეკრულება, შესაბამისად ცალმხრივად წყვეტდა მას და მოითხოვდა წინასწარ გადახდილი თანხის უკან დაბრუნებას, ასევე ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირგასამტეხლოს დაკისრებას ვადის გადაცილებისთვის. 2017 წლის 15 სექტემბერს „აბრეშუმის გზა“-მ სასამართლოში შეიტანა სარჩელი კომპანია „ესკულაპე“-ს წინააღმდეგ, რითაც საერთო ჯამში ითხოვდა 300 000 ლარის ოდენობით თანხის დაკისრებას. თავის მხრივ, კომპანია „ესკულაპე“-მ მიმართა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს, „დავეების განმხილველ ცენტრს“ საარბიტრაჟო განაცხადით კომპანია „აბრეშუმის გზა“-ს წინააღმდეგ და მოითხოვა დაკისრებოდა მის მიერ მიწოდებული პროდუქციის დარჩენილი ღირებულების გადახდა. საარბიტრაჟო განაცხადით კომპანია „ესკულაპე“-მ არბიტრად დაასახელა თავისი კომპანიის მომსახურე იურიდიული ფირმის ერთ-ერთ პარტნიორი. კომპანია „ესკულაპე“-ს სასამართლოში შესაგებელი არ შეუტანია.

როგორ უნდა გაგრძელდეს სასამართლოში „აბრეშუმის გზა“-ს მიერ შეტანილი სარჩელი?

როგორ უნდა გაგრძელდეს „ესკულაპე“-ს მიერ წამოწყებული საარბიტრაჟო პროცესი?

აკმაყოფილებს თუ არა არბიტრის კანდიდატურა ეთიკურ ნორმებს?

* შენიშვნებისათვის

50. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით საქმის განხილვის ენად განისაზღვრა ინგლისური ენა. საქართველოში რეგისტრირებულმა საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირიც ქართველები არიან, საარბიტრაჟო სარჩელი წარადგინა ქართულ ენაზე. საარბიტრაჟო სარჩელის მოპასუხეებიდან ერთ-ერთი, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიაა, რომლის დამფუძნებლებიც და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირიც ეროვნებით არაბები არიან, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხის დამფუძნებლები და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირი - პოლონელები. პირველმა მოპასუხემ (არაბები) საარბიტრაჟო შესაგებელი და დანართი დოკუმენტები წარადგინა ინგლისურ ენაზე, ხოლო მეორე საარბიტრაჟო მოპასუხემ - ქართულ ენაზე.

როგორი იქნება მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის მოქმედება ასეთ შემთხვევაში?

51. საქართველოს არბიტრაჟი იხილავს დავას ჩინეთის და თურქეთის კომპანიებს შორის. მხარეები არ შეთანხმებულან გამოსაყენებელი სამართლის ნორმების შესახებ. დავის განხილვის პროცესში საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, ჩინეთის რესპუბლიკის კომპანიამ სადავო საკითხის გადაწყვეტა მოითხოვა ჩინეთის რესპუბლიკის მატერიალური და საპროცესო სამართლის მიხედვით, რასაც არ დაეთანხმა თურქეთის კომპანია და, თავის მხრივ, დავის განხილვა მოითხოვა თურქეთის კანონმდებლობის მიხედვით, რადგანაც

* შენიშვნებისათვის

ხელშეკრულებით განსაზღვრული შესრულების ადგილია თურქეთი.

რომელი ქვეყნის კანონმდებლობით უნდა გადაწყდეს დავა?

52. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა მას არასწორად დააკისრა ფულადი ვალდებულება, რადგანაც არ წარმოადგენდა სათანადო მოპასუხეს.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო?

53. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა გადაწყვეტილება მიიღო ისეთ საკითხზე, რომელიც არბიტრაჟოში მხარეთა მოთხოვნის ფარგლებს სცილდება.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო?

54. რამდენიმე მოთხოვნისაგან შემდგარ საქმეზე საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოში და მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა გადაწყვეტილება მიიღო ისეთ საკითხზეც, რომელიც არბიტრაჟოში მხარეთა მოთხოვნის ფარგლებს სცილდება.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო?

* შენიშვნებისათვის

55. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა სააპელაციო სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსასრულებლად მიქცევის შემდეგ.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო?

56. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა სააპელაციო სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსასრულებლად მიქცევის შემდეგ. საჩივარში მითითებული იყო საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მიერ დაშვებული პროცედურული დარღვევების შესახებ. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ, რომელსაც გადაეგზავნა საარბიტრაჟო მოპასუხის საჩივრის ასლი, სააპელაციო სასამართლოს მიმართა აღნიშნული განცხადების განხილვის შეჩერების და გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძვლის აღმოფხვრის მიზნით საქმის არბიტრაჟისათვის გადაგზავნის მოთხოვნით.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო?

57. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ შესაბამის სააპელაციო სასამართლოს მიმართა საქართველოში გამოტანილი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულების მოთხოვნით. საარბიტრაჟო მოპასუხემ (მონინალმდეგე მხარე) სააპელაციო სასამართლოში წარადგინა დასაბუთებული მოსაზრება საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულებაზე უარის თქმის საფუძვლების არსებობის შესახებ. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ სააპელაციო სასამართლოს

* შენიშვნებისათვის

წარუდგინა მტკიცებულება, რომ საარბიტრაჟო მოპასუხის მიერ მითითებული არგუმენტები უკვე განხილული იყო სასამართლოს მიერ, როდესაც საარბიტრაჟო მოპასუხემ იგივე არგუმენტებით მიმართა სააპელაციო სასამართლოს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების გაუქმების მოთხოვნით და მიუთითა, რომ ასეთი მოთხოვნა არ იქნა დაკმაყოფილებული.

რა საპროცესო მოქმედებას განახორციელებს სააპელაციო სასამართლო?

58. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ 2016 წლის 16 ივნისს მის სასარგებლოდ გამოტანილი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულების მოთხოვნით, 2017 წლის 2 მარტს მიმართა შესაბამის სააპელაციო სასამართლოს. საარბიტრაჟო მოპასუხემ, რომელსაც საკუთარი მოსაზრებების წარსადგენად გადაეგზავნა ამ შუამდგომლობის ასლი, სააპელაციო სასამართლოს განცხადებით მიმართა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსრულებაზე უარის თქმის შესახებ დასაბუთებული მოთხოვნით.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო?

59. ფიზიკურ პირსა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციას შორის გაფორმდა სესხის ხელშეკრულება. სესხის დაბრუნების უზრუნველყოფის მიზნით იპოთეკით დაიტვირთა მსესხებლის კუთვნილი უძრავი ქონება. ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების დარღვევის გამო, სესხის ხელშეკრულების პირობის თანახმად, გამსესხებელმა მიმართა ნოტარიუსს სააღსრულებო ფურცლის გაცემის მოთხოვნით და ნოტარი-

* შენიშვნებისათვის

უსის მიერ გაცემული სააღსრულებო ფურცელი წარუდგინა კერძო აღმასრულებელს იძულებითი აღსრულების განსახორციელებლად - იპოთეკის საგნის რეალიზაციის შესახებ. მსესხებელმა მიმართა სააპელაციო სასამართლოს საარბიტრაჟო სარჩელის აღძვრამდე სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების მოთხოვნით და მიუთითა, რომ სესხის ხელშეკრულებაში არსებული საარბიტრაჟო დათქმის თანახმად, აპირებს საარბიტრაჟო სარჩელის აღძვრას პირგასამტეხლოს ოდენობის შემცირების და სააღსრულებო ფურცლის გაუქმების მოთხოვნით. მისი მოსაზრებით, პირგასამტეხლოს ოდენობის შემცირება, უკვე გადახდილი თანხების გათვალისწინებით, თავიდან ააცილებს იპოთეკის საგნის რეალიზაციას.

რა გადანყვეტილებას მიიღებს სააპელაციო სასამართლო?

შეაფასეთ საარბიტრაჟო მოთხოვნების საფუძვლიანობა.

60. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის წარმოებაშია გამსესხებლის სარჩელი მსესხებლის მიმართ სასესხო დავალიანების გადახდევენების და იპოთეკით დატვირთული უძრავი ქონების იძულებით აღსასრულებლად მიქცევის მოთხოვნით. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მიერ გადანყვეტილების გამოტანამდე საარბიტრაჟო მოსარჩელემ მიმართა საარბიტრაჟო ტრიბუნალს განცხადებით და მოითხოვა საარბიტრაჟო სარჩელის განუხილველად დატოვება იმ საფუძვლით, რომ საარბიტრაჟო მოპასუხემ სრულად დაფარა სასესხო დავალიანება.

რა გადანყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

* შენიშვნებისათვის

61. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადანყვეტილებაში მსესხებლის პირადი ნომერი მითითებული იქნა შეცდომით. მითითებული შეცდომა აღმოჩენილი იქნა საარბიტრაჟო ტრიბუნალის ერთ-ერთი წევრის მიერ გადანყვეტილების გამოტანის და მხარეთათვის გადაცემის შემდეგ.

აქვს თუ არა საარბიტრაჟო ტრიბუნალს უფლება, თავისი ინიციატივით შეასწოროს გადანყვეტილებაში დაშვებული უსწორობა მხარეებისათვის გადაწყვეტილების გადაცემის შემდეგ?

62. მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების თანახმად, გამსესხებელს, მსესხებელს, სოლიდარულ თავდებებს და იპოთეკის საგნის მესაკუთრესთან შორის არსებულ დავას იხილავს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი. საარბიტრაჟო სარჩელის მიხედვით დავის საგანია: სასესხო დავალიანების და განუღი ხარჯების ყველა საარბიტრაჟო მოპასუხისათვის სოლიდარულად დაკისრება, დავალიანების ამოღების უზრუნველსაყოფად იპოთეკით დატვირთული უძრავი ქონების იძულებით აუქციონზე რეალიზაციის დადგენა. საარბიტრაჟო მოსარჩელე აგრეთვე ითხოვს დადგინდეს, რომ თუ იპოთეკის საგნის რეალიზაციით მიღებული ამონაგები არ იქნება საკმარისი საარბიტრაჟო მოსარჩელის სრულად დასაკმაყოფილებლად, აღსრულება განხორციელდეს საარბიტრაჟო მოპასუხეების ნებისმიერი ქონებისა და შემოსავლის ხარჯზე.

შეაფასეთ საარბიტრაჟო მოსარჩელის მოთხოვნების საფუძვლიანობა და იმსჯელეთ საარბიტრაჟო ტრიბუნალის შესაძლო გადანყვეტილების შესახებ.

** შენიშვნებისათვის*

63. გამსესხებელსა და მსესხებელს 2016 წლის 15 მაისს დაიდო სესხის ხელშეკრულება, რომლის თანახმადაც გამსესხებელმა მსესხებელს სესხად გადასცა 5000 ლარი 3 წლის ვადით. აღნიშნული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული იქნა სესხის დაფარვის გრაფიკი. მხარეთა საარბიტრაჟო დათქმის საფუძველზე გამსესხებელმა 2017 წლის იანვარში საარბიტრაჟო სარჩელით მოითხოვა სესხის ხელშეკრულების შეწყვეტილად აღიარება და მსესხებლის მიერ დაბრუნებული თანხის გათვალისწინებით, გასესხებული თანხის დარჩენილი ნაწილის მთლიანად დაკისრება მოითხოვა. სარჩელი დასაბუთებული იყო იმ გარემოებაზე დაყრდნობით, რომ მსესხებელმა სესხის დაფარვის გრაფიკით გათვალისწინებული მხოლოდ პირველი გადახდა განახორციელა და მას შემდეგ შეწყვიტა ვალის დაფარვა, ხოლო მისი გაფრთხილება დამატებით დაწესებულ ვადაში მიმდინარე დავალიანების დაფარვის შესახებ, აღმოჩნდა უშედეგო.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

64. 2015 წლის 1 ივლისს მხარეთა შორის დაიდო ნასყიდობის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად გამყიდველს მყიდველისათვის ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადაში უნდა მიეწოდებინა კონკრეტული სამშენებლო მასალა. ნასყიდობის საფასური მყიდველმა სრულად გადაუხადა გამყიდველს. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მიერ მოცემული დავის განხილვის პროცესში მხარეებმა წარმოადგინეს მორიგების აქტი და ითხოვეს მისი დამტკიცება. მორიგების აქტი ითვალისწინებდა ვალდებულების შესრულების გარკვეულ წესს (მყიდველ-

* შენიშვნებისათვის

ისათვის მის მიერ გადახდილი თანხის დაბრუნების კონკრეტულ ვადებს) და მითითებული იყო, რომ ვალდებულების დარღვევის შემთხვევაში განხორციელდებოდა იძულებითი აღსრულება საარბიტრაჟო ტრიბუნალის მიერ გაცემული სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა მიიჩნია, რომ წარმოდგენილი მორიგების აქტი მხოლოდ ნაწილობრივ შეესაბამებოდა კანონის მოთხოვნებს, საქმეზე წარმოება შეწყვიტა და ნაწილობრივ გაითვალისწინა მორიგების აქტის პირობები.

იმსჯელეთ საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილების შესახებ - რატომ ჩათვალა ტრიბუნალმა, რომ მხარეთა მორიგების აქტში მითითებული პირობებიდან ერთ-ერთი ენი-ნააღმდეგებოდა კანონის მოთხოვნებს?

65. საბანკო დაწესებულებასა და მსესხებელს შორის გაფორმებული იქნა სასესხო ხელშეკრულება. სესხის დაბრუნების საგარანტიო უზრუნველყოფის მიზნით იპოთეკით იქნა დატვირთული მესამე პირის კუთვნილი უძრავი ქონება. მსესხებლის მიერ ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობის გამო საბანკო დაწესებულებამ მოითხოვა იპოთეკით დატვირთული უძრავი ქონების იძულებით აუქციონზე რეალიზაცია. უძრავი ქონების მესაკუთრემ მიმართა მხარეთა საარბიტრაჟო დათქმით განსაზღვრულ არბიტრაჟს და მოითხოვა იპოთეკით უზრუნველყოფილი მოთხოვნის ოდენობის განსაზღვრა. საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილებით მოთხოვნის ოდენობა განისაზღვრა. აღნიშნულის საფუძველზე, იპოთეკის საგნის მესაკუთრემ მსესხებლის ნაცვლად,

* შენიშვნებისათვის

მისი ვალის ანგარიშში დაფარა საარბიტრაჟო ტრიბუნალის გადაწყვეტილებაში მითითებული თანხა (იპოთეკით უზრუნველყოფილი მოთხოვნის ოდენობა), ოღონდ სალაროს შემოსავლის ორდერში არ იყო მითითებული კონკრეტულად რომელი ხელშეკრულების ანგარიშში განხორციელდა ამ თანხის შეტანა. მითითებული თანხის შეტანის შემდეგ, იპოთეკით დატვირთული ქონების მესაკუთრემ საბანკო დაწესებულებას მოსთხოვა იპოთეკის შეწყვეტა. საბანკო დაწესებულება ასეთ მოთხოვნას არ დაეთანხმა და აღნიშნა, რომ მსესხებელს საბანკო დაწესებულებასთან გაფორმებული ჰქონდა სხვა სასესხო ხელშეკრულება (არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნა) და იპოთეკის საგნის მესაკუთრის მიერ გადახდილი თანხით დაიფარება მსესხებელთან გაფორმებული სხვა ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება (არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნა). საბანკო დაწესებულების ასეთი პასუხის შემდეგ იპოთეკის საგნის მესაკუთრემ მიმართა მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებით განსაზღვრულ საარბიტრაჟო დაწესებულებას საარბიტრაჟო სარჩელით.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

66. გამსესხებელს (შპს „ა“) და მსესხებელს (შპს „ბ“) შორის 2010 წლის 20 სექტემბერს დაიდო სესხის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად შპს „ა“-მ შპს „ბ“-ს 2017 წლის 1 აპრილამდე ასესხა 1 000 000 (ერთი მილიონი) აშშ დოლარი. ხელშეკრულებით გათვალისწინებული იქნა, რომ ვალის ეტაპობრივი გადახდა უნდა დაწყებულიყო 2016 წლის 1 მაისიდან. ამავგ ხელშეკრულებით, საარბიტრაჟო დათქმის

* შენიშვნებისათვის

სახით განსაზღვრული იქნა კონკრეტული, იდენტიფიცირებადი მუდმივმოქმედი საარბიტრაჟო დაწესებულება. 2014 წლის 1 მარტს განხორციელდა შპს „ა“-ს რეორგანიზაცია (შპს „ა“ დაიყო რამდენიმე დამოუკიდებელ იურიდიულ პირად) და მითითებულ სესხთან დაკავშირებით უფლებამონაცვლე გახდა შპს „გ“. 2016 წლის 15 აპრილს შპს „გ“-ს და შპს „დ“-ს შორის გაფორმებული იქნა შეთანხმება მოთხოვნის უფლების დათმობის შესახებ (ცესია) და მითითებული სესხის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ყველა უფლება გადაეცა შპს „დ“-ს. 2016 წლის 15 მაისს განხორციელდა შპს „ა“-ს ლიკვიდაცია. 2016 წლის 1 ივნისს შპს „დ“-მ შპს „ბ“-ს წარუდგინა შესაბამისი ხელშეკრულებები და მოსთხოვა ვალის მისთვის გადახდა. შპს „ბ“-მ უარი განაცხადა რაიმე სახის შესრულების განხორციელებაზე იმ მოტივით, რომ გასული იყო სახელშეკრულებო მოთხოვნაზე ხანდაზმულობის 3 წლიანი ვადა.

რა გადაწყვეტილებას გამოიტანს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

67. გამსესხებელს (შპს „ა“) და მსესხებელს (შპს „ბ“) შორის 2010 წლის 20 სექტემბერს დაიდო სესხის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად შპს „ა“-მ შპს „ბ“-ს 2017 წლის 1 აპრილამდე ასესხა 1 000 000 (ერთი მილიონი) აშშ დოლარი. ხელშეკრულებით გათვალისწინებული იქნა, რომ ვალის ეტაპობრივი გადახდა უნდა დაწყებულიყო 2016 წლის 1 მაისიდან. ამავე ხელშეკრულებით, საარბიტრაჟო დათქმის სახით განსაზღვრული იქნა კონკრეტული, იდენტიფიცირებადი მუდმივმოქმედი საარბიტრაჟო დაწესებულება. 2014

* შენიშვნებისათვის

წლის 1 მარტს განხორციელდა შპს „ა“-ს რეორგანიზაცია (შპს „ა“ დაიყო რამდენიმე დამოუკიდებელ იურიდიულ პირად) და მითითებულ სესხთან დაკავშირებით უფლებამონაცვლე გახდა შპს „გ“. 2016 წლის 15 აპრილს შპს „გ“-ს და შპს „დ“-ს შორის გაფორმებული იქნა შეთანხმება მოთხოვნის უფლების დათმობის შესახებ (ცესია) და მითითებული სესხის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ყველა უფლება გადაეცა შპს „დ“-ს. 2016 წლის 15 მაისს განხორციელდა შპს „ა“-ს ლიკვიდაცია. 2016 წლის 1 ივნისს შპს „დ“-მ შპს „ბ“-ს წარუდგინა შესაბამისი ხელშეკრულებები და მოსთხოვა ვალის მისთვის გადახდა. შპს „ბ“-მ უარი განაცხადა რაიმე სახის შესრულების განხორციელებაზე იმ მოტივით, რომ ის საზოგადოება, რომლის მიმართაც მას გააჩნდა ვალდებულება, აღარ არსებობდა.

რა გადანყვეტილებას გამოიტანს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

68. საბანკო დაწესებულებასა და მსესხებელს შორის გაფორმებული იქნა საკრედიტო ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზე მსესხებელს მიეცა გარკვეული ოდენობის საბანკო კრედიტი. კრედიტის დაფარვის შეთანხმებული გრაფიკის დაფარვის შესახებ მსესხებლის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების სისტემატიურად დარღვევის გამო საბანკო დაწესებულებამ საარბიტრაჟო სარჩელით მიმართა საარბიტრაჟო დათქმით განსაზღვრულ მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს და მოითხოვა მსესხებელს დაკისრებოდა საკრედიტო დავალიანება - სესხის ძირითადი თანხა, საპროცენტო სარგებელი სარჩელის აღძვრის დღისათვის და პირგასამტეხლო.

* შენიშვნებისათვის

საარბიტრაჟო სარჩელში მითითებული იყო, რომ საბანკო დაწესებულებამ ისარგებლა საკრედიტო ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული უფლებით და ვადაზე ადრე შეწყვიტა საკრედიტო ხელშეკრულება. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა საარბიტრაჟო წარმოების წესების (მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის დებულება) შესაბამისად გამოსცა პროცედურული ბრძანება, რომლითაც საარბიტრაჟო მოსარჩელეს დაავალა წარმოედგინა ინფორმაცია საკრედიტო ხელშეკრულების შეწყვეტის კონკრეტული თარიღის შესახებ და მიუთითა, რომ საკრედიტო ხელშეკრულების შეწყვეტის ზუსტი თარიღის დადგენის გარეშე შეუძლებელი იყო საარბიტრაჟო მოპასუხისათვის დასაკისრებელი საპროცენტო სარგებლის კონკრეტული ოდენობის განსაზღვრა. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ არ შეასრულა საარბიტრაჟო ტრიბუნალის პროცედურული ბრძანების მოთხოვნა და საარბიტრაჟო ტრიბუნალს არ წარუდგინა მის მიერ მოთხოვნილი ინფორმაცია.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი?

69. საკრედიტო დაწესებულებამ 2018 წლის თებერვალში საარბიტრაჟო დაწესებულებას საარბიტრაჟო სარჩელით მიმართა მოპასუხეების: გარდაცვლილი მსესხებლის უფლებამონაცვლის და თავდების მიმართ და მოითხოვა სოლიდარულად დაკისრებოდათ საკრედიტო ხელშეკრულებიდან წარმოშობილი დავალიანება, საპროცენტო სარგებელი ხელშეკრულების შეწყვეტიდან, 2018 წლის იანვრიდან მისი მოქმედების ვადის დასრულებამდე და საარბიტრაჟო მოსაკრებელი.

* შენიშვნებისათვის

განსახილველ საქმეში დადგინდა, რომ მსესხებელი კრედიტის დაფარვის გრაფიკით გათვალისწინებულ თანხას 2017 წლის დეკემბრამდე იხდიდა გრაფიკის შესაბამისად. ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება, გრაფიკით გათვალისწინებული მორიგი გადახდა, 2018 წლის იანვარში აღარ განხორციელდა.

საქმის მასალების მიხედვით დადგინდა, რომ მსესხებელი სწორედ უკანასკნელი გადახდის შემდეგ, 2017 წლის დეკემბერში გარდაიცვალა. ასევე საქმის მასალების მიხედვით, საკრედიტო დანესებულებამ მსესხებელს, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 873-ე მუხლის თანახმად, 2018 წლის იანვარში გაუგზავნა წერილობითი გაფრთხილება და დაუნესა ორკვირიანი ვადა დავალიანების დასაფარად. (გაფრთხილება ადრესატს, ბუნებრივია ვერ ჩაბარდა). გამსესხებელმა 2018 წლის იანვარში შეწყვიტა საკრედიტო ხელშეკრულება მსესხებლის მიერ დამატებით მიცემული ვადის უშედეგოდ გასვლის გამო.

საარბიტრაჟო წარმოებაში ჩართულმა მსესხებლის უფლებამონაცვლემ განაცხადა, რომ მისი მეუღლე გარდაიცვალა 2017 წლის 2 დეკემბერს და მოსარჩელემ არ გაარკვია ვალდებულების შეუსრულებლობის მიზეზი და შეცდომაში შეიყვანა სააპელაციო სასამართლო, რომელმაც გარდაცვლილს, საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფი ღონისძიების სახით, აუკრძალა მის სახელზე რიცხული ქონების გასხვისება. უფლებამონაცვლემ აგრეთვე განაცხადა, რომ საკრედიტო დანესებულებამ აგრეთვე უსაფუძვლოდ გაიღო საარბიტრა-

* შენიშვნებისათვის

ყო ხარჯი, მაშინ როდესაც, ამის არანაირი აუცილებლობა არ არსებობდა, რადგანაც ის ძირითად დავალიანებას არ უარყოფდა, სესხის ხელშეკრულების არსებობა მისთვის ცნობილი გახდა შემთხვევით, საჯარო რეესტრის ამონაწერის განახლებისას და რომ გაფრთხილება მსესხებლის ოჯახს არ ჩაბარებია. მანვე მიუთითა, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-400 მუხლის თანახმად, მოვალის მიერ ვალდებულების შესრულების ვადის გადაცილებად ითვლება, თუ: ა. შესრულებისათვის დადგენილ დროში ვალდებულება არ შესრულდება; ბ. შესრულების ვადის დადგომიდან კრედიტორის მიერ გაფრთხილების შემდეგაც იგი არ ასრულებს ვალდებულებას. აღნიშნულთან დაკავშირებით მოპასუხის, მსესხებლის უფლებამონაცვლემ მიუთითა, რომ მოსარჩელე მხარე ხელშეკრულების დარღვევად მიიჩნევს მოვალის მიერ ვალდებულების შესრულების ვადის გადაცილებას, მაშინ როდესაც, აღნიშნული მუხლის შინაარსიდან გამომდინარე, კანონმდებელი ვადის გადაცილებად განიხილავს ისეთ შემთხვევას, როდესაც მოვალე ვალდებულების შესრულების ვადას გადააცილებს და ვადის დადგომიდან კრედიტორის გაფრთხილების შემდეგაც არ შეასრულებს ნაკისრ ვალდებულებას.

რა გადანყვეტილებას მიიღებს საარბიტრაჟო ტრიბუნალი:

- ა. ძირითად დავალიანებასთან დაკავშირებით;**
- ბ. საპროცენტო სარგებელთან დაკავშირებით;**
- გ. საარბიტრაჟო მოსაკრებელთან დაკავშირებით.**

** შენიშვნებისათვის*

70. ფიზიკურ პირს და შპს კომპანია „ა“-ს შორის გაფორმებული შრომითი კონტრაქტით გათვალისწინებული საარბიტრაჟო დათქმა და განსაზღვრულია კონკრეტული, იდენტიფიცირებადი საარბიტრაჟო დაწესებულება და მხარეთა შორის ინდივიდუალური შრომითი დავის წარმოშობის შემთხვევაში განსაზღვრულია ასეთი დავის განხილვა ამ საარბიტრაჟო დაწესებულების საარბიტრაჟო წარმოების წესებით. მითითებული საარბიტრაჟო დათქმის საფუძველზე ფიზიკურმა პირმა საარბიტრაჟო სარჩელით მიმართა მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს ინდივიდუალური შრომითი დავის გადასაწყვეტად. მოცემული დავის განსახილველად დაინიშნა საარბიტრაჟო ტრიბუნალი. საარბიტრაჟო მოპასუხემ განცხადებით მიმართა საარბიტრაჟო ტრიბუნალს და მიუთითა, რომ მუდმივმოქმედ არბიტრაჟს არ გააჩნდა მოცემული დავის განხილვის კომპეტენცია. საარბიტრაჟო მოპასუხის არგუმენტები იყო შემდეგი:

საარბიტრაჟო მოპასუხის (შპს კომპანია „ა“) წილის გარკვეული პროცენტის მფლობელი არის შპს „ბ“. ამ უკანასკნელის ერთ-ერთი პარტნიორი ამავდროულად არის მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის, რომლის საარბიტრაჟო წარმოების წესების მიხედვითაც იხილება მოცემული დავა, (შპს „გ“) წილის გარკვეული ოდენობის მფლობელი, ხოლო შპს „ბ“-ს წილის გარკვეული ნაწილის მფლობელის (სხვა პარტნიორის, რომელიც არ არის შპს „გ“-ში პარტნიორი) მეუღლე არის მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის, შპს „გ“-ს დირექტორი.

გააჩნია თუ არა მუდმივმოქმედი არბიტრაჟის დებულების შე-

* შენიშვნებისათვის

საბამისად შექმნილ საარბიტრაჟო ტრიბუნალს მოცემული კონკრეტული დავის განხილვის კომპეტენცია?

სამართლებრივად რამდენად სწორად არის დაყენებული საკითხი?

71. საარბიტრაჟო ტრიბუნალმა დაკმაყოფილა საარბიტრაჟო სარჩელი და მოპასუხეს მოსარჩელის სასარგებლოდ დაეკისრა თანხის გადახდა. საარბიტრაჟო მოსარჩელემ მიმართა სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების ცნობისა და აღსასრულებლად მიქცევის მოთხოვნით. საარბიტრაჟო მოპასუხემ გაასაჩივრა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება და მოითხოვა მისი გაუქმება. მითითებული მოთხოვნები იმყოფება სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის სხვადასხვა შემადგენლობის წარმოებაში.

განსაზღვრეთ სააპელაციო სასამართლოს თითოეული შემადგენლობის შესაძლო მოქმედება.

72. სასამართლოს სარჩელით მიმართა შპს „პროგრესმა“ სს „ერთობა“-ს წინააღმდეგ ხელშეკრულების დარღვევიდან გამომდინარე ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნით. სს „ერთობა“-მ სასამართლოს წინაშე იშუამდგომლა საქმეზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ. აღნიშნულ შუამდგომლობაზე მოსარჩელემ წარადგინა საკუთარი განმარტება და მიუთითა, რომ მხარეთა შორის მართალია დადებული იყო საარბიტრაჟო შეთანხმება, მაგრამ მისი ზოგადი ხასიათის გამო შეუძლებელი იყო კონკრეტული არბიტრაჟის იდენტიფიცირება. საარბიტრაჟო შეთანხმება არ ითვალისწინებდა კონკრეტულ

* შენიშვნებისათვის

არბიტრაჟს და მასში ზოგადად იყო მითითებული, რომ მხარეთა შორის დავის წარმოშობის შემთხვევაში დავა განიხილებოდა არბიტრაჟის მიერ საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრის საარბიტრაჟო წესების მიხედვით.

რა გადანყვეტილებას მიიღებს სასამართლო?

73. „არბიტრაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონის 45-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, მიუხედავად იმისა, თუ რომელ ქვეყანაში იქნა გამოტანილი საარბიტრაჟო გადანყვეტილება, მხარეს მითითებული პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევებში შეიძლება უარი ეთქვას ამ გადანყვეტილების ცნობასა და აღსრულებაზე.

სამართლებრივ ნორმაში ჩამოყალიბებული პირობების არსებობისას გადანყვეტილების ცნობასა და აღსრულებაზე უარის თქმა სასამართლოს დისკრეციას თუ ვალდებულება?

74. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიამ სარჩელით მიმართა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს შპს „ალორძინება“-ს წინააღმდეგ პირგასამტეხლოს დაკისრების მოთხოვნით. შპს „ალორძინება“-მ წარადგინა შუამდგომლობა საქმეზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ იმ საფუძვლით, რომ არსებობდა საარბიტრაჟო დათქმა. ბათუმის საქალაქო სასამართლომ იმ საფუძვლით, რომ საარბიტრაჟო დათქმაში არ იყო მითითებული კონკრეტული არბიტრაჟი, არ დააკმაყოფილა მოპასუხის შუამდგომლობა საქმეზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ და სარჩელი არსებითად განიხილა. გადანყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოპასუხემ და გადანყვეტილების არ-

* შენიშვნებისათვის

სებით უსწორობასთან ერთად კვლავ იმუამდგომლა საქმეზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს განჩინებით დაკმაყოფილდა მოპასუხის შუამდგომლობა, გაუქმდა გადაწყვეტილება და საქმეზე შეწყვეტილი იქნა წარმოება. სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა, რომ საარბიტრაჟო დათქმის შინაარსი: ნებისმიერ მხარეს დავის გადაწყვეტის მიზნით შეუძლია მიმართოს არბიტრაჟს საერთაშორისო სავაჭრო პალატის (Iჩჩ) წესების შესაბამისად, არბიტრაჟის ადგილი თბილისი, საქართველო, არბიტრაჟის ენა ინგლისური, სრულად აკმაყოფილებს საარბიტრაჟო შეთანხმების სტანდარტს. აღნიშნული განჩინება კერძო საჩივრით გაასაჩივრა ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიაში.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს უზენაესი სასამართლო?

75. უცხოურ და საქართველოს კომპანიებს შორის დაიდო ნასყიდობის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად საქართველოს კომპანიამ (მყიდველი) უცხოურ კომპანიას (გამყიდველი) დაუკვეთა გარკვეული პროდუქციის მონოდება და ივალდებულა გადაეხადა შეთანხმებული საზღაური. ხელშეკრულება შეიცავს საარბიტრაჟო დათქმას, რომლის თანახმად მხარეები შეთანხმდნენ, რომ ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებით წარმოშობილ დავას მხარეები გადაწყვეტენ ურთიერთშეთანხმებით, ხოლო შედეგის მიუღწევლობის შემთხვევაში დავა გადაწყდება არბიტრაჟის მიერ ინგლისის სამართლის გამოყენებით, იურისდიქციის ადგილი ლონდონი.

** შენიშვნებისათვის*

სახელშეკრულებო პირობების დარღვევის გამო მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულება შეწყვეტილი იქნა.

უცხოურმა კომპანიამ (გამყიდველი) საქართველოს კომპანიასთან უშედეგო მოლაპარაკების შემდეგ შესთავაზა მას შეთანხმება არბიტრის კანდიდატურაზე. რადგანაც მყიდველმა (ქართული კომპანია) არ დააფიქსირა საკუთარი პოზიცია. მხარეთა შორის ურთიერთობის მარეგულირებელი ინგლისის კანონმდებლობის („არბიტრაჟის შესახებ“ ინგლისის 1996 წლის აქტი) შესაბამისად, უცხოურმა კომპანიამ მიმართა ინგლისის სასამართლოს არბიტრის დანიშვნის შესახებ და მიუთითა, რომ დავის საგანია ხელშეკრულების შეწყვეტიდან წარმოშობილი ზიანის ანაზღაურება. ინგლისის მართლმსაჯულების უმაღლესი სასამართლოს გადაწყვეტილებით, მხარეთა შორის არსებული ნასყიდობის ხელშეკრულებაში არსებული საარბიტრაჟო დათქმის შესაბამისად, დაინიშნა ერთპიროვნული არბიტრი.

არბიტრის მიერ მიღებული იქნა პროცედურული ბრძანება, რომლითაც დადგინდა პროცესის მიმდინარეობის განრიგი. აღნიშნულის მიხედვით, მყიდველს (საქართველოს კომპანიას) საარბიტრაჟო პრეტენზიაზე პასუხი უნდა წარედგინა მისი ელექტრონული ფორმით ჩაბარებიდან 30 დღეში ან ამ ვადის გასვლამდე 2 დღით ადრე მაინც მოეთხოვა ხსენებული ვადის გახანგრძლივება. მყიდველს არბიტრის მიერ განსაზღვრულ ვადაში პასუხი (შესაგებელი) არ წარუდგენია. არბიტრმა კვლავ მიიღო პროცედურული ბრძანება და მყიდველს დამატებით ორი კვირით გაუხანგრძლივა შეპასუხების

* შენიშვნებისათვის

წარდგენის ვადა. მყიდველს (ქართული კომპანია) საკუთარი პოზიცია არც ამ ვადაში წარუდგენია არბიტრისათვის. არბიტრის მიერ დამატებით მიცემული ორკვირიანი ვადის ბოლო დღეს მყიდველმა ითხოვა შესაგებლის წარდგენის ვადის გაგრძელება, რაც არ იქნა დაკმაყოფილებული არბიტრის მიერ იმ საფუძვლით, რომ მყიდველმა (ქართული კომპანია, მოპასუხე) მის წინააღმდეგ პროცესის დაწყების შესახებ იცოდა ჯერ კიდევ არბიტრის ინგლისის მართლმსაჯულების უმაღლესი სასამართლოს გადაწყვეტილებით დანიშვნამდე საკმაო ხნით ადრე, როდესაც მას ჩაბარდა საარბიტრაჟო პრეტენზია და ყველა დოკუმენტაცია და კორესპოდენცია და ჰქონდა საშუალება, რათა უზრუნველყო სათანადო წარმომადგენლობა დავაში. ამის შემდგომ არბიტრმა დანიშნა საქმის ზეპირი მოსმენა და მოპასუხე (ქართული კომპანია) მიიწვია ზეპირ მოსმენაზე. მოპასუხე ზეპირ მოსმენაზე არ გამოცხადდა და არც რაიმე სახის მტკიცებულება წარუდგენია არბიტრისათვის.

არბიტრის გადაწყვეტილებით საარბიტრაჟო სარჩელი დაკმაყოფილდა და მოპასუხე მხარეს დაეკისრა საარბიტრაჟო სარჩელში მითითებული თანხა, აგრეთვე საქმის წარმოებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი.

უცხოურმა კომპანიამ მიმართა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს და მოითხოვა ინგლისელი არბიტრის გადაწყვეტილების ცნობა და აღსასრულებლად მიქცევა.

ქართულმა კომპანიამ (მყიდველი, მოპასუხე) უზენაესი სა-

* შენიშვნებისათვის

სამართლოს ყურადღება მიაპყრო იმ გარემოებაზე, რომ საარბიტრაჟო შეთანხმება ითვალისწინებდა ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული დავების არბიტრაჟის მიერ განხილვას და რომ საარბიტრაჟო სარჩელი აღძრული იყო ხელშეკრულების შეწყვეტის საფუძველზე წარმოშობილი ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნით, რაც სცილდებოდა მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმების ფარგლებს. ქართული კომპანია ამასთანავე მიუთითებდა, რომ არბიტრმა მას არ მისცა შესაძლებლობა წარედგინა საკუთარი მოსაზრებები.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს უზენაესი სასამართლო?

* შენიშვნებისათვის
